

Atles dels ocells de Santa Coloma de Gramenet

Director i editor

Regulus ignicapilla

Il·lustracions

Toni Llobet

Anàlisi de dades

Regulus ignicapilla i pare

Elaboració de quadrícula

Dani Villero i Magda Pla

Participants als mostratges de l'atles

Regulus ignicapilla i pare

Realització de mapes d'abundància i nidificació

Regulus ignicapilla

Revisió de Continguts

Isabel Llorca i Àngels Barbé

Amb la supervisió de:

Institut Català d'Ornitologia

SUMARI

Pròleg de l'autor l'Atles dels ocells nidificants de Barcelona **(3)**

Introducció **(4)**

Metodologia **(5)**

Fitxes d'espècies **(8)**

Índex d'espècies **(91)**

PRÒLEG

per l'autor principal de l'atles dels ocells nidificants de Barcelona (Marc Anton, de L'Institut Català d'Ornitologia)

El coneixement dels ocells a Catalunya es pot considerar, a grans trets com a força bo. El país suma 3 atles d'ocells nidificants que permeten conèixer la distribució i els seus canvis durant un període de 40 anys, un atlas d'ocells a l'hivern, i nombroses obres de referència des del ja antic “els ocells de les terres catalanes” al volum d'ocells de la “Història Natural dels Països Catalans”. Aquest coneixement global, a més, es veu reforçat per nombroses obres de caire local que des de diferents aproximacions tracten l'ornitofauna a escala comarcal o en unitats geogràfiques característiques com el Parc Nacional d'Aigüestortes i estany de Sant Maurici. En aquest marc, però, sembla que les grans conurbacions han quedat en un segon pla i molt poques obres tracten en detall els espais fortament urbanitzats de la gran àrea metropolitana de Barcelona. De fet, l'Atles dels ocells nidificants de Barcelona editat el 2017 es pot considerar

més aviat una excepció. I és aquí on rau un dels principals punts d'interès de l'obra que tinc el plaer de prologar, ja que aquest Atlas dels ocells de Santa Coloma de Gramenet es pot considerar una “rara avis” dins el panorama dels treballs ornitològics a Catalunya pel fet de tractar un marc geogràfic sovint oblidat per als amants dels ocells. Vagi doncs la primera enhorabona a l'autor per endinsar-se en un terreny més aviat hostil al naturalista però que presenta un interès científic innegable.

El segon punt d'interès, però, ja s'aproxima més a la feina que es fa a Catalunya des del món de l'ornitologia i és que l'obra que segueix aquestes línies es pot considerar com un treball molt acurat des de totes les perspectives. L'Atlas dels ocells de Santa Coloma neix amb un disseny de la feina de camp exemplar i, m'atreiria a dir, monumental. Cal apuntar que moltes obres similars contenen les dades de molts observadors, mentre que aquí, la feina s'ha assumit des de la individualitat i ha arribat a tots els racons del municipi. Continua amb un plantejament cartogràfic precís que fa que els mapes que es mostren, permetin una ràpida comparació entre espècies i diferenciar clarament aquells ocells que habiten l'espai urbà, d'aquells que prefereixen un entorn més natural. Per rematar la feina, aquest atlas compta amb una breu descripció de les principals característiques i de la distribució dins el municipi de Santa Coloma de Gramenet de cada una de les 83 espècies detectades en els mostratges de camp.

En resum, el que teniu entre mans, és una obra acurada que convida a observar la fauna més propera als humans i que posa en valor uns elements que molts van descobrir durant els mesos de confinament, però que uns altres ja estudiaven des de feia temps. Esperem que la lectura d'aquest atlas i la troballa de tots els detalls que amaga animi a més gent a emprendre treballs similars, tan necessaris en una societat cada cop més allunyada del medi natural que ens ha de sustentar.

INTRODUCCIÓ

“L’Atles dels ocells de Santa Coloma de Gramenet” és una obra escrita provinent del Treball de Recerca d’un alumne de segon de batxillerat de l’institut Numància. La finalitat d’aquest llibre és esbrinar tres coses sobre els ocells del municipi de Santa Coloma, la seva presència, abundància i la seva evidència de cria.

Aquest Atles es caracteritza pel detall amb què s’ha investigat tot el terreny municipal. El terme municipal està cobert per 42 quadrats de 500x500 m i han sigut tots i cada un d’ells mostrejats adequadament. Per tant, podem parlar d’una gran precisió respecte a la posició de cada ocell. No obstant això, algunes zones com les propietats privades han sigut més difícils de mostrejar i s’han hagut de resseguir pels voltants sense envair la propietat privada.

Tota la recol·lecció de dades i l’anàlisi d’aquestes en l’Atles ha sigut realitzada durant l’any 2021 per una persona menor amb el suport i l’ajuda d’un adult. Tota l’escriptura definitiva del llibre ha sigut duta a terme l’any 2022. Totes les dades recollides són ocells que s’han identificat en certs llocs, el que vol dir això és que no han de trobar-se necessàriament allà si s’hi torna a anar, també és possible trobar-los en altres indrets on no han sigut detectats durant els mostreigs. Els mapes d’abundància realitzats no mostren l’abundància absoluta sinó que podem veure-hi l’abundància relativa d’una espècie d’ocell en un quadrat.

En aquest llibre s’hi pot trobar informació interessant per motius diversos i totes les dades poden ser utilitzades per a la seva divulgació. N’hi ha que s’han d’emprar amb cautela perquè poden ser delicades donat l’estat de conservació de l’espècie. Per això, qui llegeixi aquesta informació la pot utilitzar per a fins tant professionals com lúdics, però mai amb un fi que pugui perjudicar la fauna municipal.

METODOLOGIA

La metodologia que s'ha desenvolupat en aquest Atles ha sigut duta a terme per tal d'assolir els objectius del llibre que són determinar la presència, l'abundància relativa i la màxima evidència de nidificació detectada en cada quadrat.

- ÀMBIT I QUADRÍCULA D'ESTUDI

Aquest Atles cobreix el terme municipal de Santa Coloma de Gramenet (comarca del Barcelonès). El municipi té una extensió de 7 km² i està cobert per ambients molt o poc alterats per l'home. Aquests ambients es poden definir de diverses maneres. En aquest treball s'ha optat per una classificació en les següents categories: ciutat laxa, hàbitat fluvial, ciutat densa, cara sud i cara nord de la muntanya sud (Figura 1). En total l'àmbit d'estudi té 42 quadrats UTM (Universal Transversal Mercator) de 500x500 m. Només un quadrat ha sigut difícil de cobrir donat que hi ha una propietat privada (Torre Pallaresa) que només permet accedir els voltants del quadrat. També s'ha de tenir constància que els quadrats que en part estan fora del terme municipal només s'han prospectat en el tros que se situa a l'interior del municipi de Santa Coloma de Gramenet.

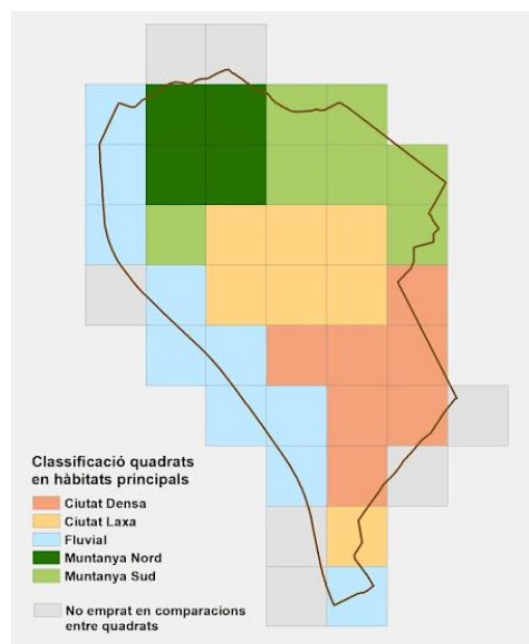
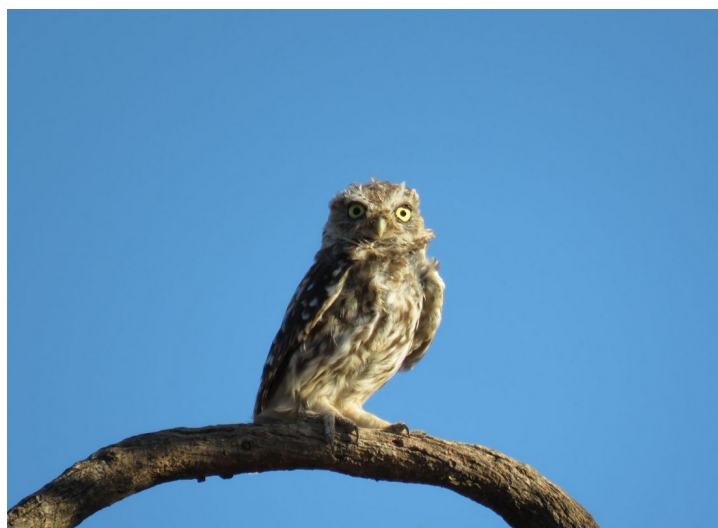

Figura 1. Localització dels 42 quadrats de Santa Coloma de Gramenet i del seu hàbitat majoritari. Els quadrats amb menys superfície no han estat classificats i no es poden comparar amb els altres.

- PERÍODE D'ESTUDI

Les dades presents en aquest estudi han sigut recollides entre el 10 de març i el 10 de juliol de l'any 2021. Tots els quadrats recorreguts amb anterioritat al 17 d'abril han sigut repetits per tal de trobar els ocells de presència exclusivament estival. Per tant, en uns quadrats hi ha un cens i en altres dos. Quan hi ha només un cens hi ha només un valor d'abundància per quadrat. En el cas que hi hagin dos censos n'hi ha dos que cal combinar. Així, per a ocells sedentaris, per tal de calcular l'abundància relativa de cada quadrat s'ha fet una mitjana dels valors que s'han estimat al camp en cadascuna de les dues repeticions del mostreig. En el cas d'ocells de presència exclusiva estival, només s'ha considerat la dada del segon cens, ja que en el primer cens encara no han arribat o tot just ho estan fent.

- MAPES DE DISTRIBUCIÓ

Els mapes d'aquest Atles són un producte cartogràfic que mostra les dades recopilades al camp.

Es mostra l'abundància i l'evidència de cria en dos mapes diferents dels ocells trobats al municipi de Santa Coloma de Gramenet (Figura 2). Tots i cadascun dels ocells trobats durant el temps predeterminat de cada cens han sigut comptabilitzats independentment de si l'ocell en qüestió cria o està en migració.

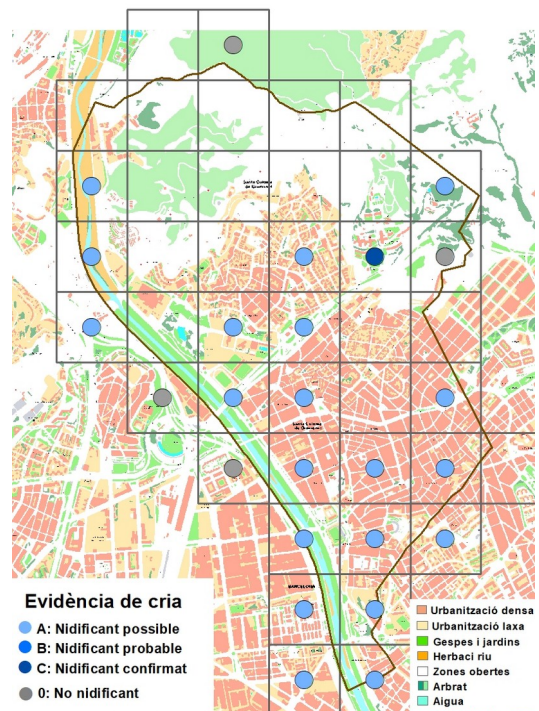
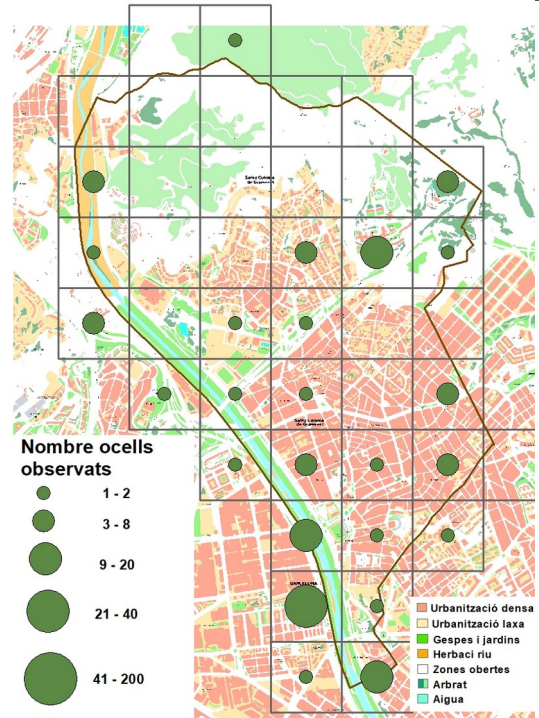

Figura 2. Mapes d'abundància i d'evidència de nidificació de l'oreneta vulgar.

- MOSTRATGE DE CAMP

Tots els quadrats de 500x500m (és a dir 0,25 km²) del municipi han sigut mostrejats amb el que anomenem mostreig de quadrat.

El mostreig del quadrat es realitza en un temps determinat depenent del terreny que s'ha de recórrer, però el temps acostuma a ser d'1 hora o 30 minuts per quadrat. L'objectiu principal de cada mostreig és trobar el màxim nombre d'espècies, individus i l'evidència màxima de cria de cada espècie d'ocell.

També hi podem trobar dades extres en aquest atlas d'algun ocell trobat en algun moment de l'any 2021 que no consti com a dada en els mostreigs oficials, per això, tot ocell trobat fora de cens se li assignarà només la presència en el quadrat corresponent i la seva evidència de cria, però no la seva abundància.

A més dels mostreigs diürns també s'han cobert els quadrats de muntanya de nit repartits en 4 mostreigs diferents. Els ocells nocturns trobats durant aquests mostreigs no tenen abundància, ja que formen part de les dades extres que s'han trobat fora dels mostreigs oficials.

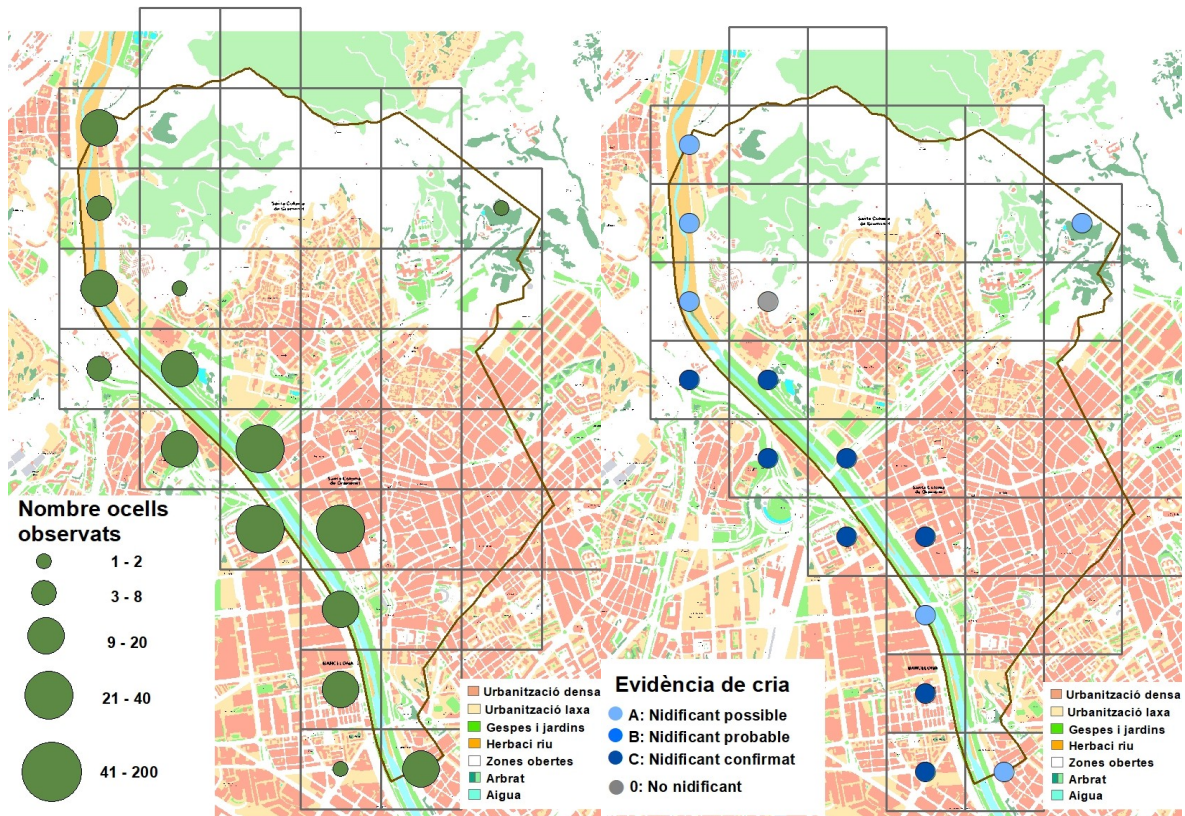
L'evidència de cria s'avalua segons el comportament que presenten els ocells al ser trobats. Hi ha 17 codis atlas, corresponents a diferents graus d'evidència de nidificació de l'espècie al quadrat on se l'ha detectat al camp (Taula 1). Tot i això, a l'Atlas només es mostren les tres evidències principals (no nidificant, nidificació possible, probable o segura) (Figura 2), tal i com es fa habitualment als atlas d'ocells.

0: No reproductor
A REPRODUCCIÓ POSSIBLE
A1: Espècie detectada en època i hàbitat de cria adequats
A2: Mascle cantant o tamborinejant en període de cria
B REPRODUCCIÓ PROBABLE
B3: Parella (mascle i femella) detectada en època i hàbitat de cria adequats
B4: Territori permanent, comportament territorial detectat en el mateix lloc en dues ocasions separades un mínim de 7 dies
B5: Festeig, parada nupcial o còpula
B6: Visitant un lloc de cria probable
B7: Comportament agitat i/o crits d'alarma d'un adult que suggereixen la presència d'un niu proper
B8: Femella o mascle adult amb placa incubatriu
B9: Construcció de niu
C REPRODUCCIÓ SEGURA
C10: Comportament de distracció de predadors
C11: Niu amb signes d'haver estat utilitzat durant l'any en curs, o closques d'ous
C12: Joves recent envolats (nidícoles) o polls amb plomissol (nidífugs)
C13: Ocell entrant o sortint del niu però no es veu el contingut, o niu amb ocell covant
C14: Adult duent menjar per als pollets
C15: Niu amb ous
C16: Niu amb polls vistos o sentits

Taula 1. Evidències de cria (A,B,C) i codis atlas.

Ànec collverd

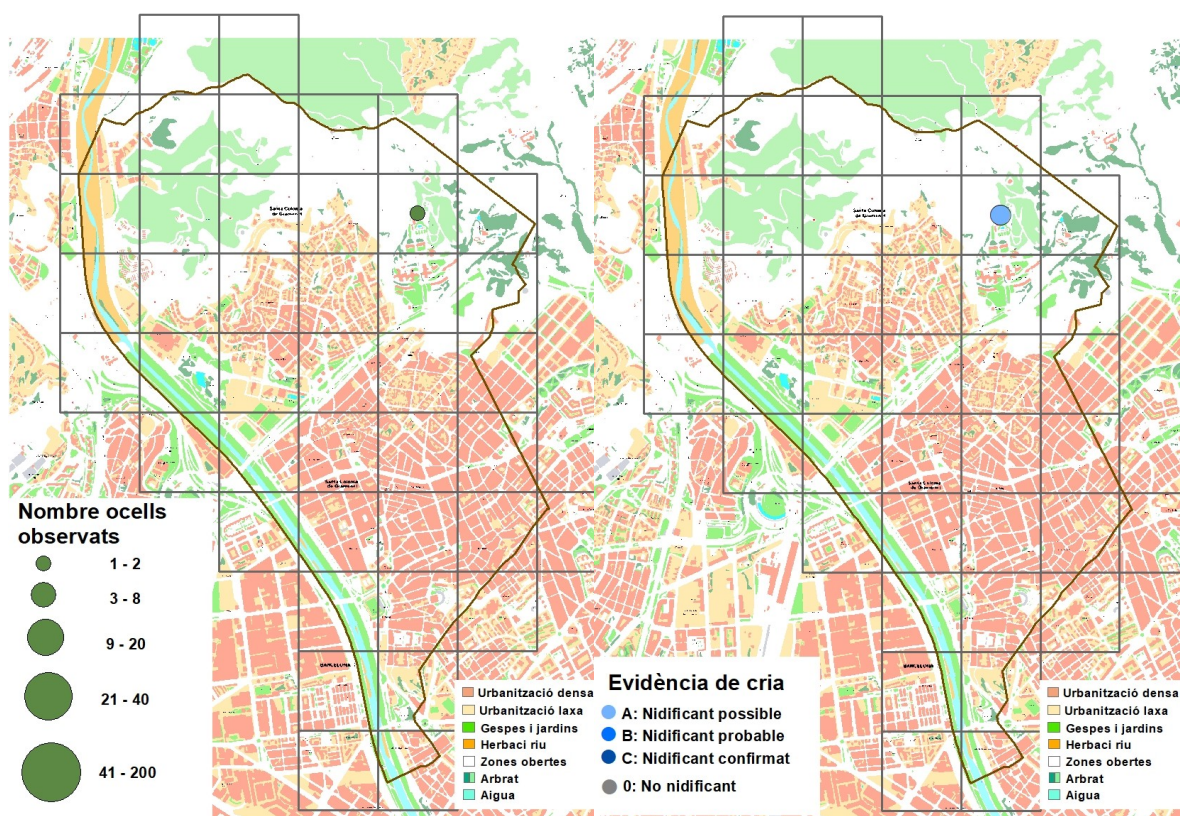
Anas platyrhynchos

L'Ànec collverd és una espècie aquàtica àmpliament repartida i abundant en el seu hàbitat. A Santa Coloma se'l pot trobar al riu Besòs sense cap mena de dificultat donada la seva manca de por cap als éssers humans. Fins i tot en època de cria se'l pot trobar nedant pel riu amb les seves cries darrere la mare.

Perdiu roja

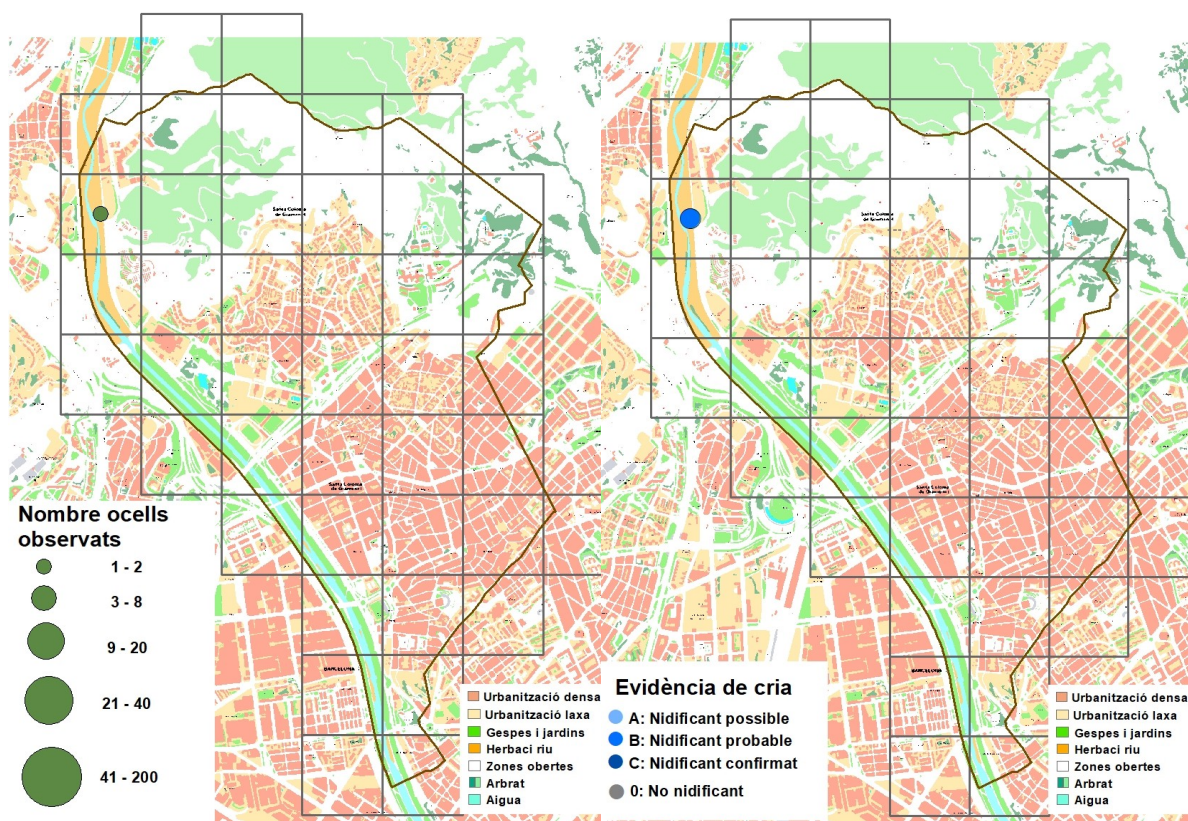
Alectoris rufa

La Perdiu roja és un ocell de caça a la qual li agraden els climes mitjanament secs. A Catalunya està disminuint molt poblacionalment a causa de la seva caça excessiva. Sembla que aquest ocell ha començat a tornar a establir-se a la serralada de Marina i Collserola i, com que la caça no està permesa, ha pogut recuperar-se mínimament a aquestes zones. És escassa la seva població en els mapes de Santa Coloma.

Faisà

Phasianus colchicus

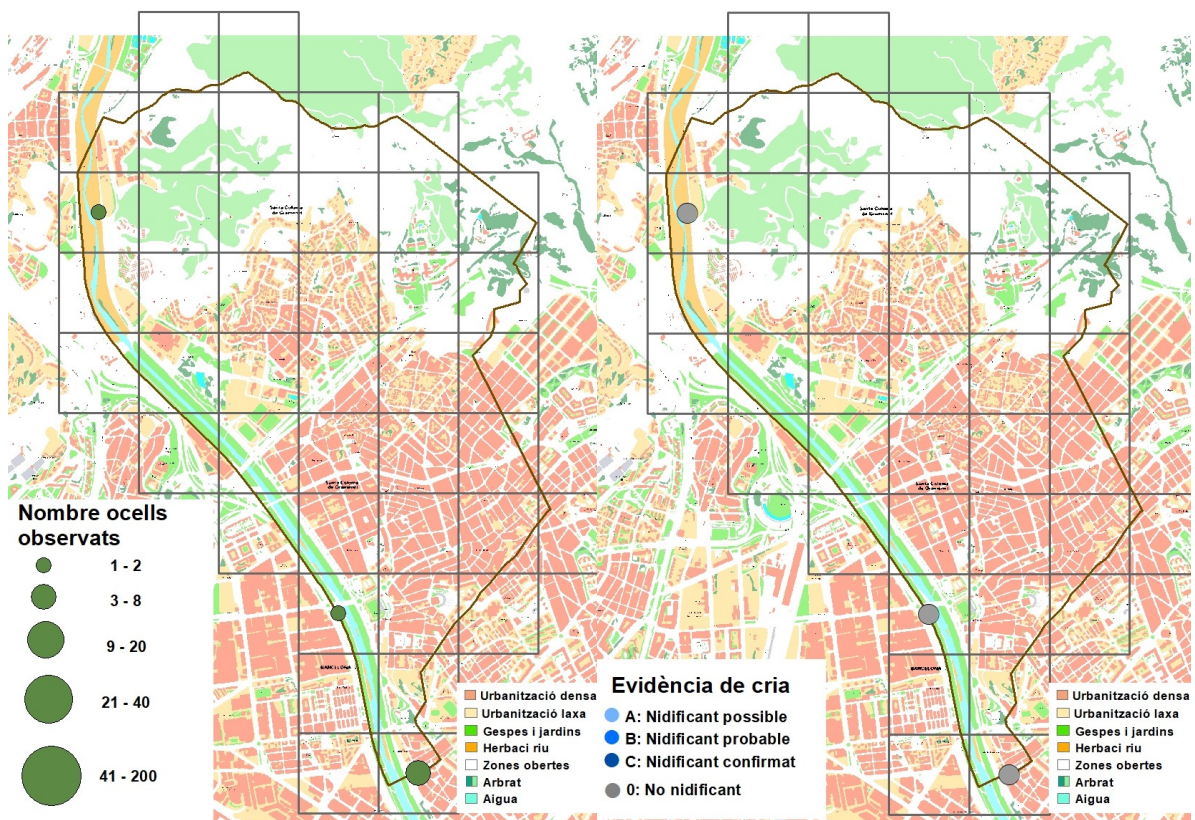

Aquest ocell va ser introduït a Europa des de l'antiguitat amb fins cinegètics.

Li agraden les zones obertes per a alimentar-se i zones boscoses per a nidificar. Acostuma a ser vist als cursos baixos dels rius. A Santa Coloma només se n'ha trobat una parella a la zona més salvatge (arbusiva) del riu.

Corb marí gros

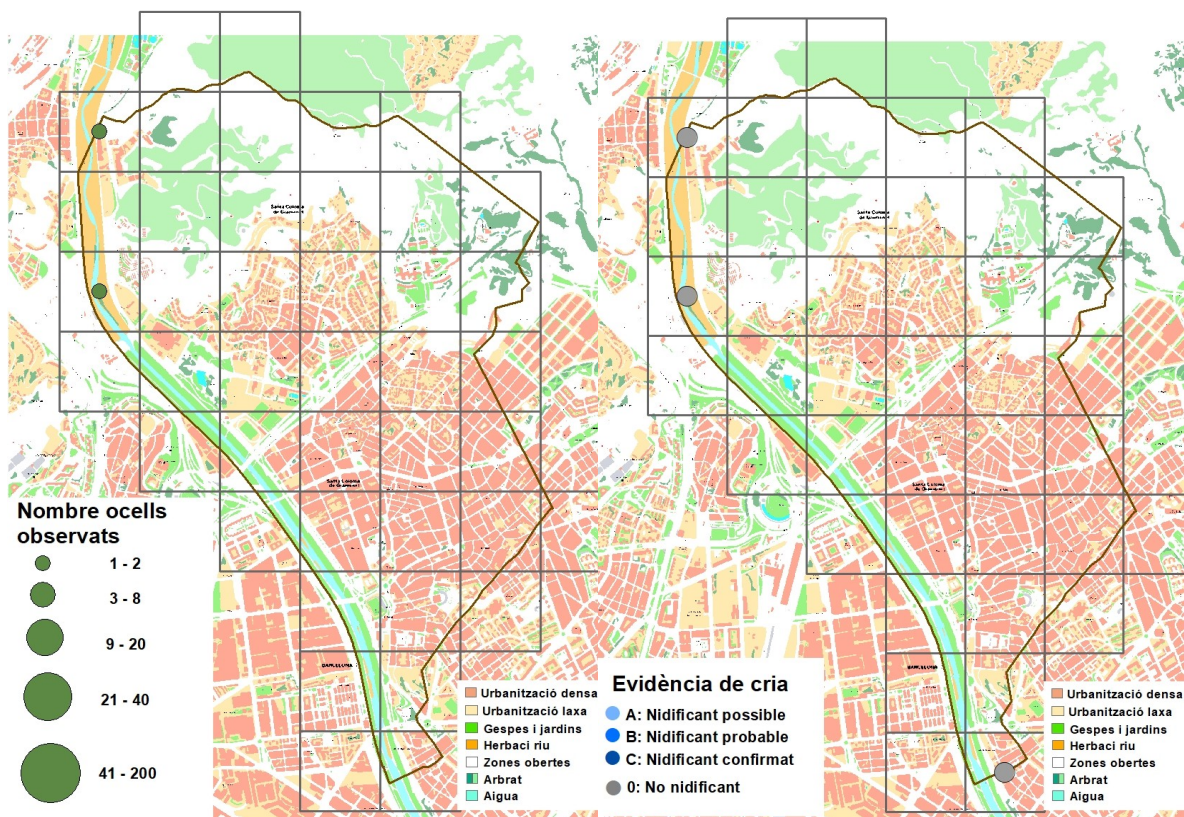
Phalacrocorax carbo

Aquest ocell marí té per costum voltar tant pel mar com pels cursos fluvials per cercar peix per alimentar-se. No obstant això, al tros de Besòs de Santa Coloma només hi està de passada.

Esplugabous

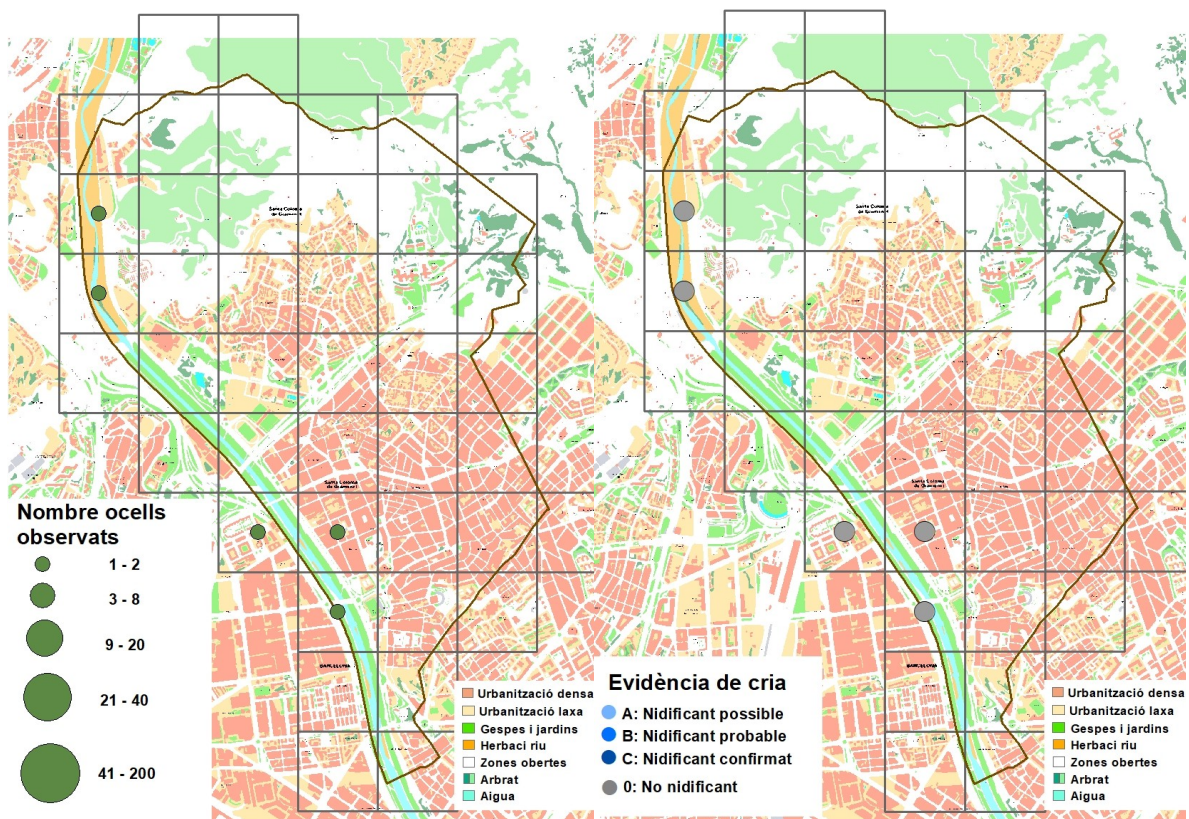
Bubulcus ibis

L'Esplugabous habita les zones humides properes a explotacions agrícoles herbàcies on busca insectes per alimentar-se. A Santa Coloma se l'ha trobat en tots els casos buscant menjar o de passada, però mai amb cap intenció de nidificació.

Martinet blanc

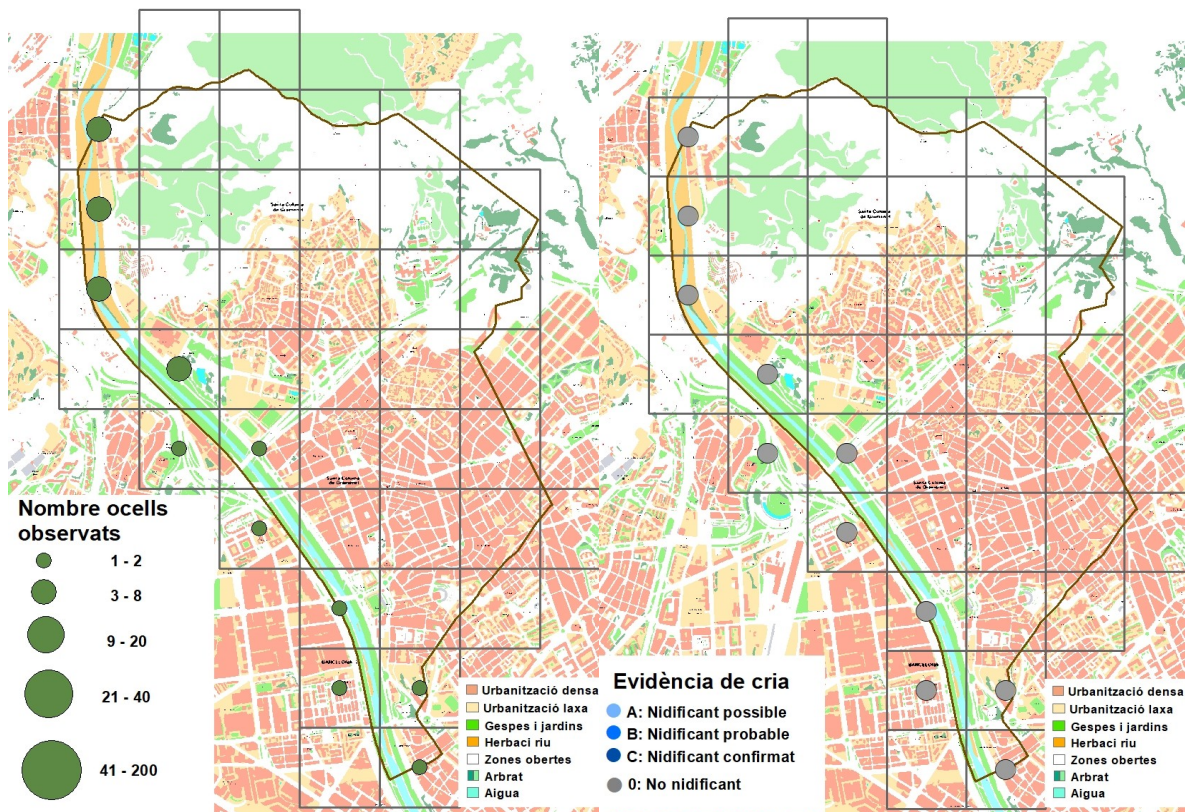
Egretta garzetta

El Martinet blanc és un ocell típic de zones com aiguamolls, rius, pantans... Cria a la ciutat de Barcelona, més concretament al Zoo. A Santa Coloma aquest ocell només hi busca menjar o va de passada cap a algun altre lloc, com l'Esplugaubous.

Bernat pescaire

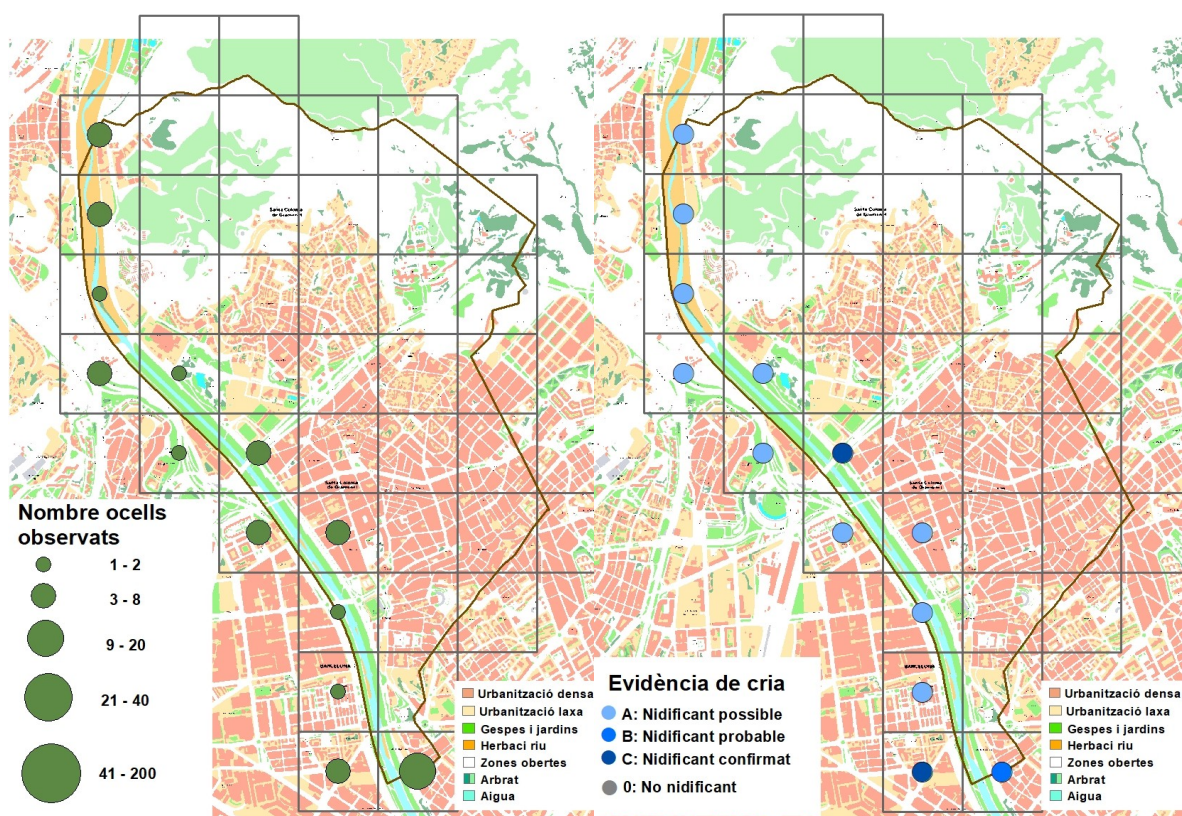
Ardea cinerea

Aquest ocell, com el Martinet blanc, li agraden els ambients d'aigües continentals. No cria a Santa Coloma, però se'l veu remuntant el riu o pescant vertebrats aquàtics al riu Besòs.

Polla d'aigua

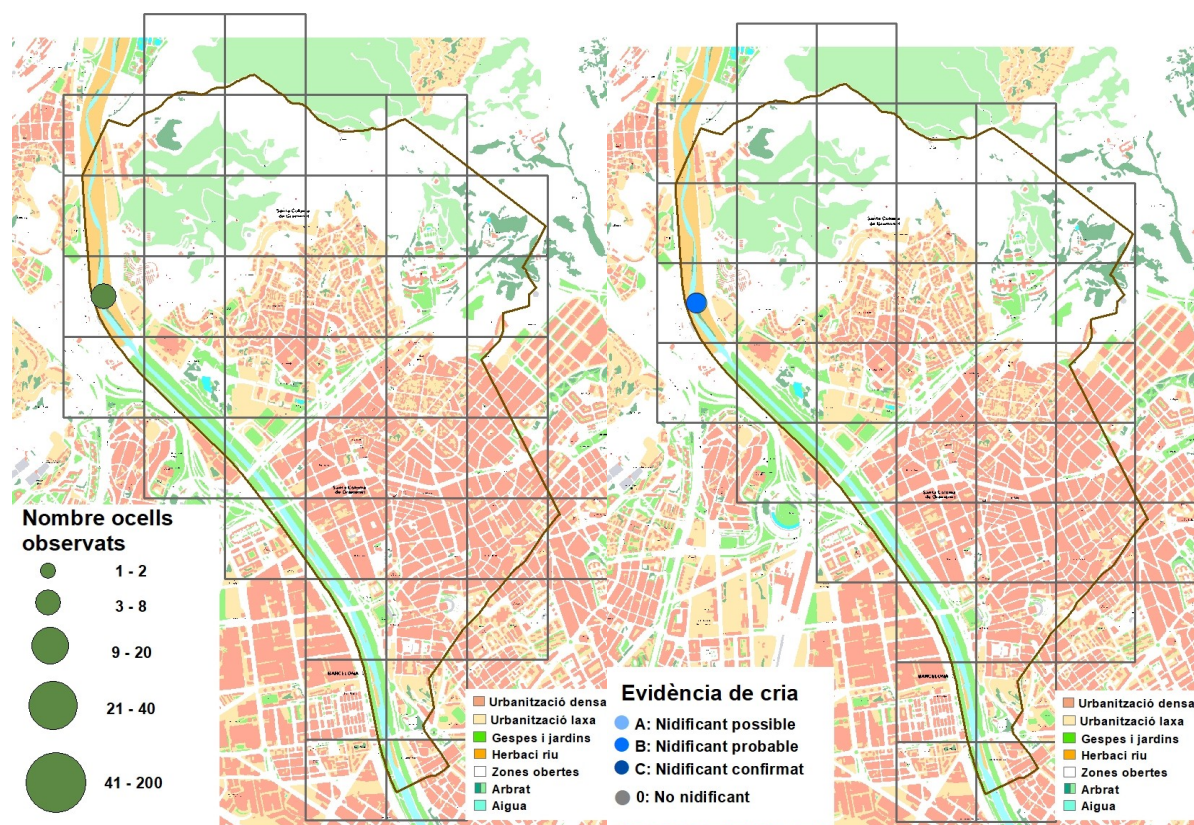
Gallinula chloropus

La Polla d'aigua és un ocell que li agraden els ambients propers a les aigües continentals. A Santa Coloma la trobem al riu Besòs on modifica i s'alimenta de plantes i algues fluvials.

Corriol petit

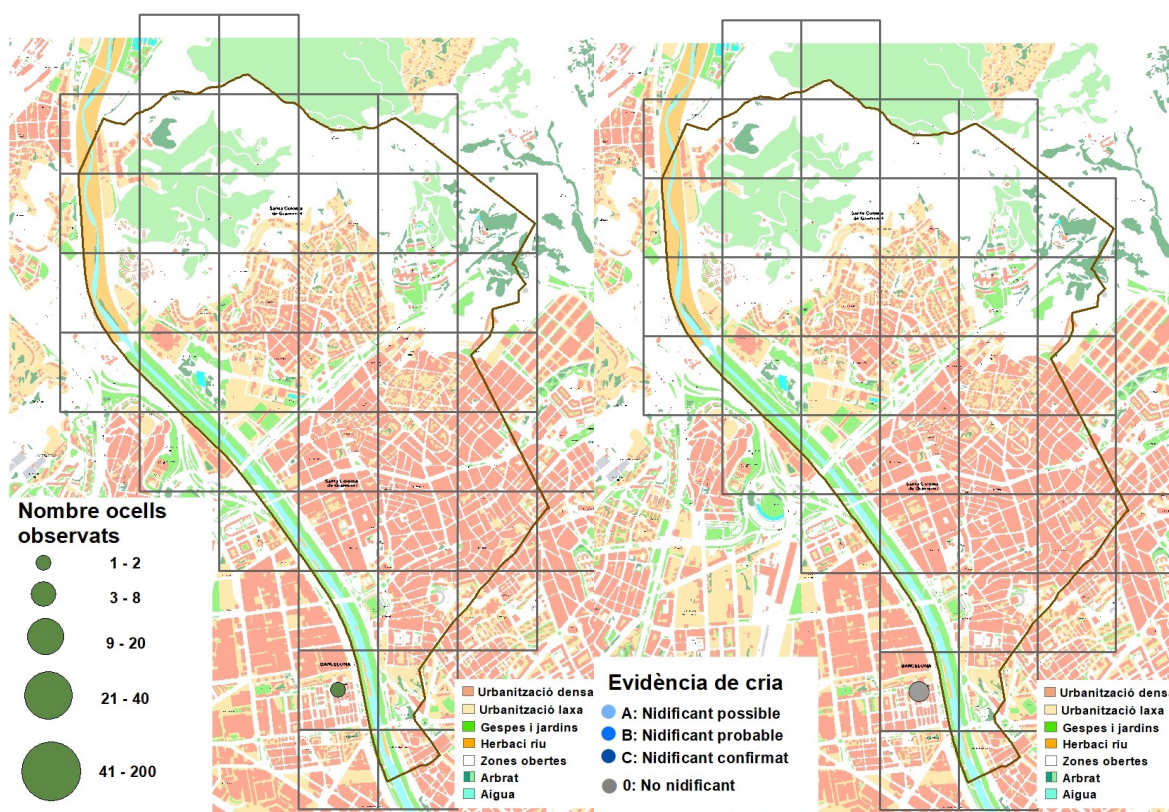
Charadrius dubius

El Corriol petit és un ocell escàs al Barcelonès. De fet, aquest ocell no ha sortit a l'*Atles dels ocells nidificants a Barcelona (2017)*. Per tant, de tot el Barcelonès hi ha una probabilitat molt alta de cria al riu Besòs. Se n'ha trobat una parella amb un comportament de cria a les parts on la vegetació és més densa a la part fluvial del municipi.

Valona

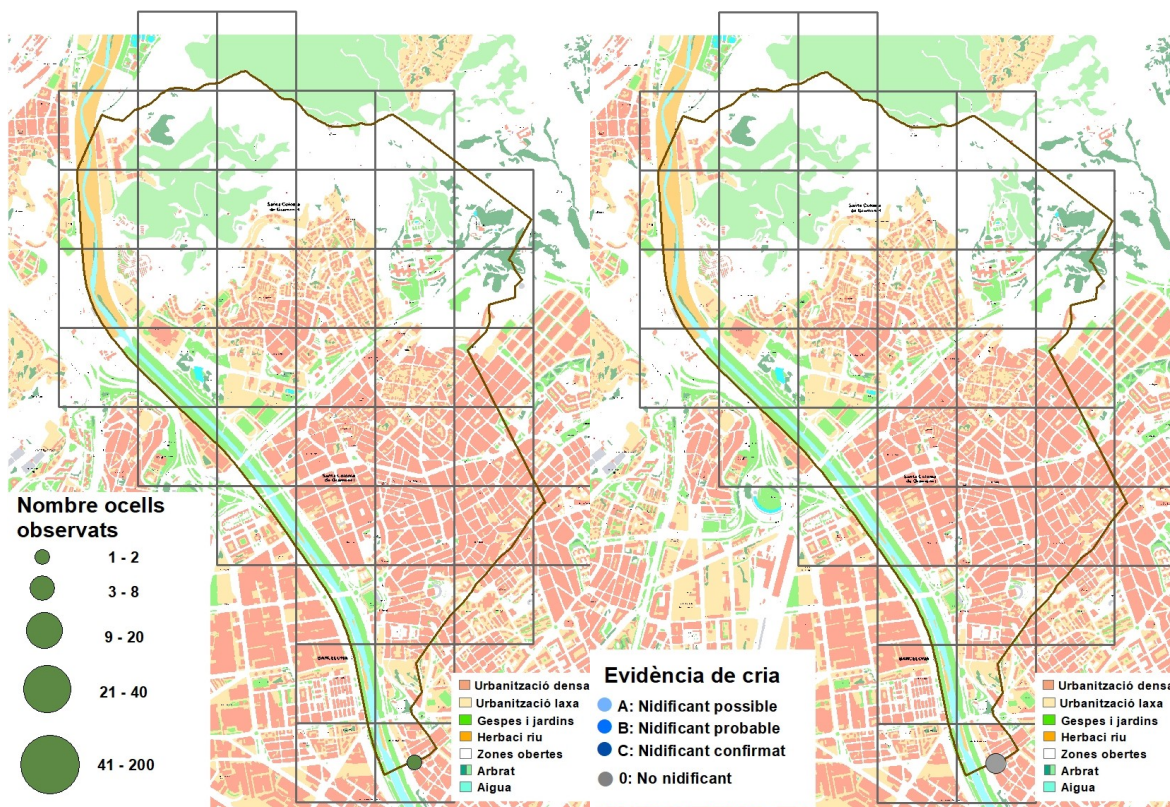
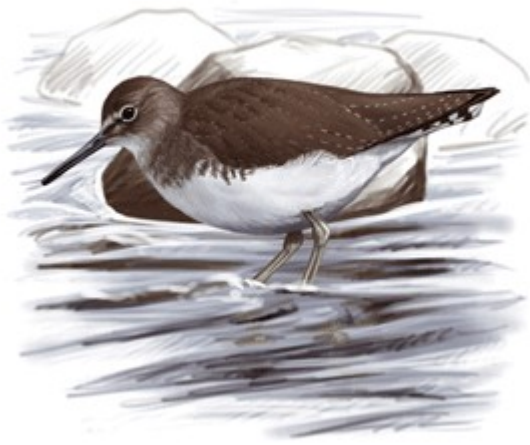
Tringa glareola

La Valona és un ocell migratori, es pot trobar sobrevolant o descansant als rius dels Països Catalans. A Santa Coloma se l'ha trobat descansant al riu Besòs durant el període migratori.

Xivita

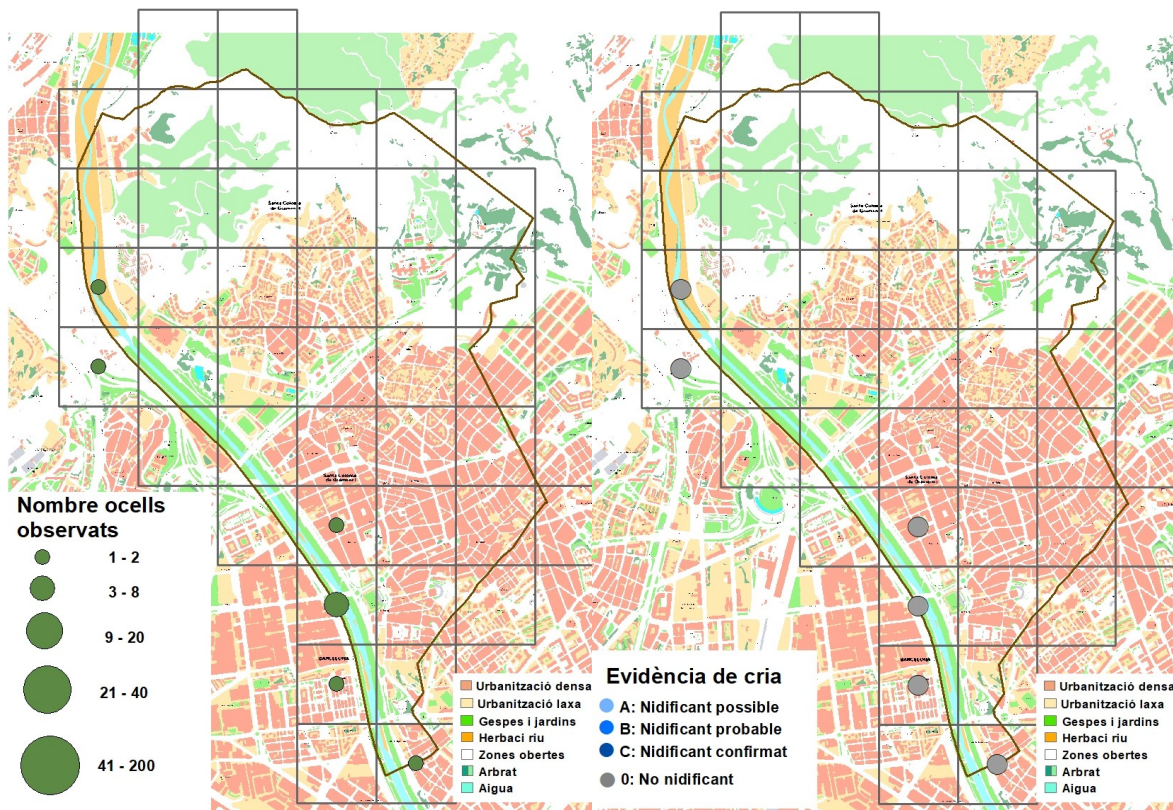
Tringa ochropus

Aquest ocell migratori, que cria a partir de la latitud 55 en amunt com la Valona, creua Catalunya a la primavera i se'l pot veure remuntant els rius parat buscant aliment o en migració. En el cas de Santa Coloma se l'ha trobat al riu Besòs buscant aliment.

Xivitona

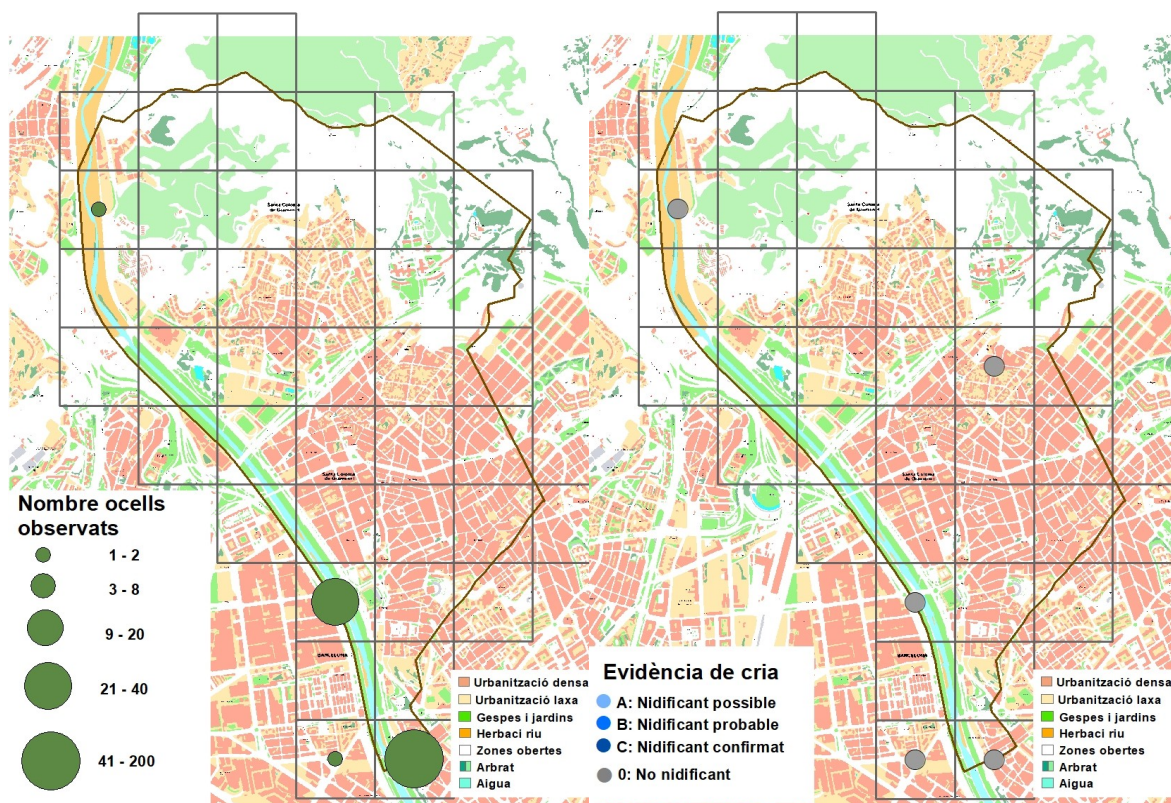
Actitis hypoleucos

Aquesta au pertany a la mateixa família que la Valona i la Xivita, però és el més abundant dels tres en el nostre país, ja que hiverna als cursos baixos fluvials a Catalunya, com el Besòs. A més a més, és l'únic d'aquests tres que cria a Catalunya als cursos alts dels rius catalans. Per tant, aquest limícola es pot trobar al riu Besòs durant el període hivernal.

Gavina riallera

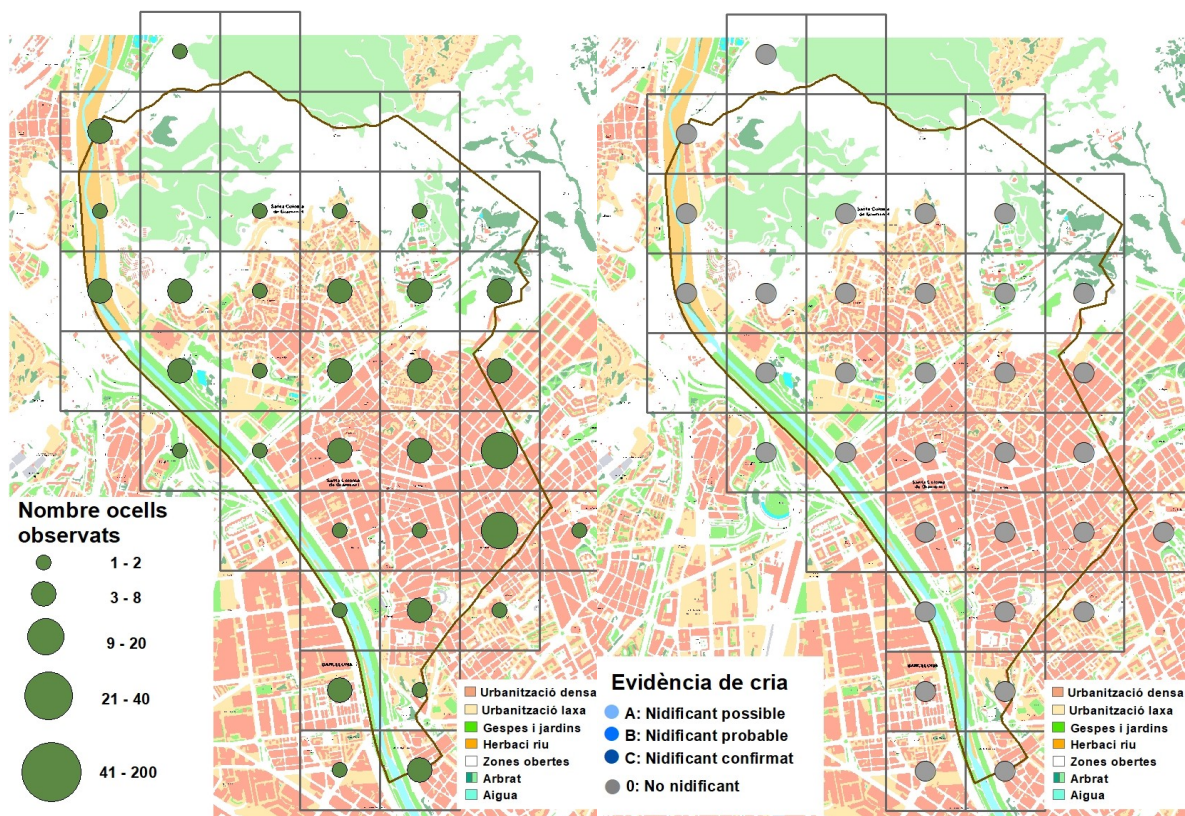
Larus ridibundus

Aquest tipus de gavines crien generalment al nord d'Europa, però hi ha excepcions al sud, però no és el cas de Santa Coloma. Aquests ocells es poden trobar al municipi durant tot el període hivernal a qualsevol punt del riu o de la ciutat depenent del dia i d'on es vulguin posicionar, Acostumen a estar al riu amb grups de centenars d'exemplars, però d'una forma molt irregular. Això vol dir que potser et trobes més d'un centenar de gavines en un punt precis un dia i potser al dia vinent ja no hi són.

Gavià argentat

Larus michahellis

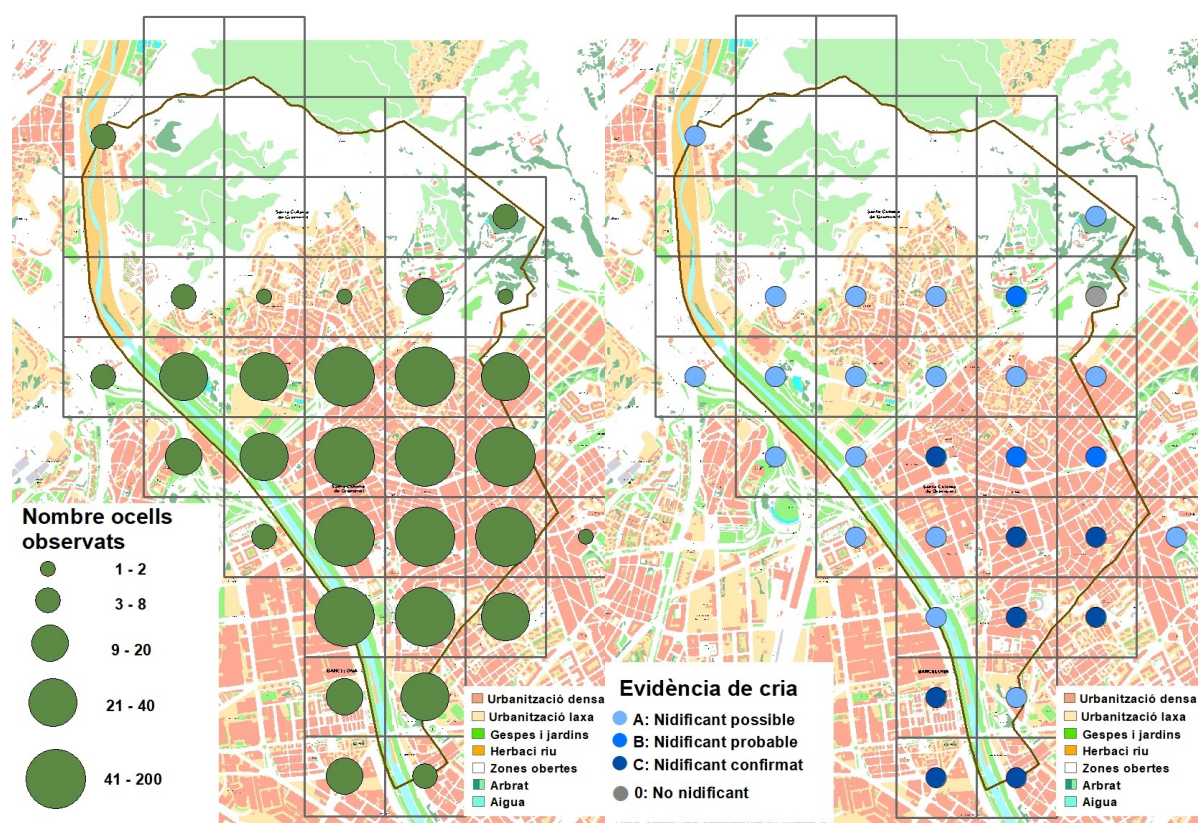

És un exemplar més gran que la Gavina vulgar, però aquesta és la gavina popularment reconeguda. Aquest ocell no cria a Santa Coloma, però hi resideix i s'hi alimenta.

És típic veure'l sobrevolar a més d'uns 20 metres d'alçada la ciutat per cercar menjar, però també és típic veure'l menjant a les papereres, contenidors o altres llocs on hi puguin haver restes de menjar. Té poca traça pescant al mar, així que caça coloms o altres ocells i/o menja carronya com animals atropellats a les carreteres. Aquest abundant ocell s'ha adaptat molt bé a viure amb els humans.

Colom roquer

Columba livia

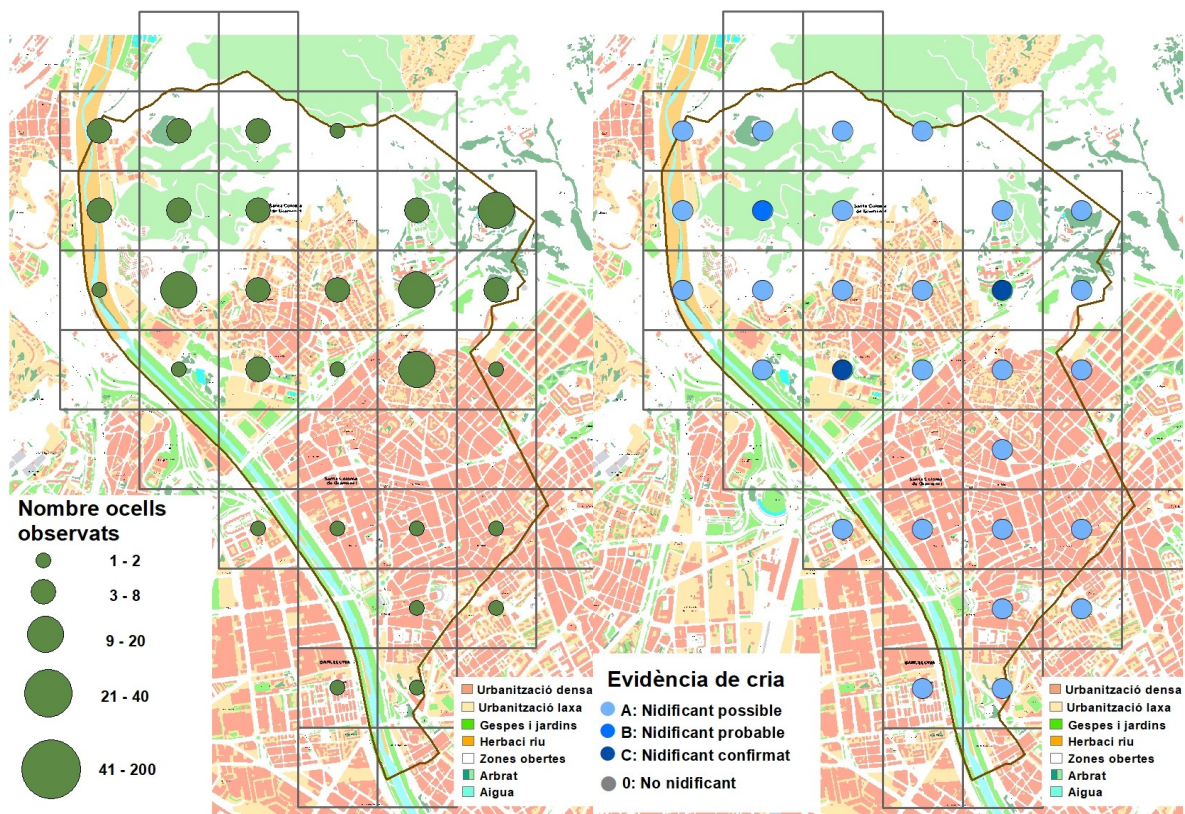

Aquest ocell sens dubte és l'ocell més conegut a les ciutats a causa de la seva abundància. Li agrada qualsevol ambient urbà, però prefereix que la ciutat sigui molt densa i no li importa la falta d'arbres o de natura.

A Santa Coloma ha sigut l'ocell més abundant, sobretot on la ciutat és molt densa. No obstant, no ha sigut trobat en zones on la urbanització és molt laxa o en zones de muntanya.

Tudó

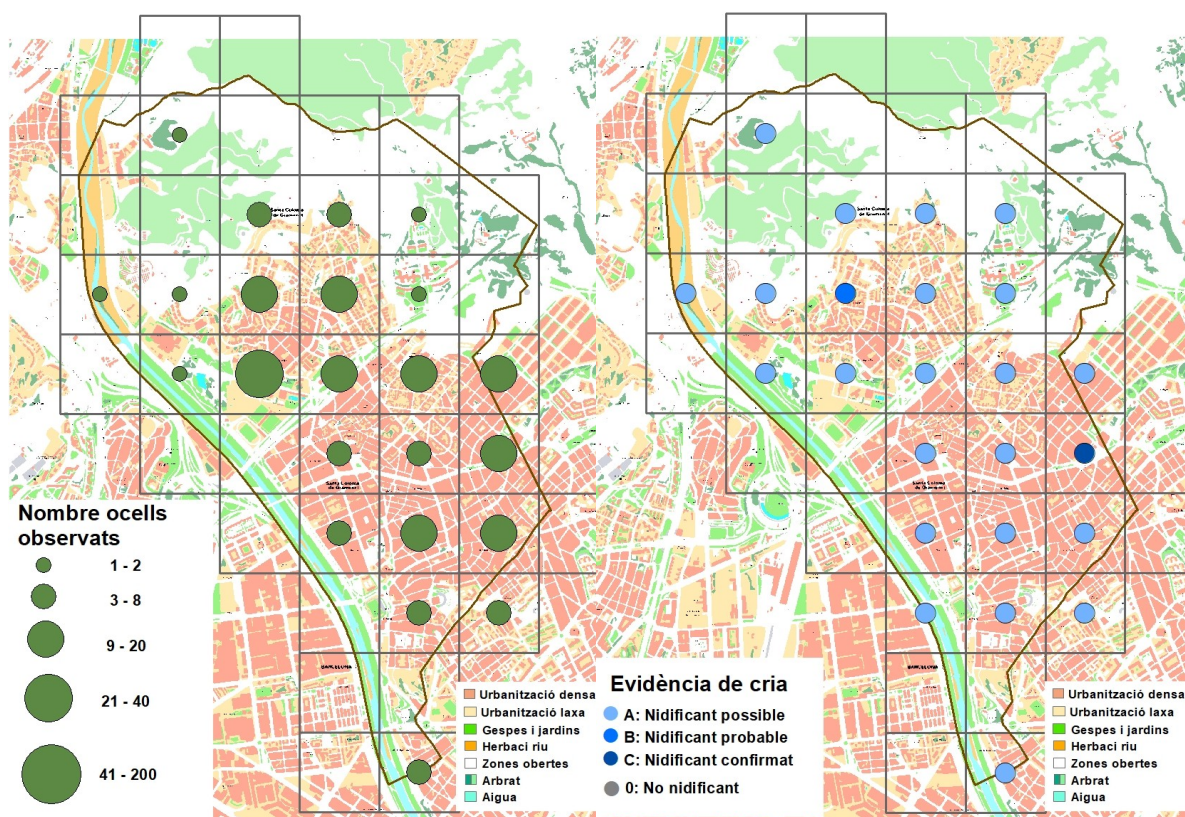
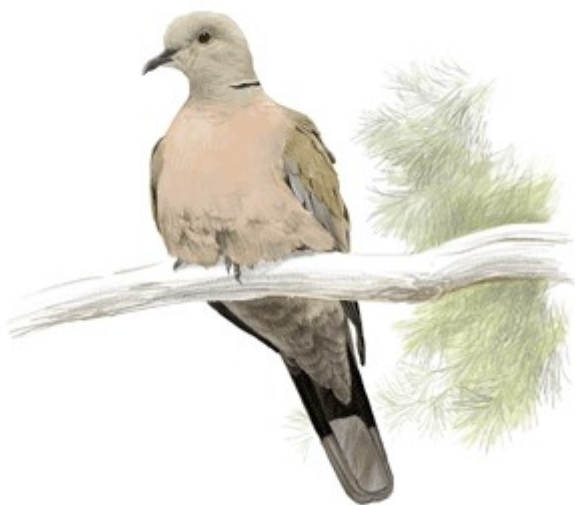
Columba palumbus

Parent del Colom roquer, aquest colúmbid està més acostumat a viure a la muntanya, però durant els últims anys es troba cada cop amb més freqüència a les poblacions denses i laxes. A Santa Coloma està bastant ben repartit per tot el municipi, però amb una densitat poblacional més elevada a la muntanya.

Tórtora turca

Streptopelia decaocto

A aquest colúmbid li agrada l'ambient urbà com al Colom roquer, però és una mica menys dens poblacionalment que el Colom roquer. A diferència del Colom roquer, a aquest ocell li agraden molt els arbres de més de 4 metres d'alçada per fer niu o per passar-hi l'estona, ja que s'hi sent més segur i còmode. També se'l pot trobar menjant restes de menjar del carrer entre els coloms.

La Tórtora turca és un ocell bastant ben repartit per Santa Coloma, però tendeix a evitar el riu i les zones muntanyoses.

Mussol comú

Athene noctua

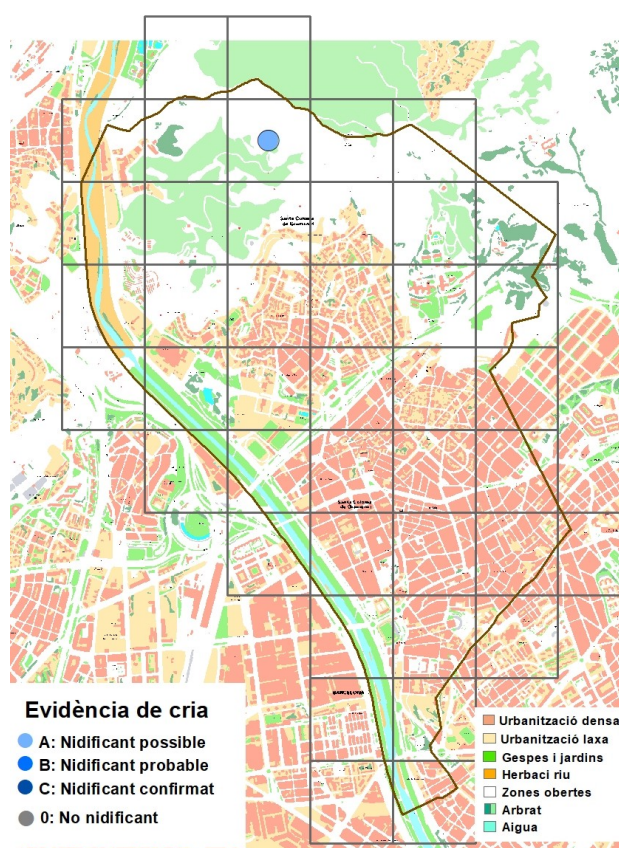

Aquest mussol fou i segueix sent el patró de la ciutat d'Atenes segons l'antiga mitologia grega, aquest mussol és poc abundant i és una espècie protegida per la Generalitat. Li agraden tota mena d'ambients oberts a les terres de poca alçada.

A Santa Coloma ha sigut trobat durant la nit cantant en un parell de quadrats a la muntanya.

Gamarús

Strix aluco

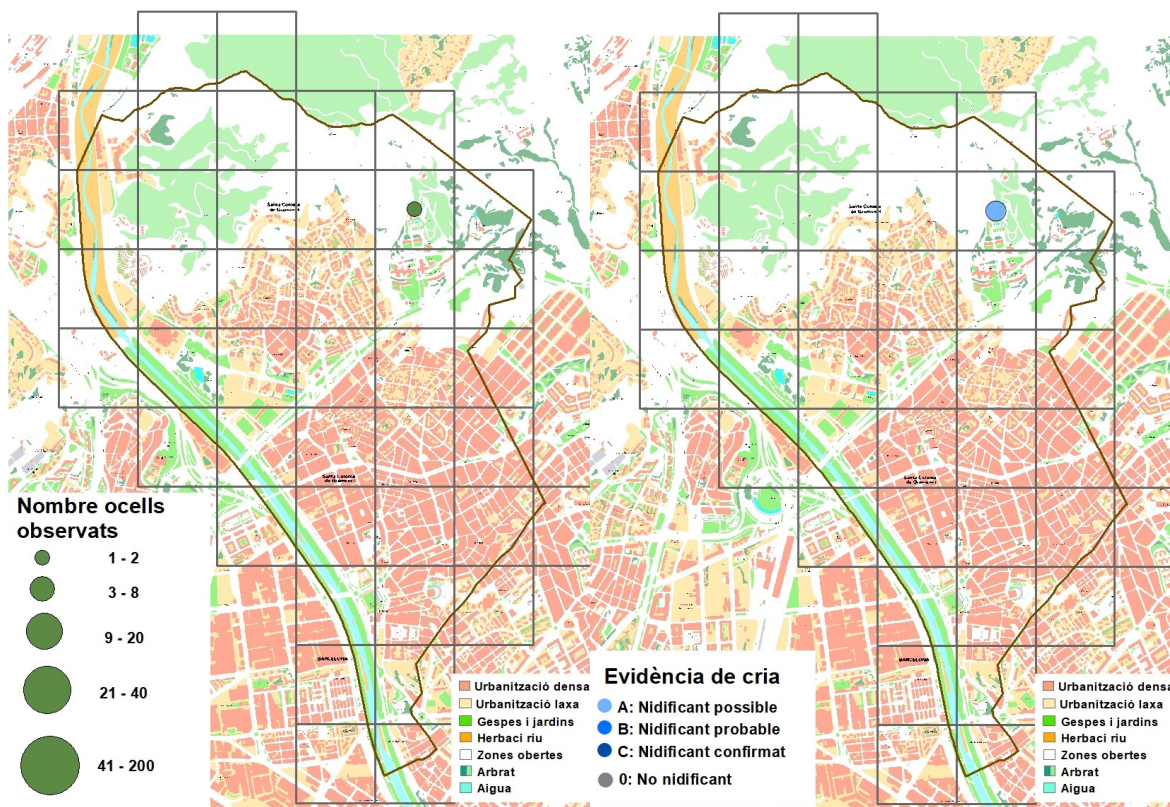

Aquest mussol, a diferència del mussol comú, prefereix els ambients on el bosc és més tancat i espès.

A Santa Coloma ha sigut trobat de nit cantant en un quadrat de muntanya.

Òliba

Tyto alba

Aquest famosíssim ocell, que acostuma a sortir en pel·lícules, sèries o documentals, és una au bastant escassa i en regressió a tota Catalunya a causa dels pesticides que se li tiren als camps que augmenten la mortalitat d'animals com ratolins, les seves preses.

A Santa Coloma ha sigut trobat en un quadrat durant un cens. No està clar si estava en migració o criant, però no és descartable que criï en algun punt de la muntanya.

Enganyapastors

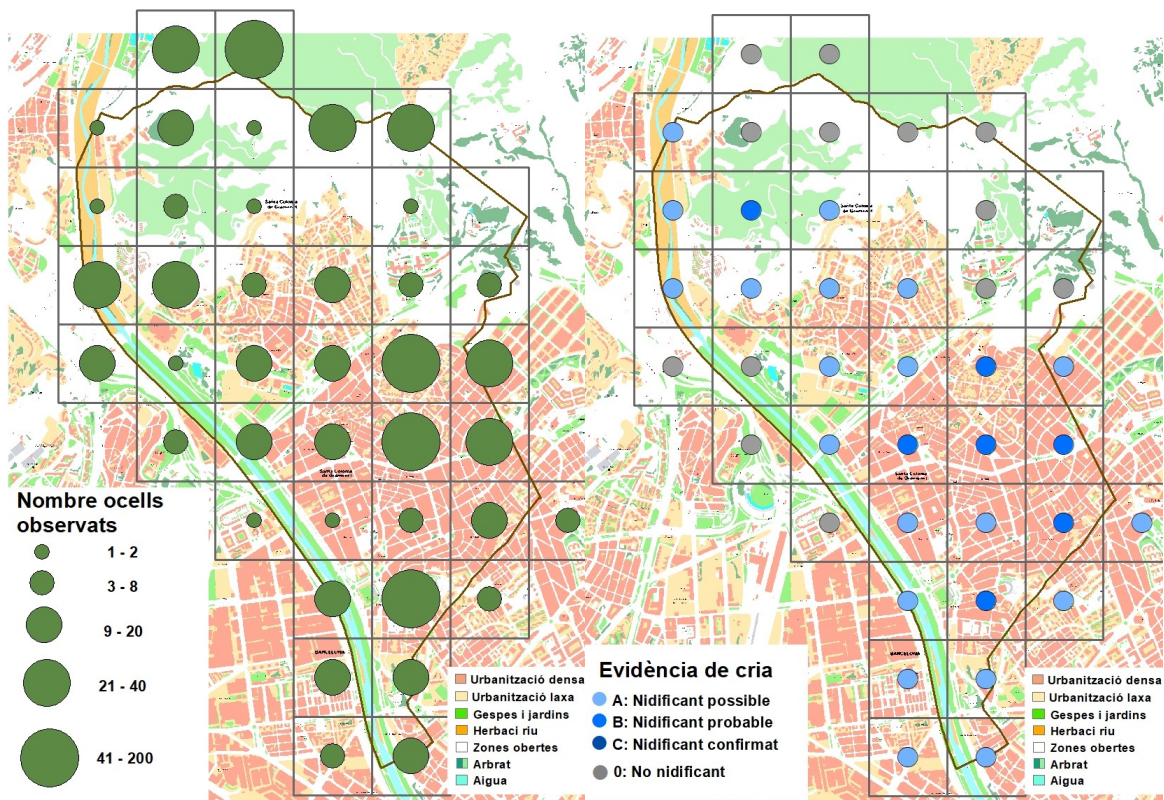
Caprimulgus europaeus

Aquest ocell nocturn fa un cant molt repetitiu i constant. Està protegit per la Unió Europea.
Aquesta au caça insectes grans al vol.
A Santa Coloma s'ha trobat en tres quadrats de muntanya cantant de nit.

Falciot negre

Apus apus

El Falciot negre és un ocell molt estès a escala europea.

Hiverna a l'Àfrica subsahariana i migra a Europa per a criar.

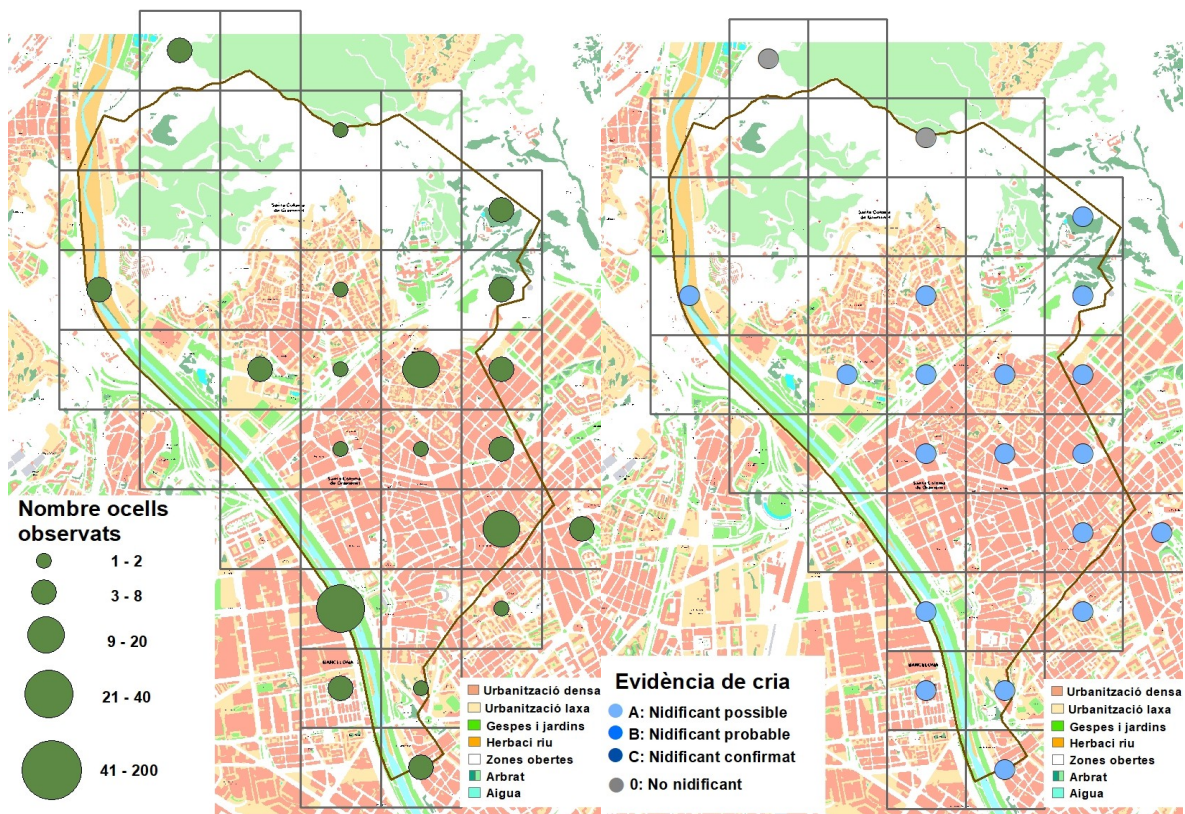
Se l'acostuma a veure sobrevolant a certa alçada poblacions buscant insectes per a menjar.

A Santa Coloma se l'ha trobat sobrevolant la ciutat i en alguns casos s'ha trobat a la muntanya fent petites migracions diàries de Santa Coloma fins a Montcada.

També se l'ha trobat entrant a forats dels edificis on hi nidifica.

Ballester

Apus melba

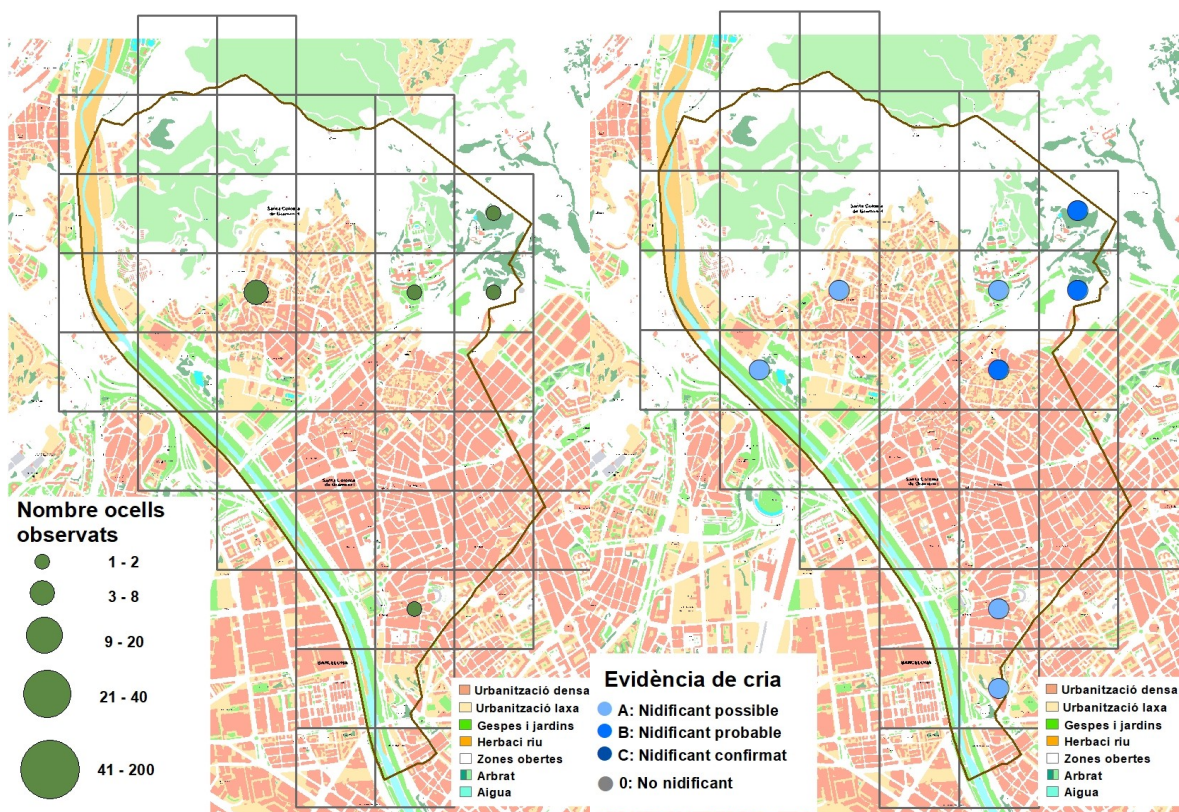

Aquest ocell té unes necessitats molt similars a les del Falciot, però és més gran, més escàs i es queda fins a mitjan tardor, a diferència del falciot.

A Santa Coloma se l'ha trobat sobrevolant la ciutat.

Puput

Upupa epops

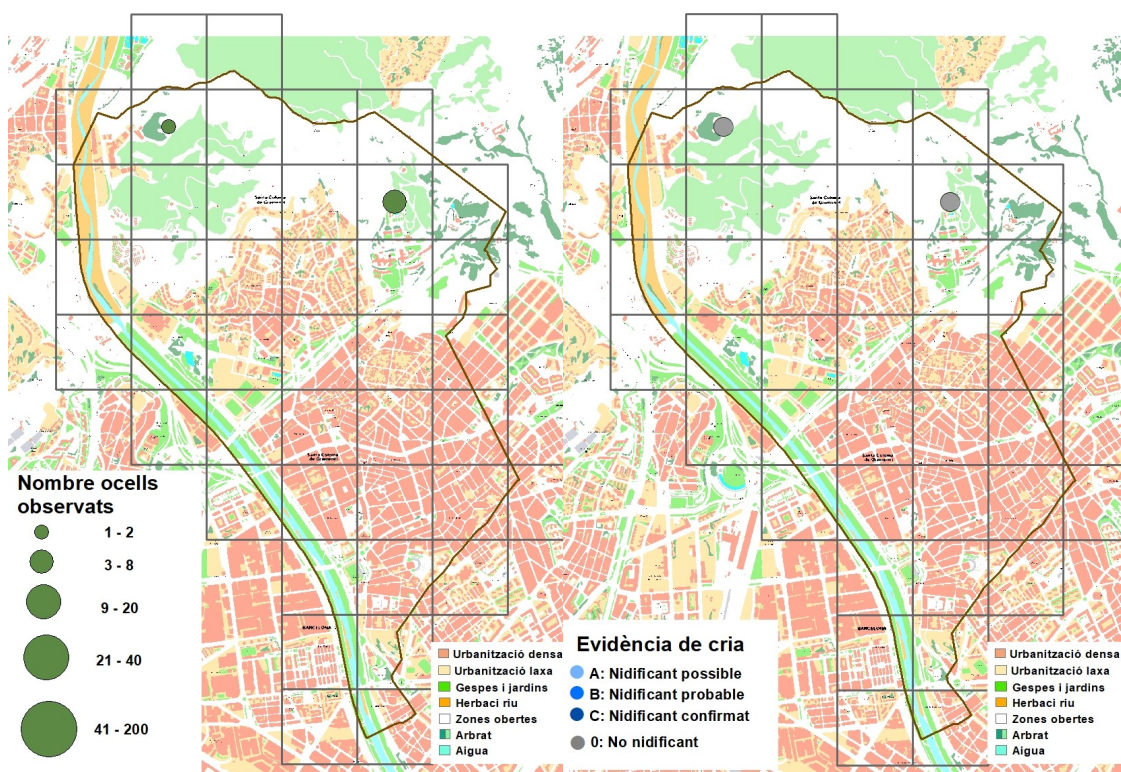
Aquest ocell viu en boscos oberts o a zones periurbanes, però se'l pot trobar en zones on la urbanització és laxa.

Fa 20 anys aquest ocell només passava l'estiu a Catalunya, però últimament amb el canvi climàtic, s'hi està establint tot l'any a les zones més càlides del país.

A Santa Coloma se l'ha trobat en zones de muntanya oberta i en zones on la urbanització és laxa.

Abellerol

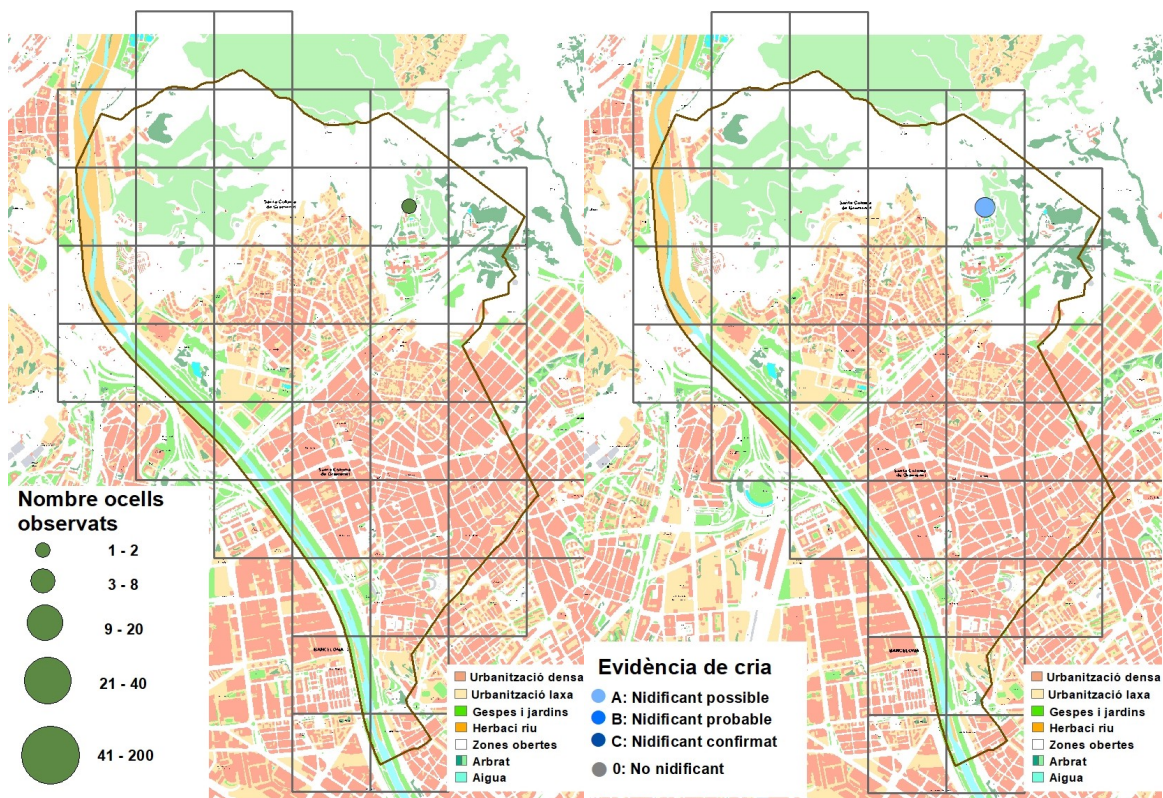
Merops apiaster

L'Abellerol només se'l pot trobar al país durant l'època estival, cria a l'interior de Catalunya. Això fa que al municipi de Santa Coloma només se'l pugui veure durant la seva migració.

Colltort

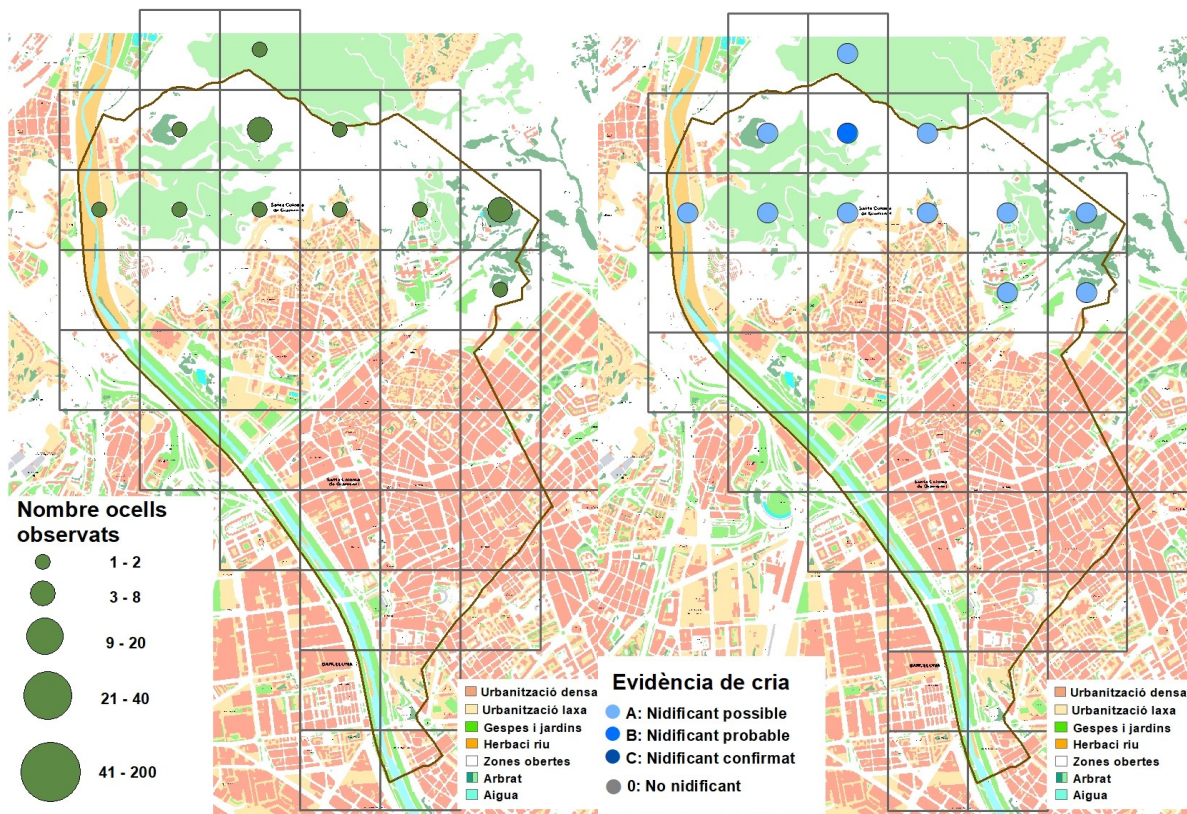
Jynx torquilla

El Colltort forma part de la família dels pícid i s'alimenta de petits insectes que resideixen als arbres. Típic de boscos de pi blanc mediterranis. Aquest ocell se n'ha a trobat a Santa Coloma un exemplar cantant en un bosc de coníferes espès.

Picot verd

Picus viridis

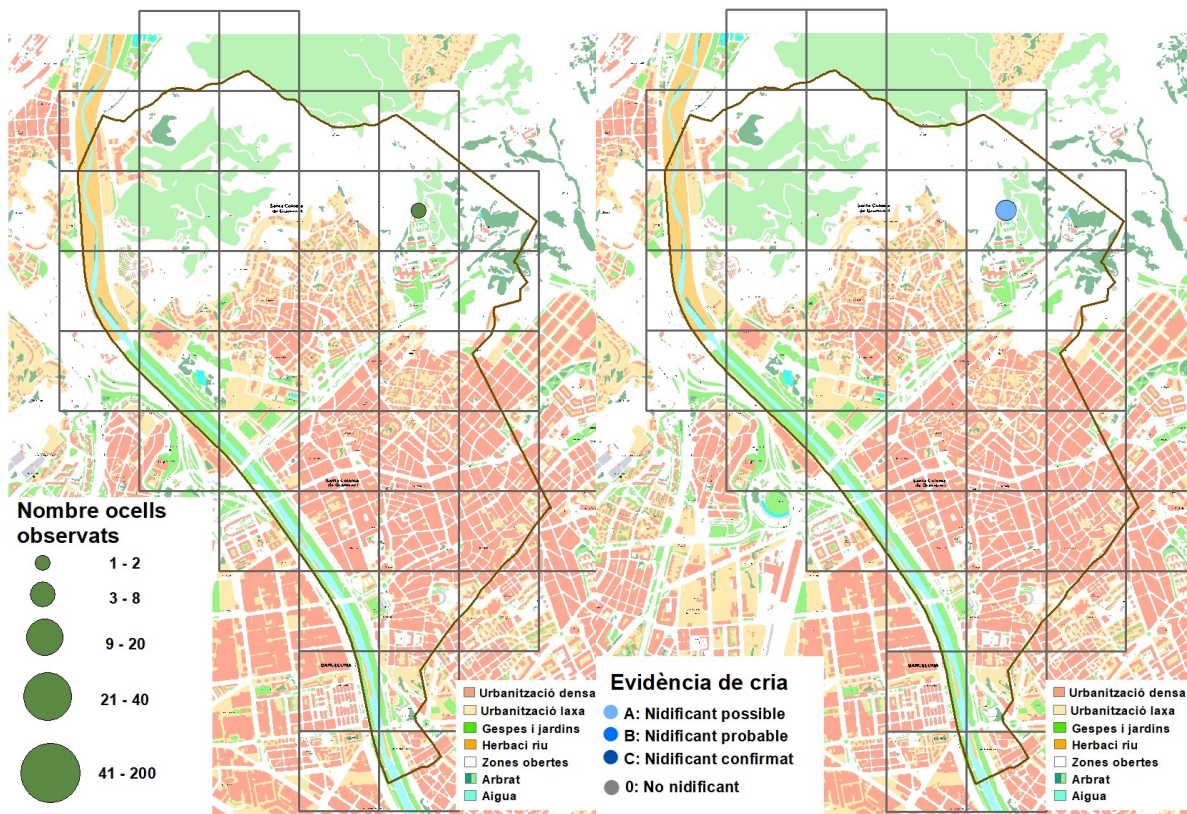

Aquest ocell endèmic de la península està en una clara regressió. Menja petits insectes que viuen als arbres i els fa forats per a nidificar.

A Santa Coloma sorprenentment ha sigut una espècie molt ben repartida per tota la muntanya.

Picot garser gros

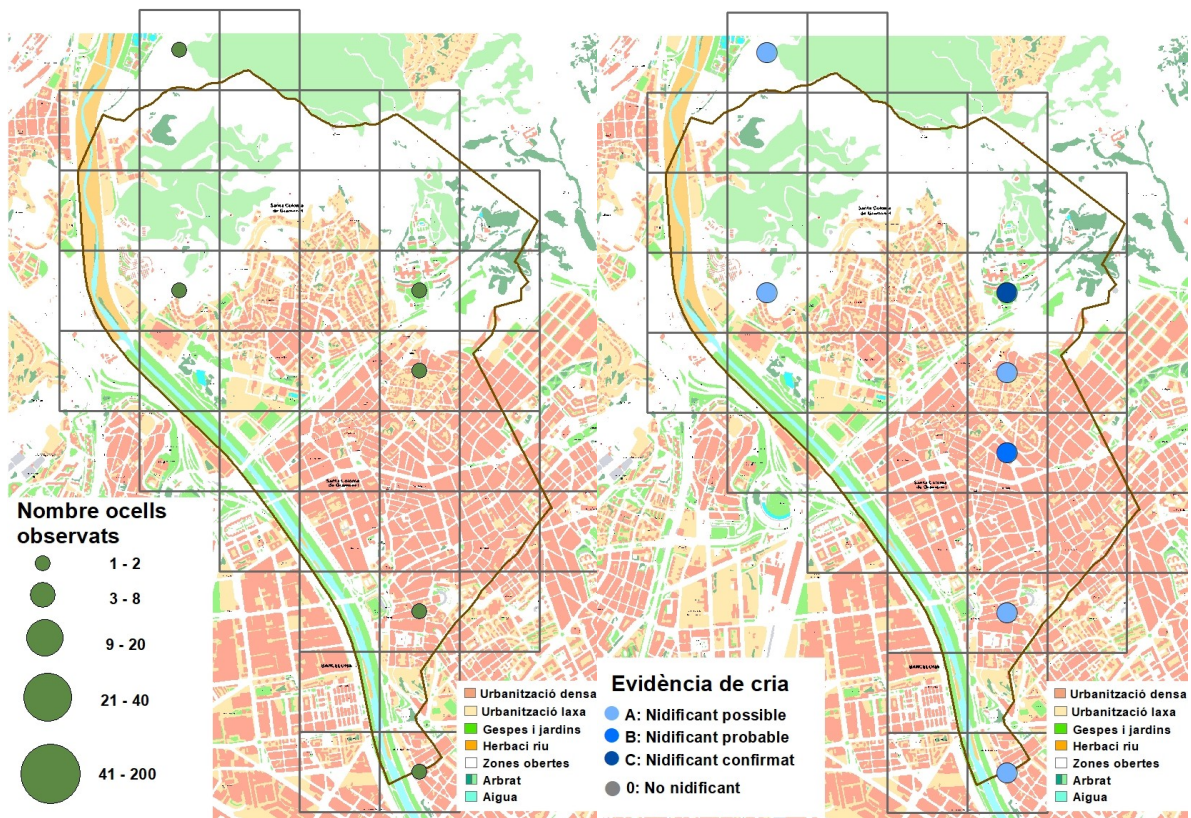
Dendrocopos major

Aquest ocell és el més gran dels picots i el més abundant a tota Catalunya, però aparentment a Santa Coloma el Picot verd predomina i el Picot garser gros és més escàs.

Xoriguer

Falco tinnunculus

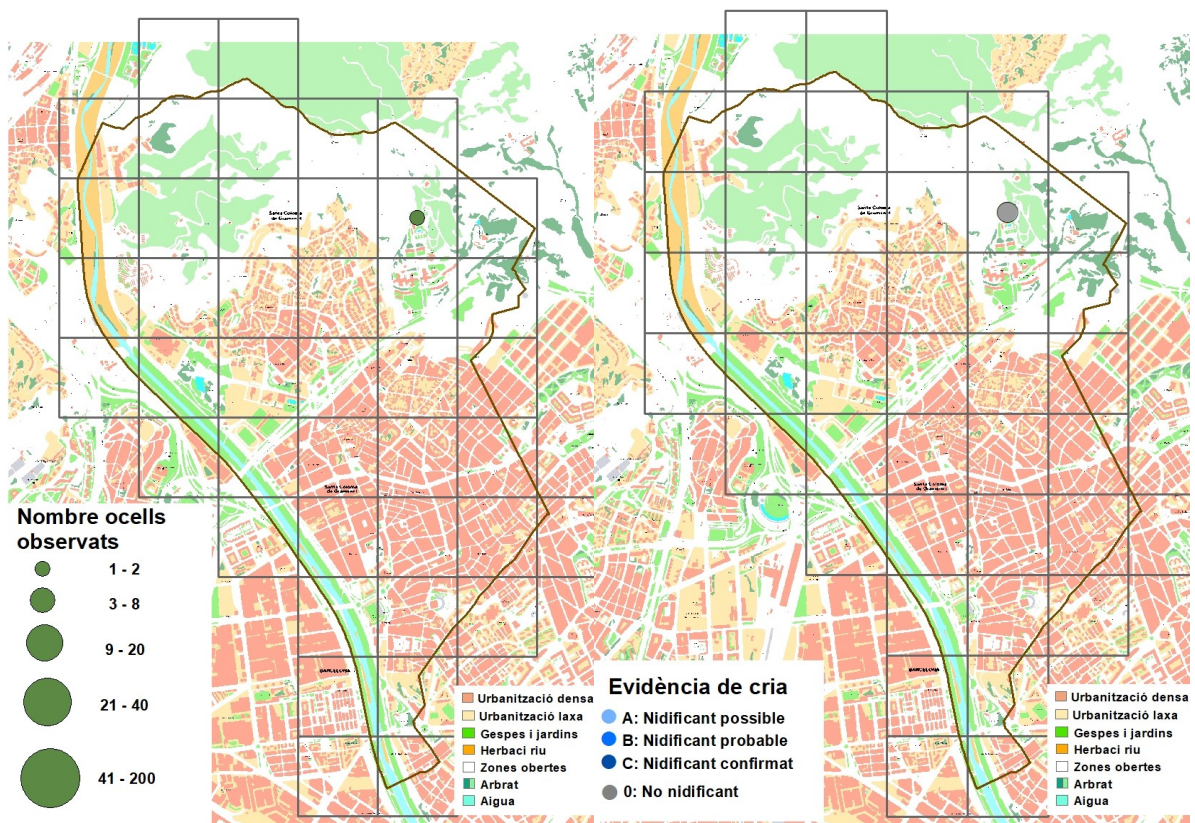

Aquest falcònid és el més abundant a Catalunya. Santa Coloma viu en zones obertes on hi pot caçar ratolins i petits rosegadors i cria en edificacions que mesurin a ser possible més d'uns 8 metres d'alçada.

A Santa Coloma se l'ha trobat sobrevolant alguns punts del municipi i nidificant en una edificació en un quadrat al nord del municipi.

Falcó mostatxut

Falco subbuteo

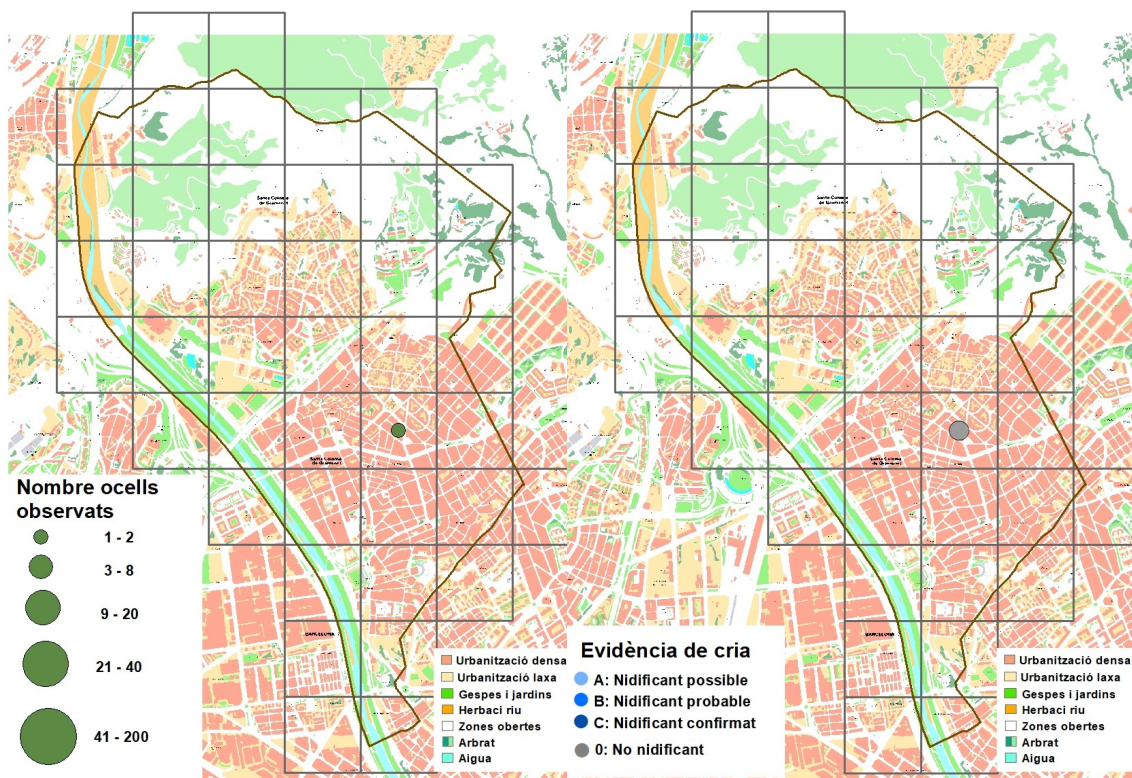

Aquest ocell migratori passa l'hivern a l'Àfrica i durant l'estiu cria a Europa. S'alimenta d'insectes grans i ocells que caça al vol.

Al ser un ocell poc freqüent és difícil de veure, però va ser vist un exemplar en plena migració al vol en un quadrat del municipi.

Falcó pelegrí

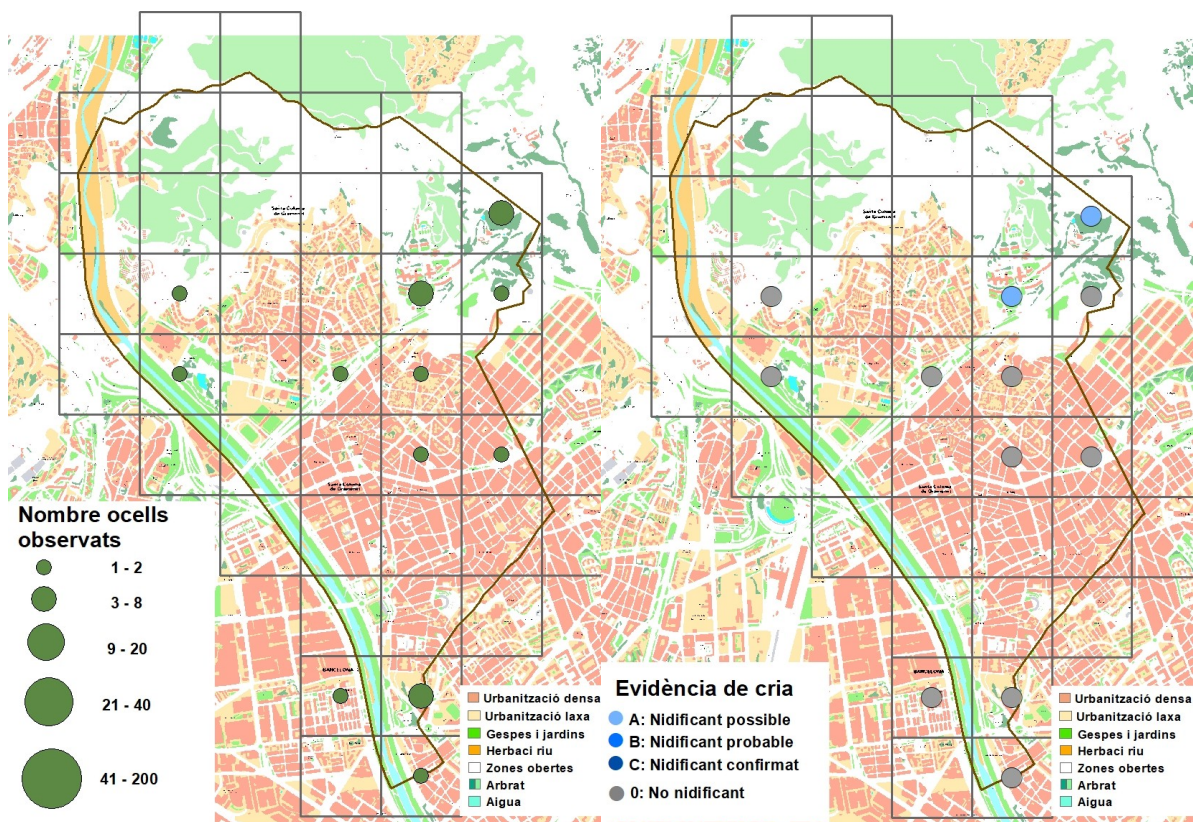
Falco peregrinus

Es Considerat l'ocell més ràpid del món, ja que és capaç de superar els 350 km/h de velocitat caçant ocells de mida mitjana al vol, com per exemple coloms. Aquest falcònid és un ocell repartit per tot el món, no obstant això, fa moviments migratoris en cerca de menjar. A Santa Coloma se l'ha vist fent moviments migratoris en direcció nord en un quadrat del municipi.

Cotorra de Kramer

Psittacula krameri

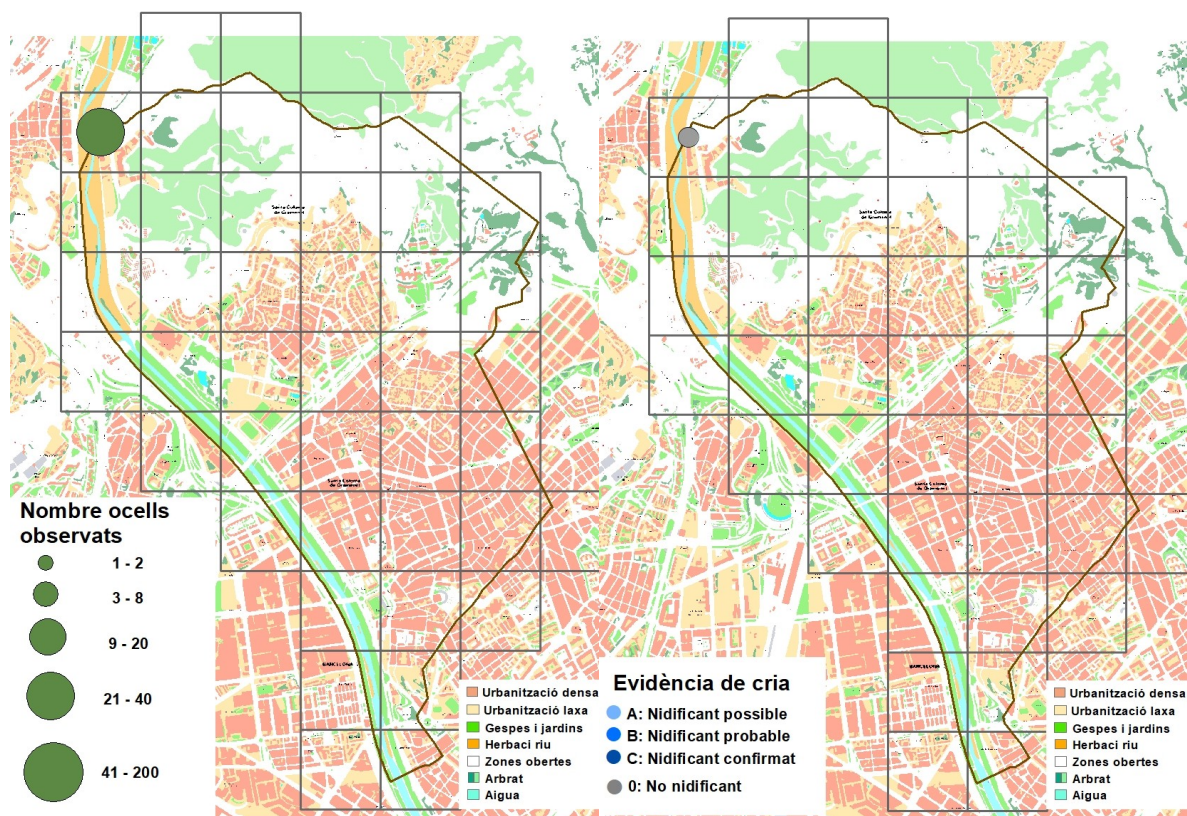

Aquesta cotorra originària de l'Àfrica central i de l'Índia, pot ocupar un gran ventall d'hàbitats. Escapada d'un estat captiu a la ciutat de Barcelona sobre les acaballes del segle XX, aquest ocell s'ha establert en gran part de tota la zona metropolitana.

A Santa Coloma aparentment no cria exceptuant un parell d'indrets que no és descartable la seva nidificació

Aratinga mitrada

Aratinga mitrata

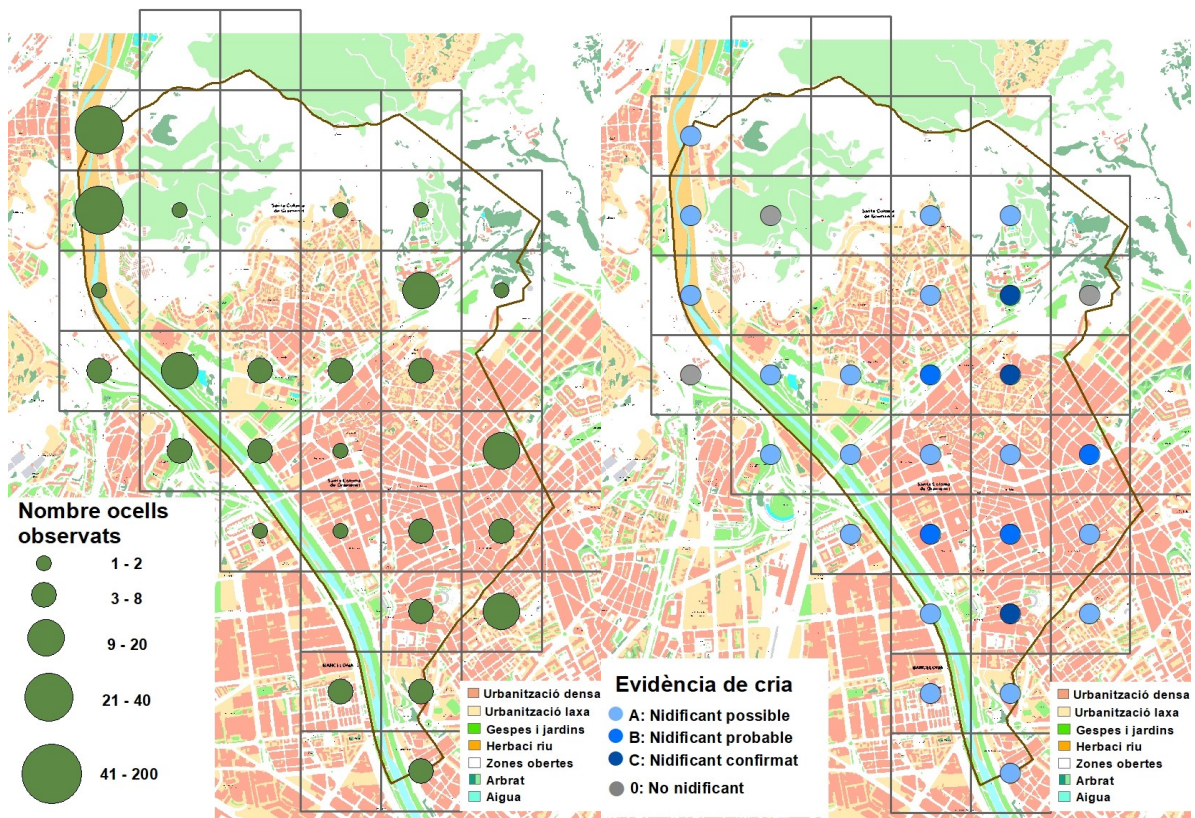
L'Aratinga mitrada és una espècie d'ocell provinent dels Andes que des de fa uns 30 anys s'ha anat escapant de col·leccions particulars i ha format colònies a Barcelona.

Es deixa veure de tant en tant per Santa Coloma sobrevolant el municipi.

Pot aparèixer sobrevolant en qualsevol punt de Santa Coloma, ja que la seva activitat és difícil de preveure.

Cotorreta de pit gris

Myiopsitta monachus

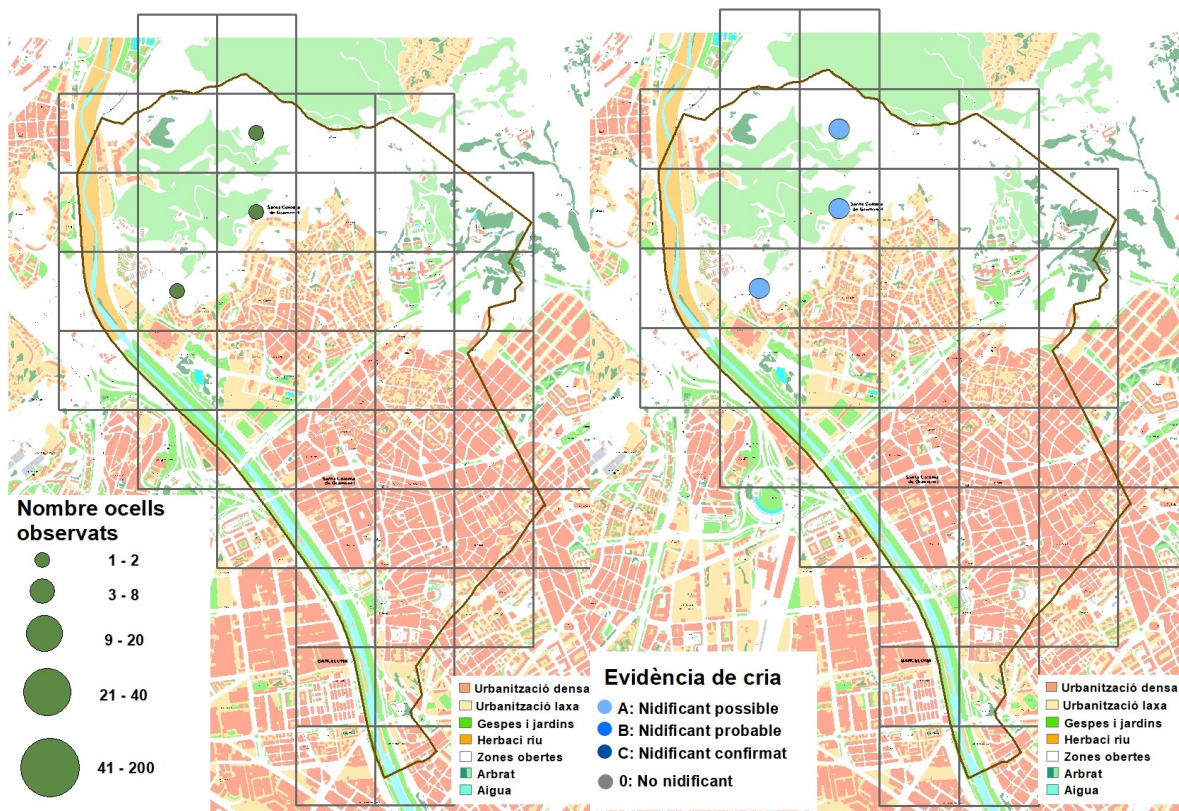
Aquesta cotorreta de petites dimensions és la cotorra més adaptada al nostre país.

Escapada d'un estat captiu a finals del segle passat, aquest ocell s'ha adaptat molt a la vida barcelonina i a menjar restes de menjar dels homes, com els coloms, pardals, gavines...

A Santa Coloma se l'ha trobat pràcticament a tot arreu menys a alguns quadrats esporàdics de muntanya i algun quadrat de ciutat laxa on casualment no ha sortit.

Oriol

Oriolus oriolus

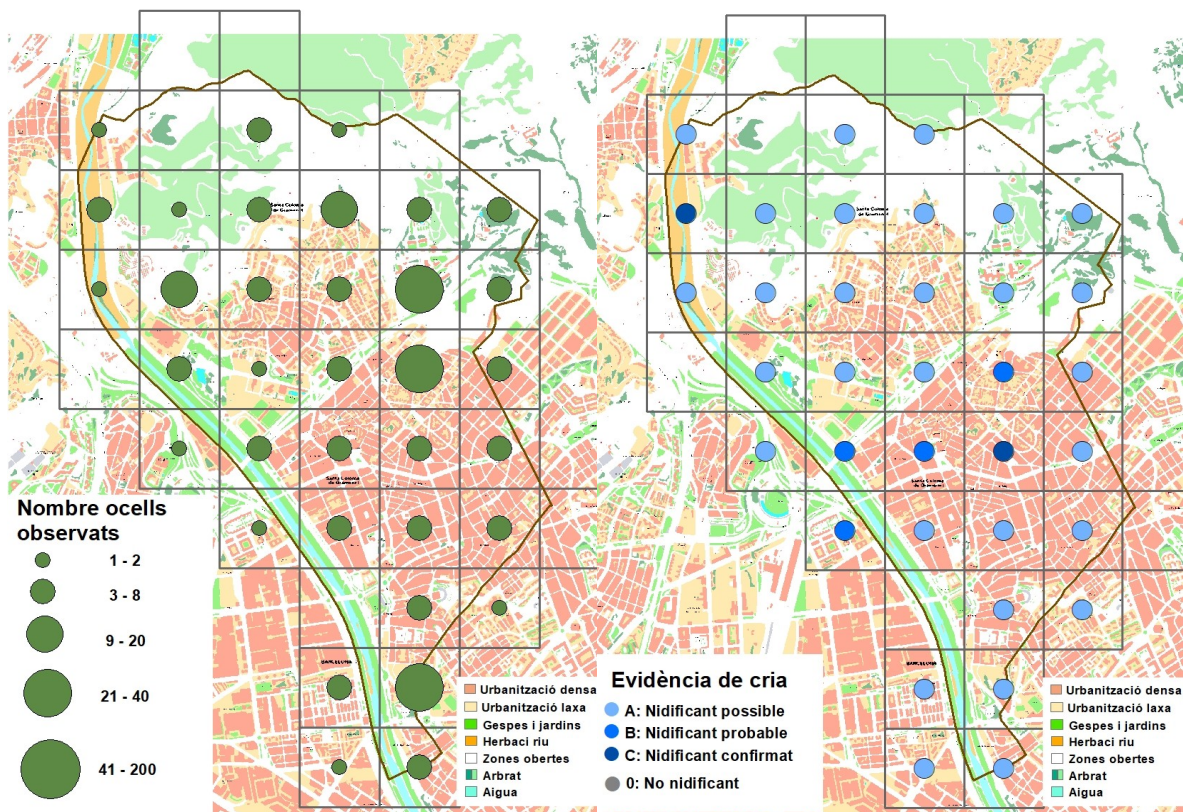
Aquest ocell de colors vistosos, resideix a l'Àfrica durant l'hivern i cria durant l'estiu a boscos espessos i caducifolis europeus.

Pel seu cant aflautat és considerat popularment un dels ocells més agradables d'escoltar.

A Santa Coloma se n'han trobat alguns exemplars cantant als boscos caducifolis de la zona.

Garsa

Pica pica

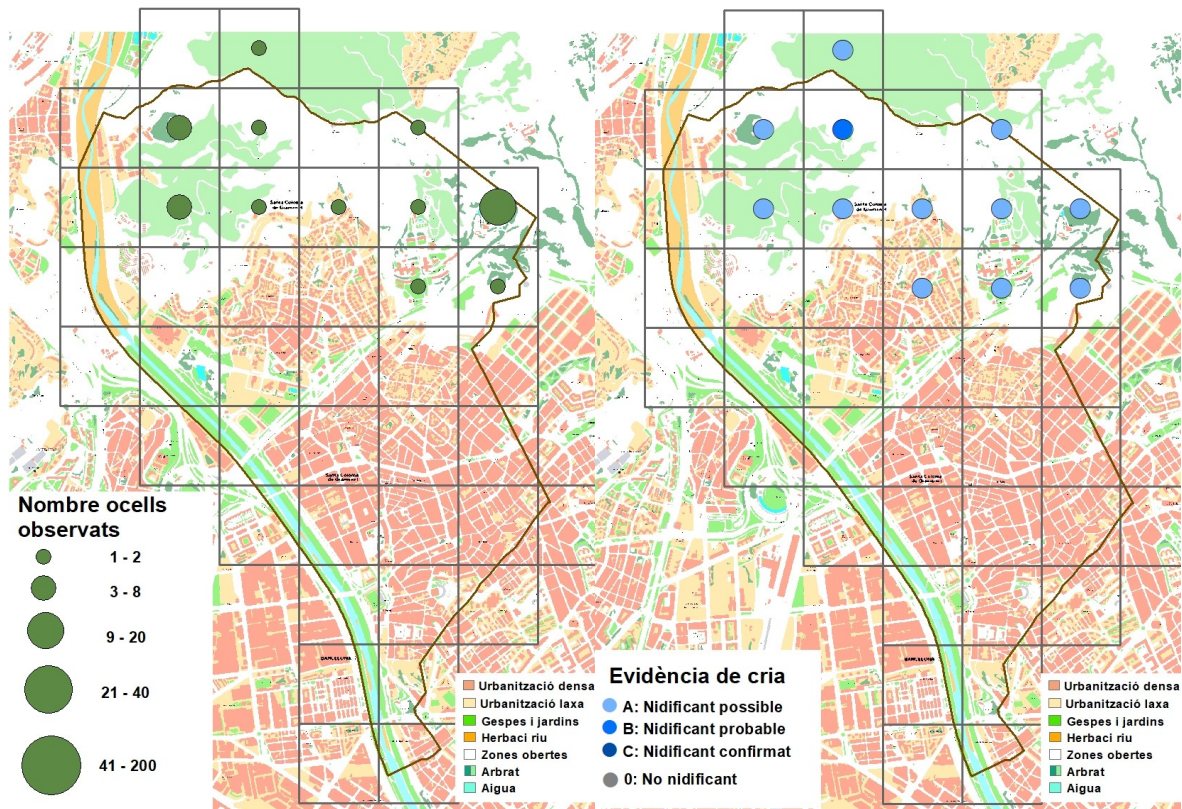

Aquest inconfusible còrvid de cua exageradament llarga viu als nuclis urbans o a granges. Se l'acostuma a veure pels prats o parcs municipals buscant menjar. És un ocell molt estès a escala europea.

A Santa Coloma se l'ha vist pràcticament a tot arreu donada la seva capacitat d'adaptació excepte en algun quadrat.

Gaig

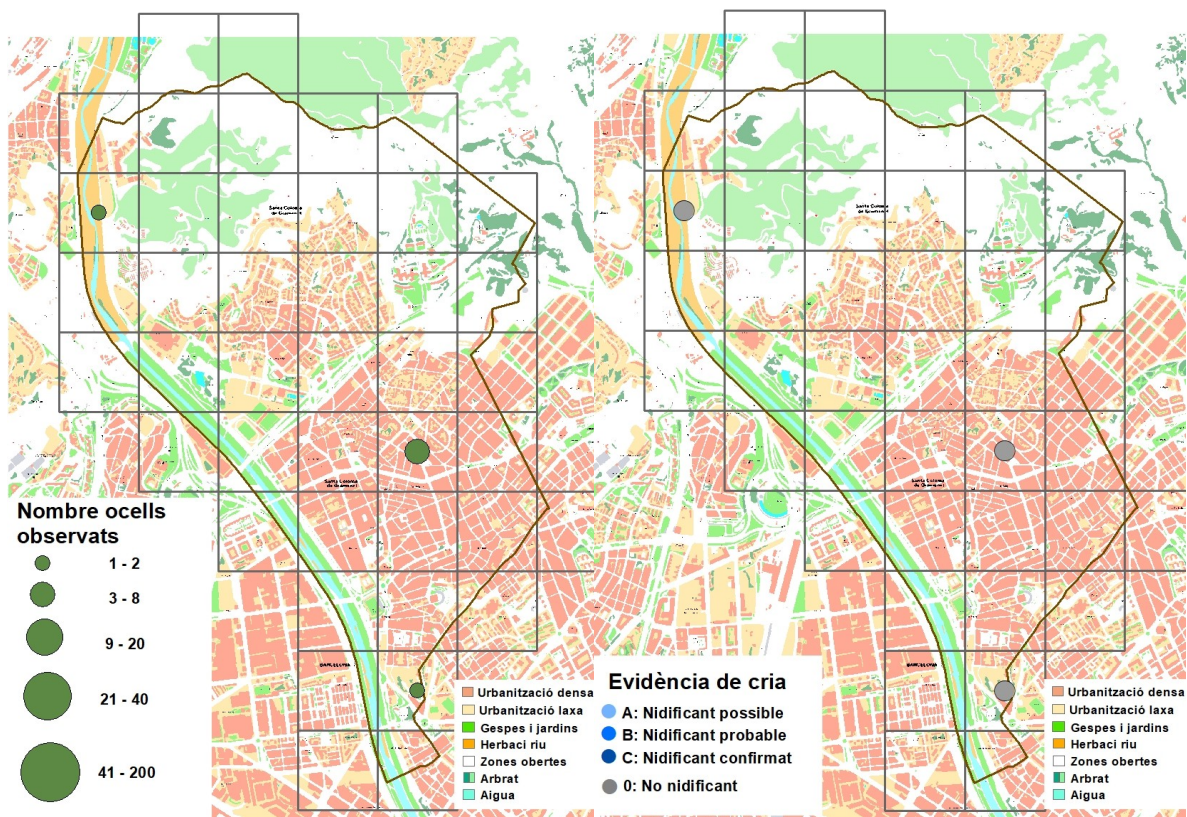
Garrulus glandarius

Aquest ocell dels boscos frondosos continentals i temperats fa acte de presència quan hi és, ja que no té gaire por als homes i fa un reclam bastant sonor molt característic dels còrvids. A Santa Coloma se l'ha trobat a pràcticament tots els quadrats de muntanya, algunes zones més obertes i menys denses de vegetació, sobretot cares sud. A aquest ocell li costa molt més establir-se en zones poblades que d'altres.

Gralla

Corvus monedula

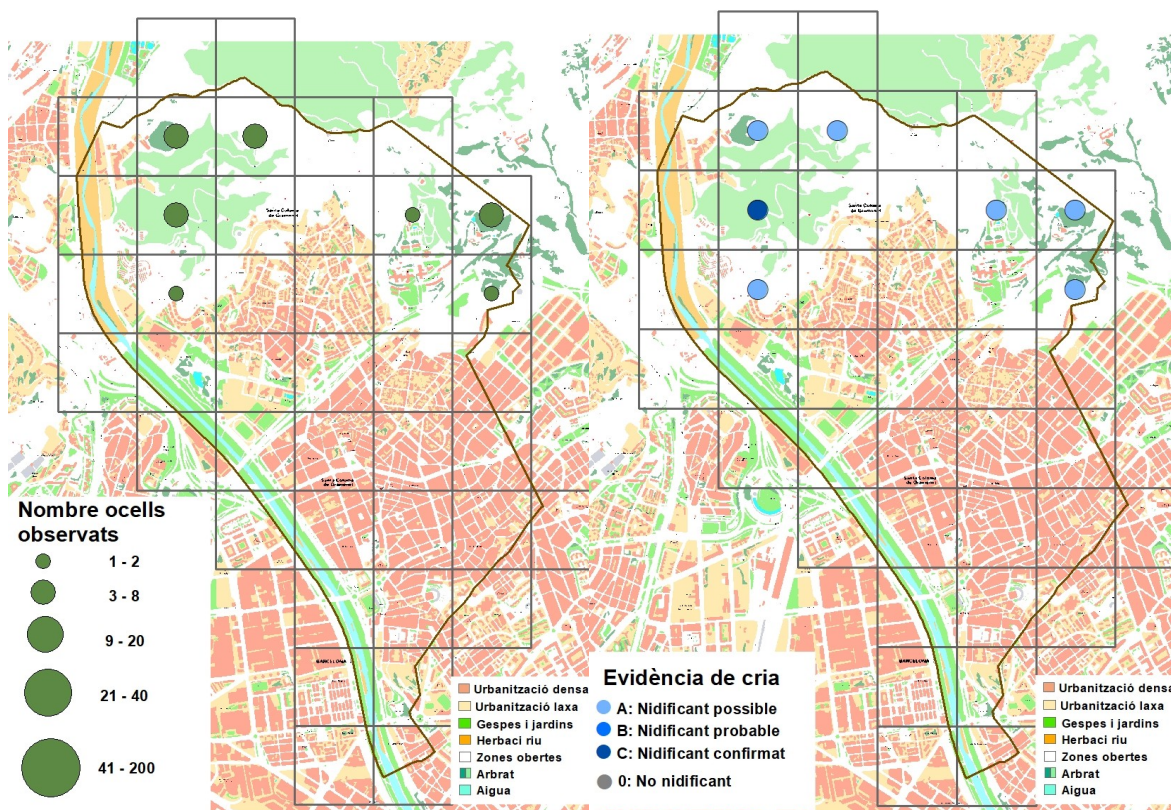

Aquest còrvid cria a Barcelona entre d'altres indrets i li agraden tant ambients rurals com urbans.

Fa petits moviments migratoris en cerca de menjar. A Santa Coloma, per exemple se l'ha vist intentant caçar cries o ous de colom a un pont del riu. També se l'ha vist en altres indrets del municipi buscant menjar.

Bruel

Regulus ignicapilla

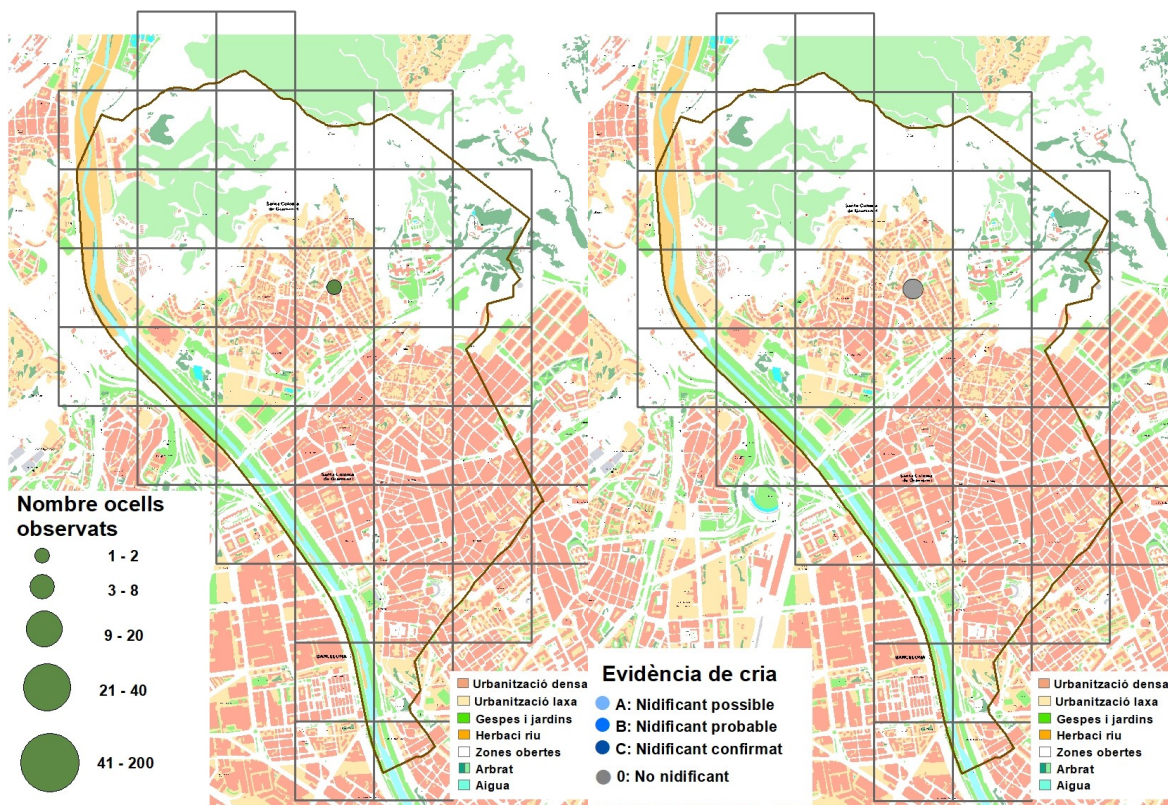

És el segon ocell més petit d'Europa, però es deixa veure amb dificultat. s pot arribar a veure si escoltes el seu cant i segueixes el so fins al lloc d'on prové, ja que és un ocell poc espantadís. Li agraden els ambients de boscos caducifolis espessos.

A Santa Coloma se'l pot trobar a qualsevol indret on el bosc sigui mitjanament frondós.

Mastegatatxes

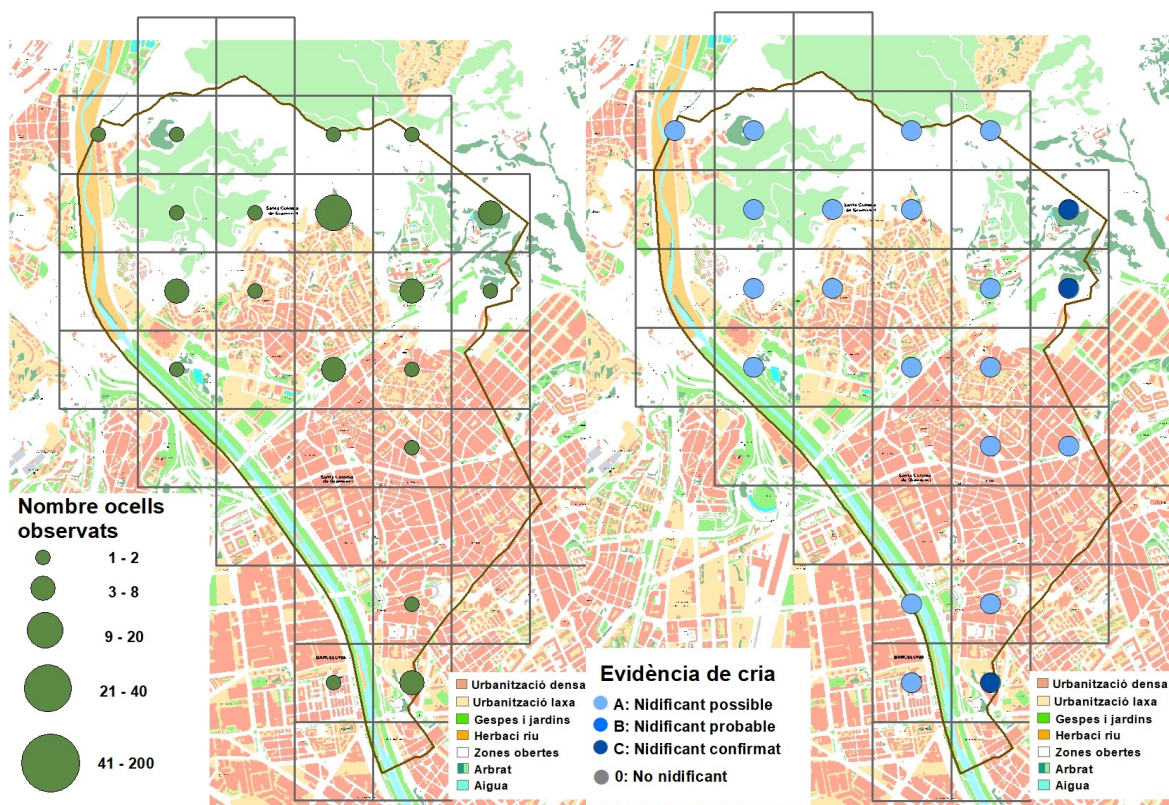
Ficedula hypoleuca

Aquest ocell migratori resideix durant l'hivern a l'Àfrica i durant l'època estival al nord d'Europa. També hi ha petites poblacions que s'estableixen en algun lloc d'Espanya, però no és el cas de Santa Coloma. Aquest ocell ha sigut trobat durant la seva migració descansant momentàniament al municipi.

Mallerenga blava

Parus caeruleus

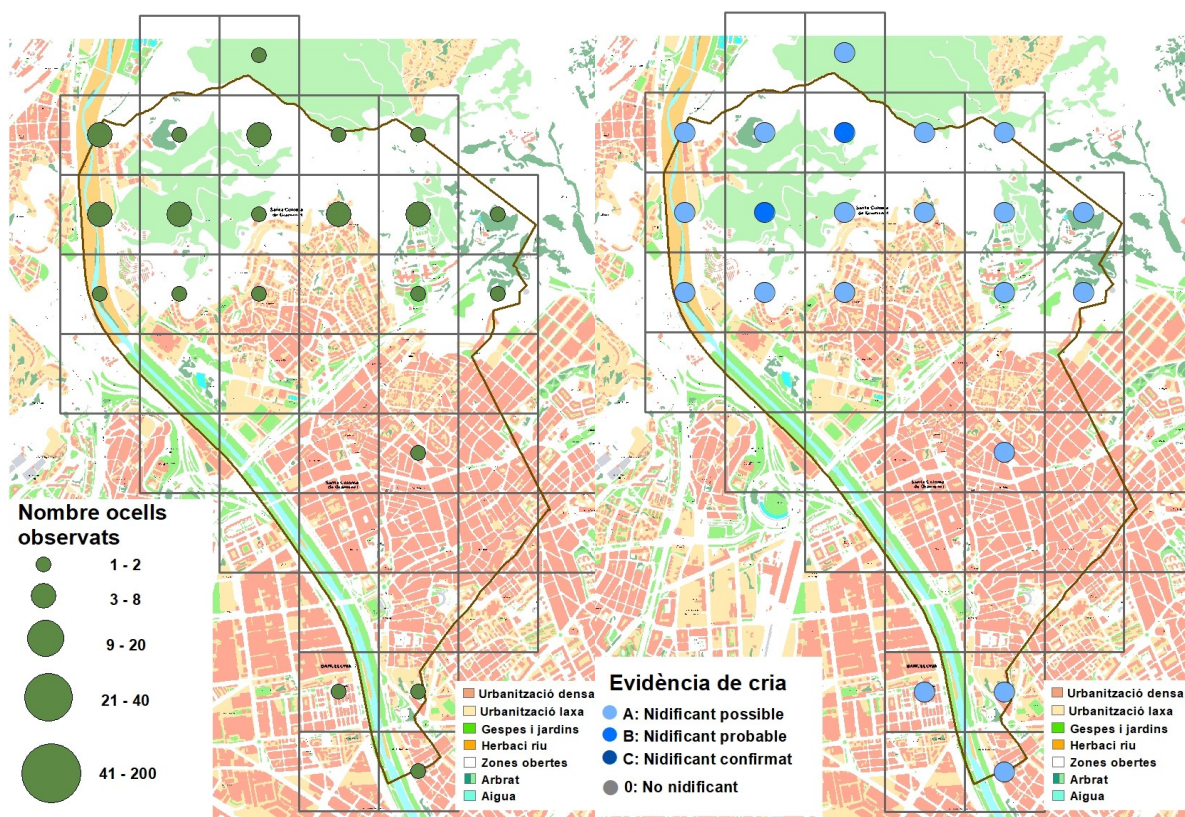

Inicialment, aquest ocell vivia a la muntanya, però a mesura que han anat passant els anys, s'ha adaptat als ambients urbans i ara pot establir-se en zones com parcs urbans i, fins i tot, en zones on la urbanització sigui més laxa. Aquest cas només succeeix si la zona d'urbanització laxa conté algun arbre mitjanament gran.

Aquest ocell ha quedat bastant ben repartit per tota la muntanya i part de la ciutat de Santa Coloma.

Mallerenga carbonera

Parus major

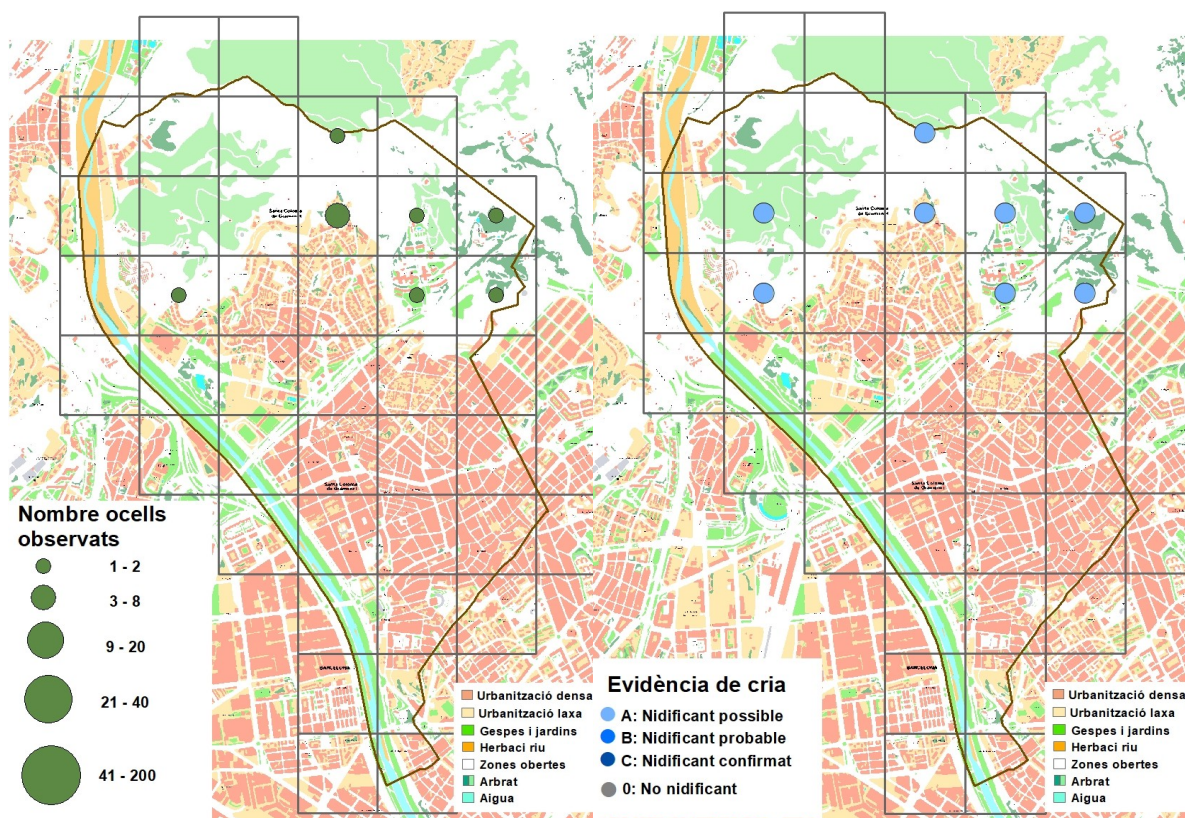

Més gran i abundant que la Mallerenga blava, és un ocell fàcil i entretingut de veure. Li agraden molt els ambients forestals, però també es pot arribar a adaptar als parcs urbans amb una mica menys d'èxit que la Mallerenga blava.

A Santa Coloma aquesta Mallerenga se l'ha trobat a tots els quadrats de muntanya menys en un quadrat amb una zona petitíssima municipal. També se l'ha trobat en parcs urbans esporàdics.

Mallerenga emplomallada

Parus cristatus

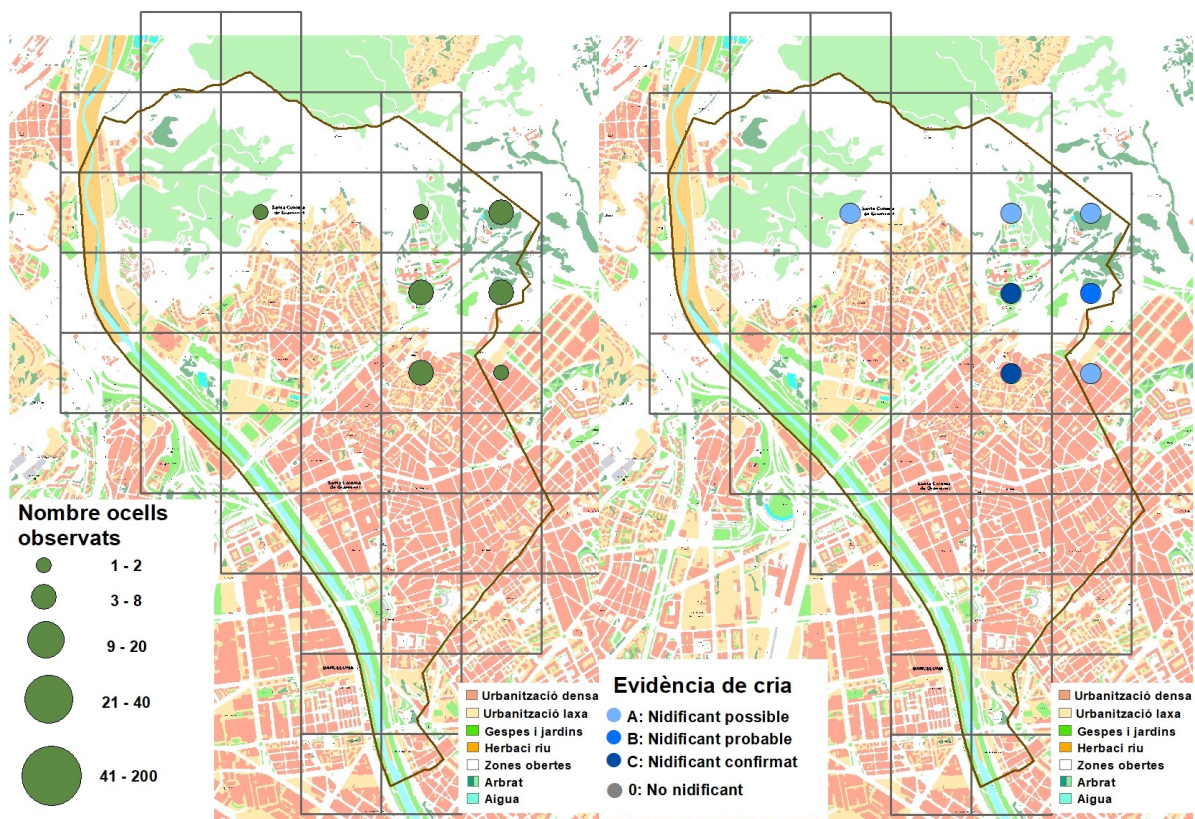

Aquesta Mallerenga li costa bastant més de tolerar els ambients urbans a diferència de les anteriors, però tampoc és descartable trobar-la a la ciutat.

A Santa Coloma no ha sortit a la ciutat durant els mostreigs del 2021. Aquest ocell és típic de boscos de coníferes i a Santa Coloma se l'ha trobat a la muntanya en boscos de pi pinyer i pi blanc.

Mallerenga petita

Parus ater

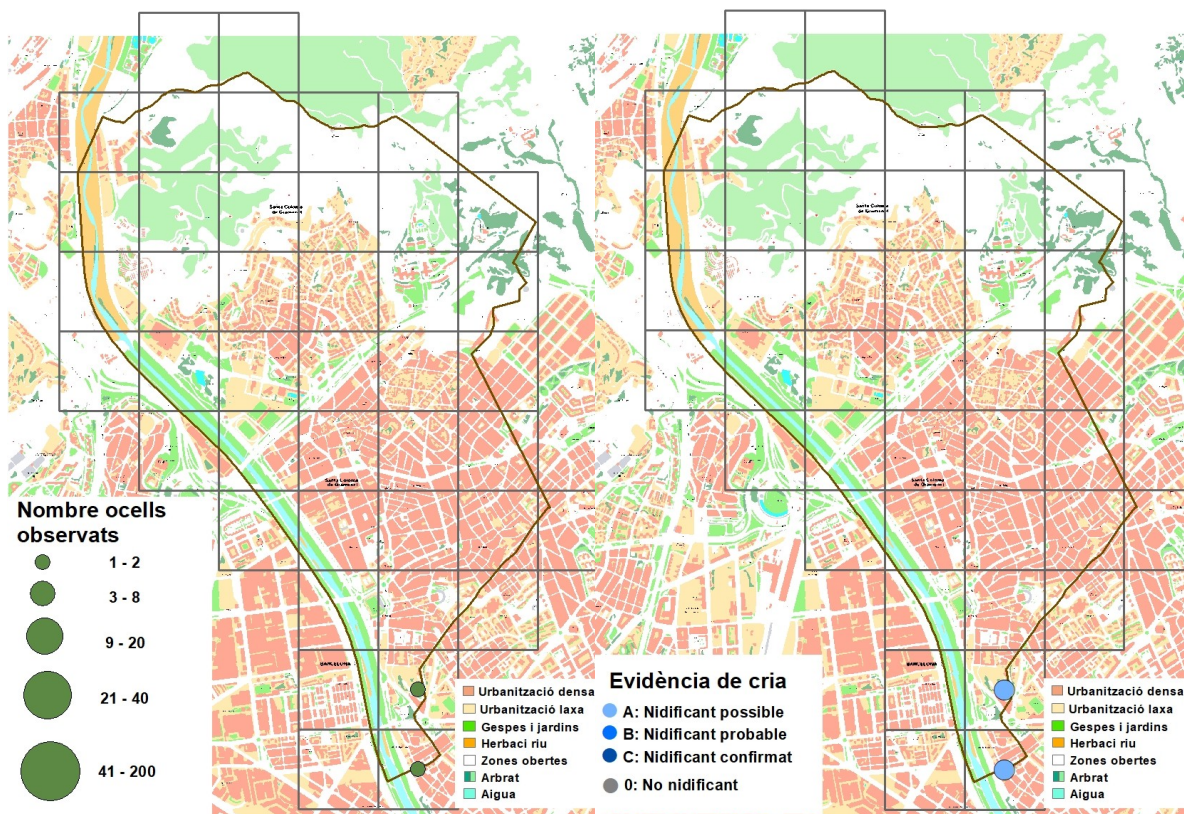

Aquesta és potser l'espècie de mallerenga que menys tolera la urbanització. Li agraden exclusivament els boscos de coníferes i pot viure des dels 0 metres d'altitud sobre el nivell del mar fins al límit on arriben els arbres d'alçada, uns 2000 metres d'altitud sobre el nivell del mar.

A Santa Coloma se l'ha trobat únicament en quadrats que continguin coníferes a la muntanya. Tot i les seves restriccions d'hàbitat, és bastant comuna on se la pot trobar.

Roquerol

Ptyonoprogne rupestris

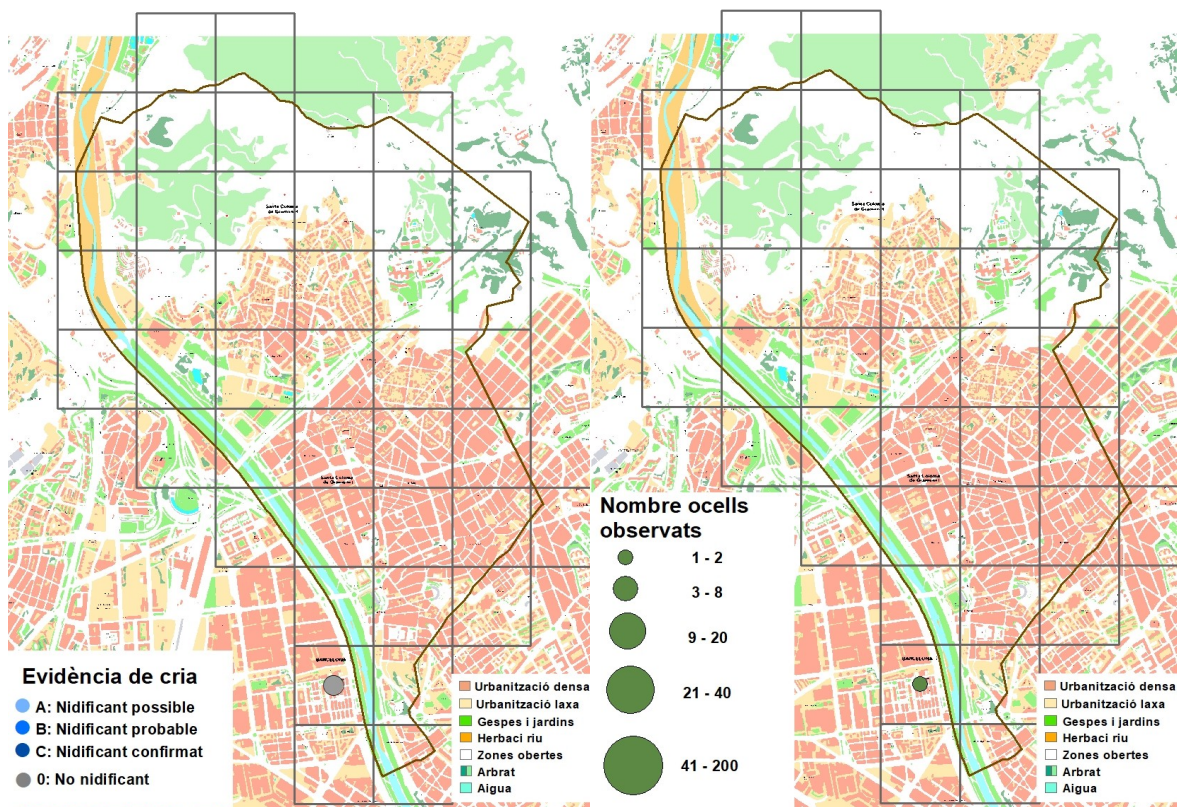
El Roquerol és un ocell de la família de les orenetes. És un ocell migratori que passa l'hivern a les zones més càlides d'Europa i migra a zones una mica més fredes durant la primavera per a criar.

Menja petits insectes que caça al vol com totes les orenetes i cria a parets rocoses preferiblement.

A Santa Coloma se l'ha trobat a finals de març i la seva cria és bastant dubtosa, però no descartable.

Oreneta de ribera

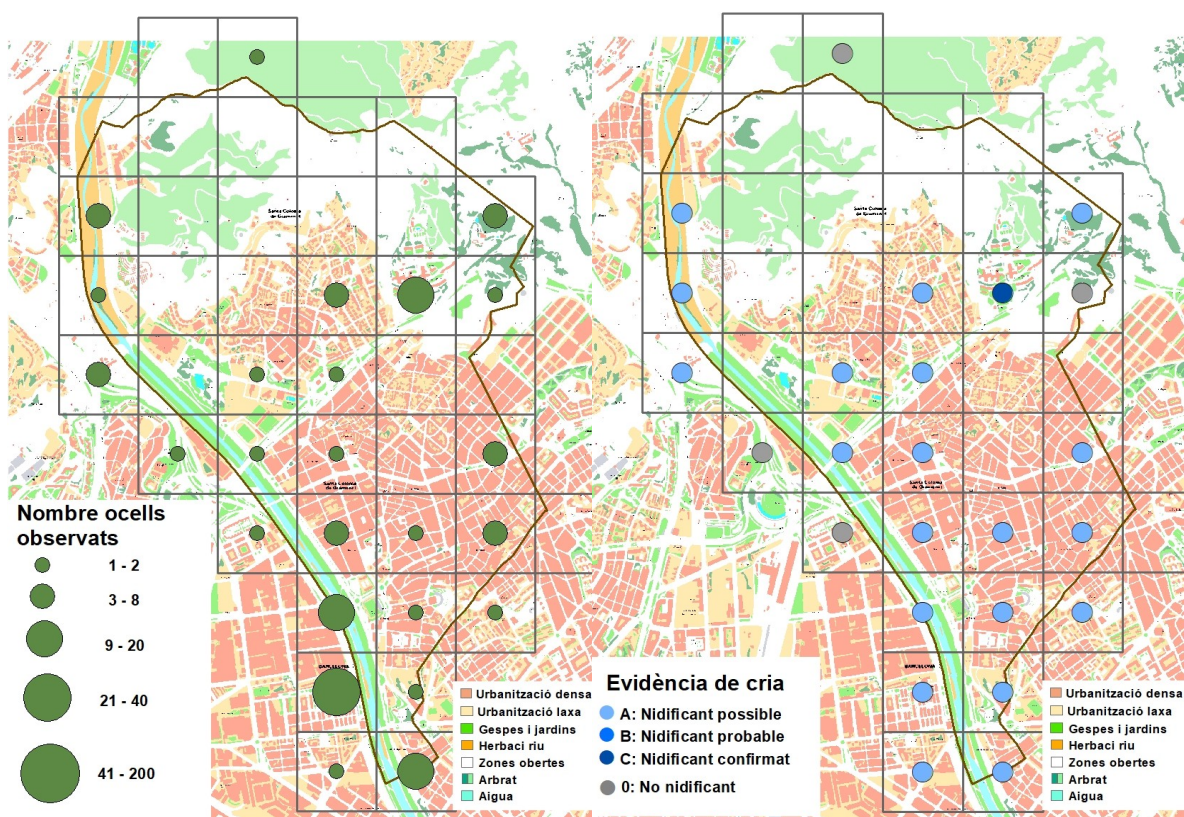
Riparia riparia

Aquesta oreneta passa l'hivern a l'Àfrica tropical i migra fins a Europa per criar durant la primavera-estiu. Li agraden les zones fluvials amb parets d'argila on hi nidifica. A Santa Coloma se l'ha trobat migrant remuntant el riu Besòs.

Oreneta vulgar

Hirundo rustica

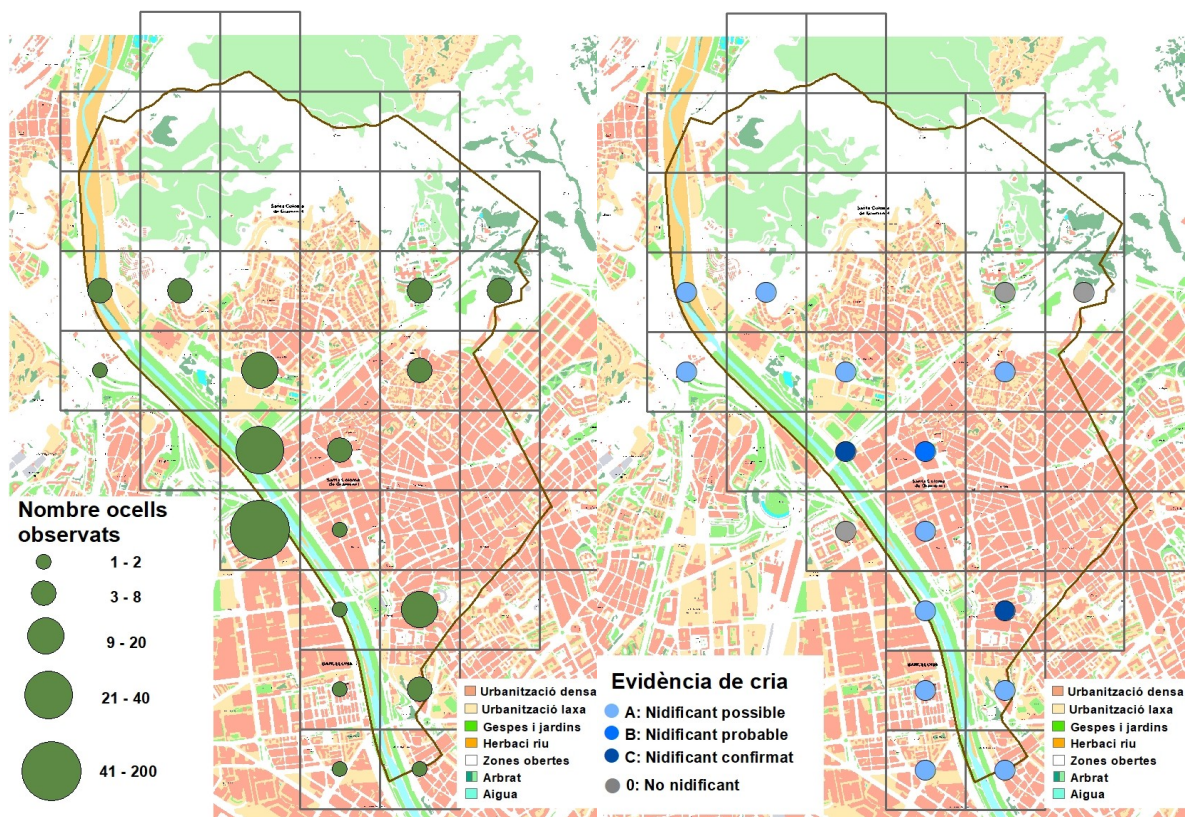

Aquest ocell passa els hivern a l'Àfrica i durant el període de nidificació es reparteix per tota Europa. És capaç d'adaptar-se a pràcticament qualsevol lloc d'Europa sempre que hi hagi cases abandonades on hi cria.

A Santa Coloma ha sigut l'Oreneta més ben repartida, fa acte de presència a pràcticament tot arreu menys a les zones deshabitades de cases.

Oreneta cuablanca

Delichon urbicum

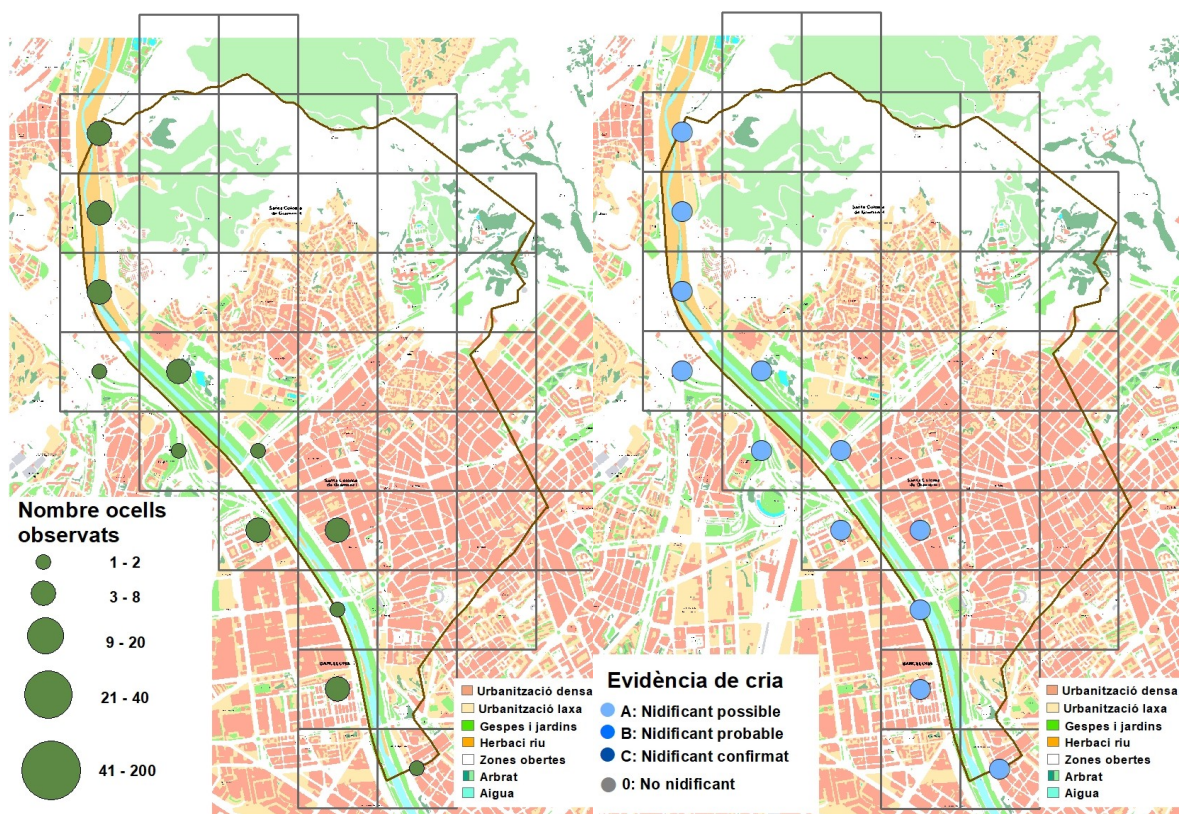
Aquesta oreneta és també molt abundant, però té més dependència dels hàbitats fluvials a diferència de l'Oreneta vulgar, ja que li aporta molt aliment i material de cria.

Passa l'hivern a l'Àfrica i migra per a passar l'època de cria a Europa. Fa uns nius molt característics amb fang.

A Santa Coloma se l'ha trobat sobretot en zones properes al riu, però també ha sigut visualitzada a tres quadrats del nord-est de la ciutat.

Rossinyol bord

Cettia cetti

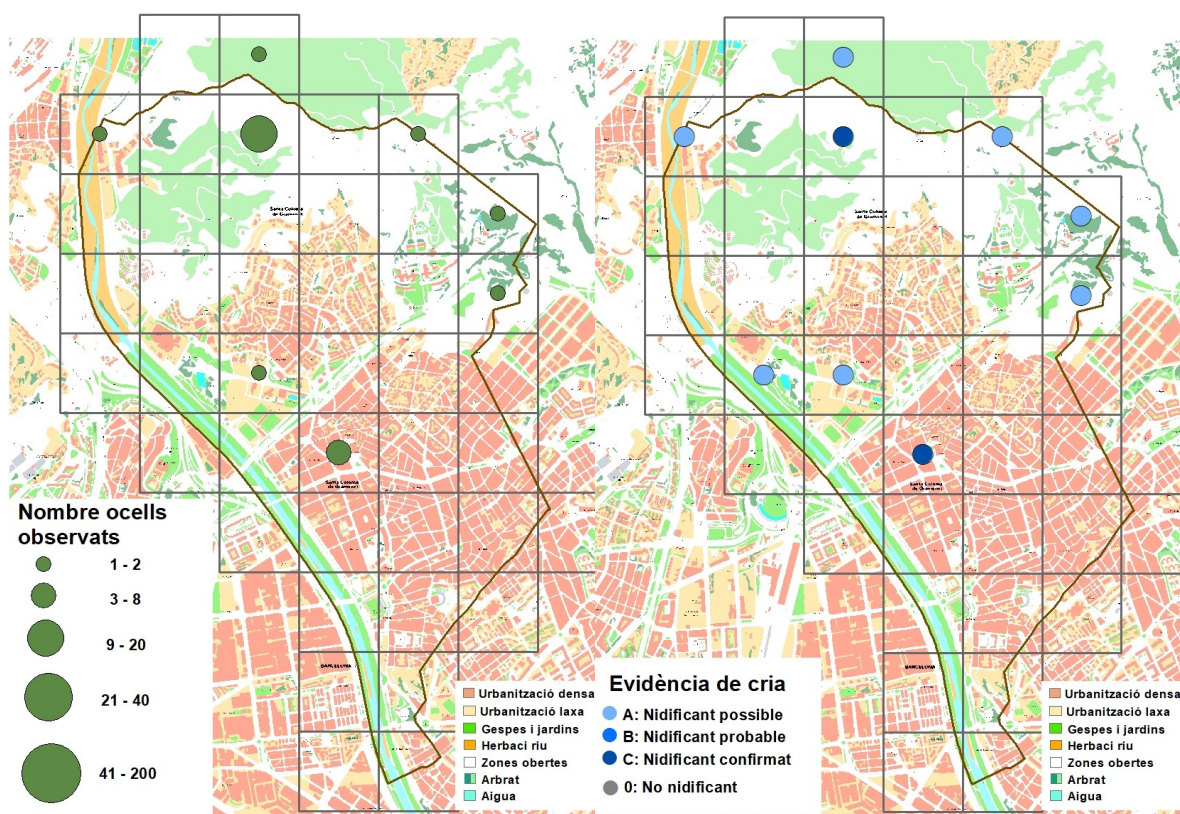

Aquest ocell és molt difícil de veure'l però molt fàcil d'identificar-lo pel cant. Habita als ambients humits. Li agrada molt posicionar-se als canyissars o a algun arbre caducifoli prop d'aigües continentals.

A Santa Coloma se l'ha trobat a tots els quadrats de riu que continguin vegetació espessa.

Mallerenga cuallarga

Aegithalos caudatus

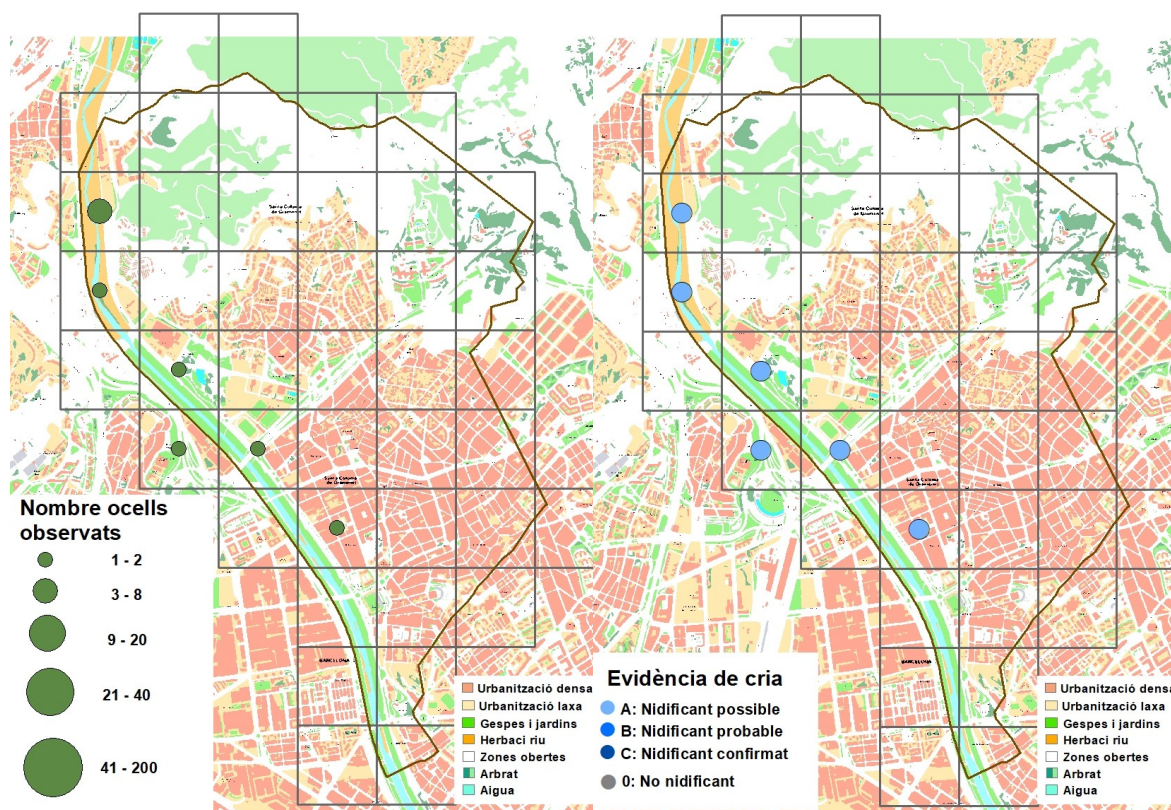

Aquesta mallerenga amb una cua desproporcionadament més llarga que les altres acostuma a viure en grups de fins a uns 10 exemplars. Tolera els ambients urbans sempre que hi hagi parcs urbans. Li agraden els ambients forestals humits amb alguna zona oberta.

A Santa Coloma se l'ha trobat als llocs humits i ombrívols de la ciutat sobretot a la muntanya, però en tres quadrats de la ciutat també se l'ha trobat.

Boscarla de canyar

Acrocephalus scirpaceus

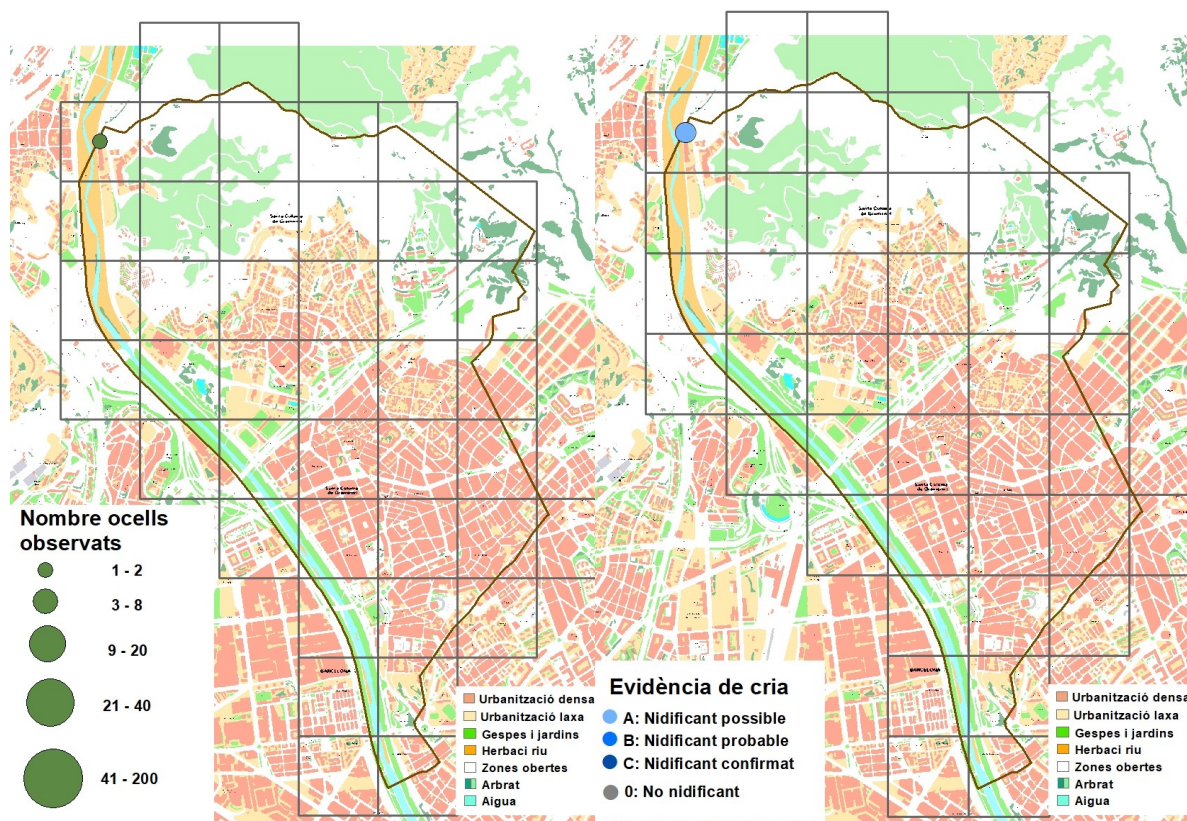
La Boscarla de canyar és un ocell d'aigües continentals on els canyissars siguin frondosos i alts.

Li agrada pujar dalt de les canyes i cantar. Generalment, la seva identificació es basa en el seu cant, ja que és difícil de veure al primer cop d'ull, però un cop cantant es pot buscar a les parts altes del canyissar.

A Santa Coloma se l'ha trobat a pràcticament tots els quadrats de canyissar fluvial de la ciutat, però amb una abundància relativament baixa.

Balquer

Acrocephalus arundinaceus

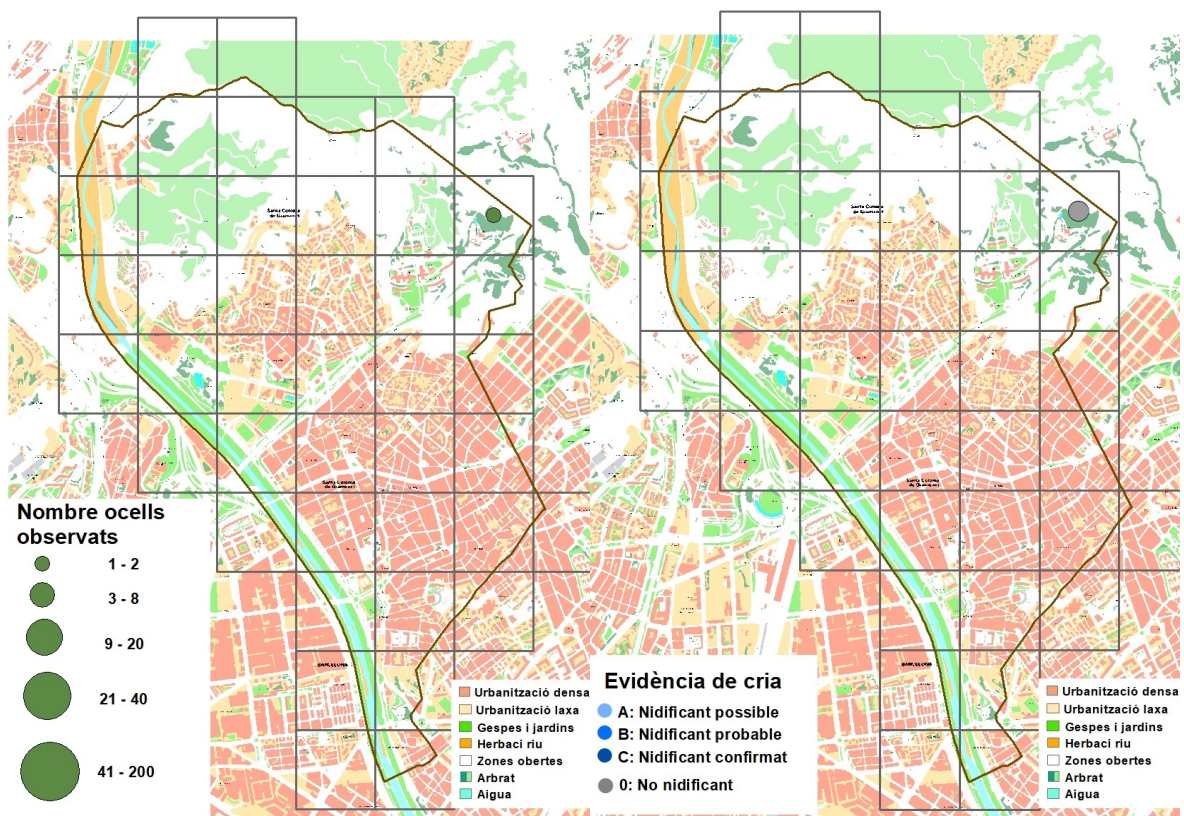

El Balquer és un ocell poc abundant que es pot trobar als canyissars cantant a les aigües continentals europees.

A Santa Coloma se'l pot trobar als canyissars i altres arbustos alts de les parts altes del riu al municipi cantant.

Mosquiter de passa

Phylloscopus trochilus

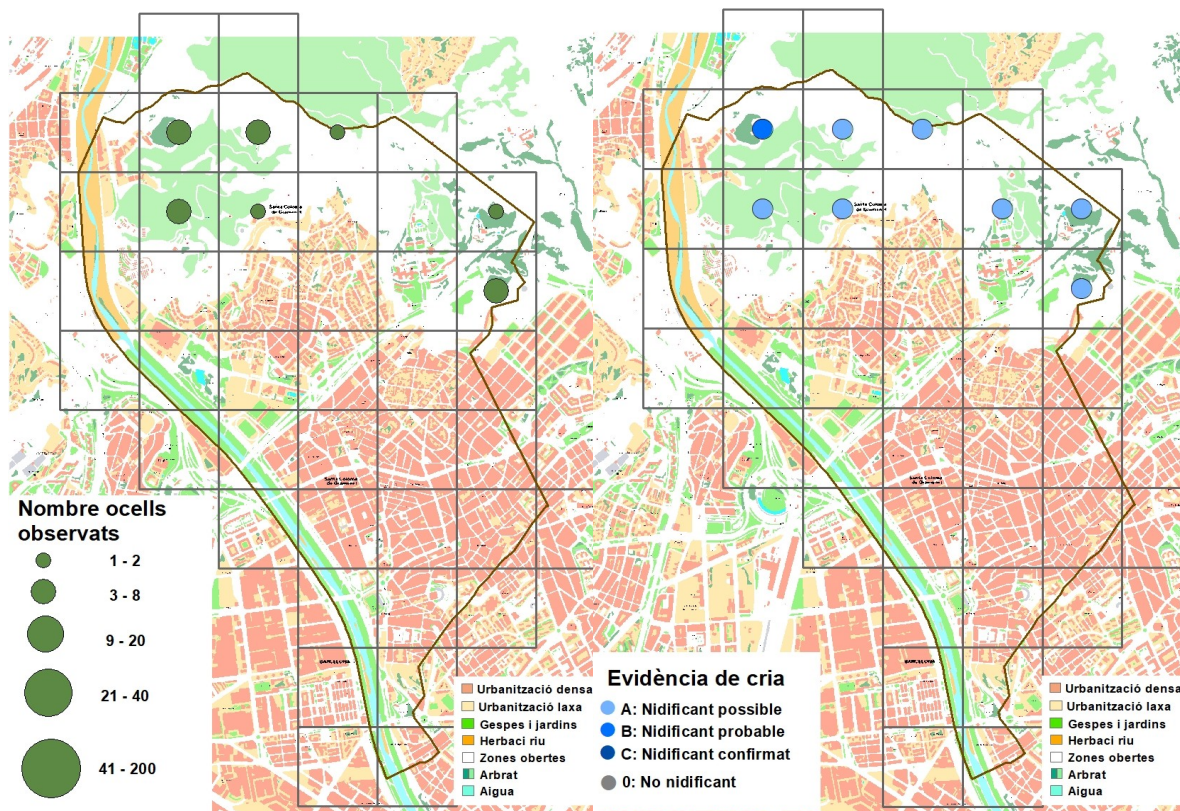
Passa els hiverns a l'Àfrica i l'època de nidificació al nord d'Europa.

A Catalunya se'l pot trobar migrant durant els períodes migratoris.

A Santa Coloma se l'ha trobat descansant per reprendre la migració en direcció nord posat sobre un pi blanc del municipi.

Mosquiter pàl·lid

Phylloscopus bonelli

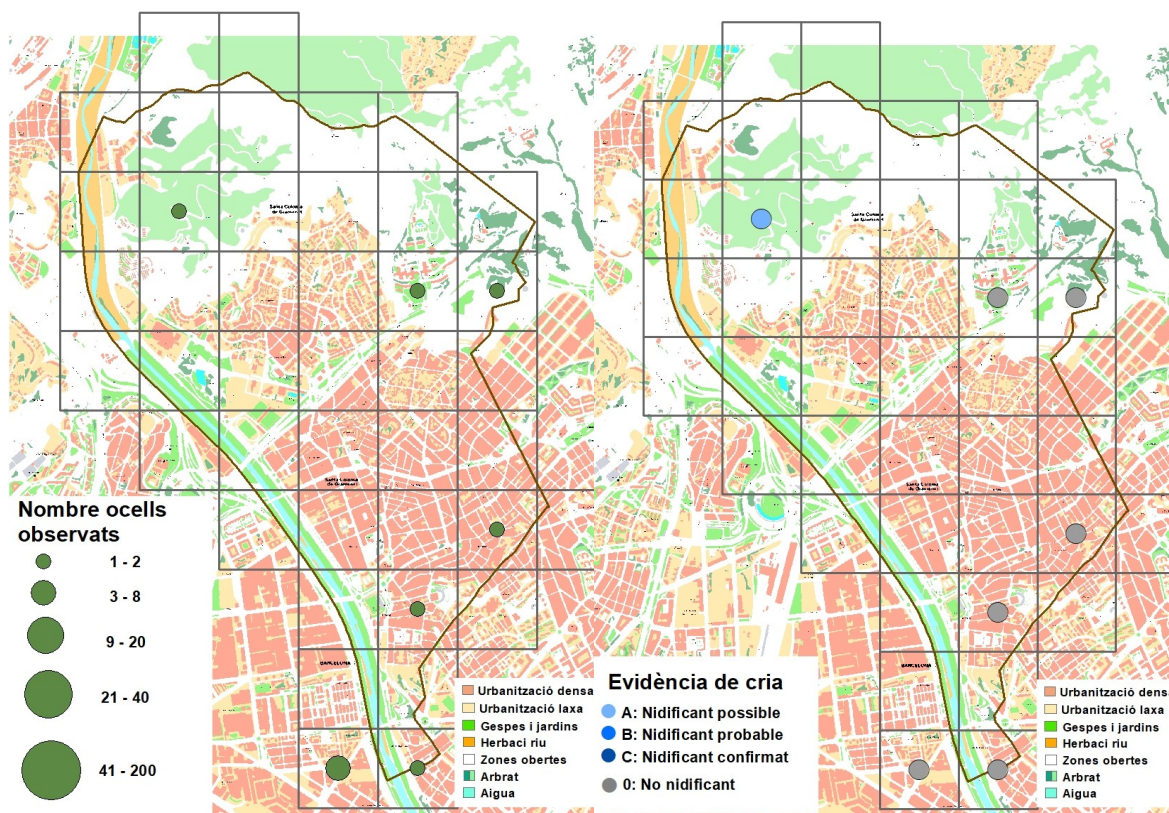
Passa els hiverns a l'Àfrica i l'època de nidificació es reparteix per tot el sud i centre-nord d'Europa.

Escull boscos frondosos per a establir-se i nidificar. Fàcil d'identificar pel seu cant característic.

A Santa Coloma se l'ha trobat en els quadrats on els boscos de muntanya són vells i frondosos.

Mosquiter comú

Phylloscopus collybita

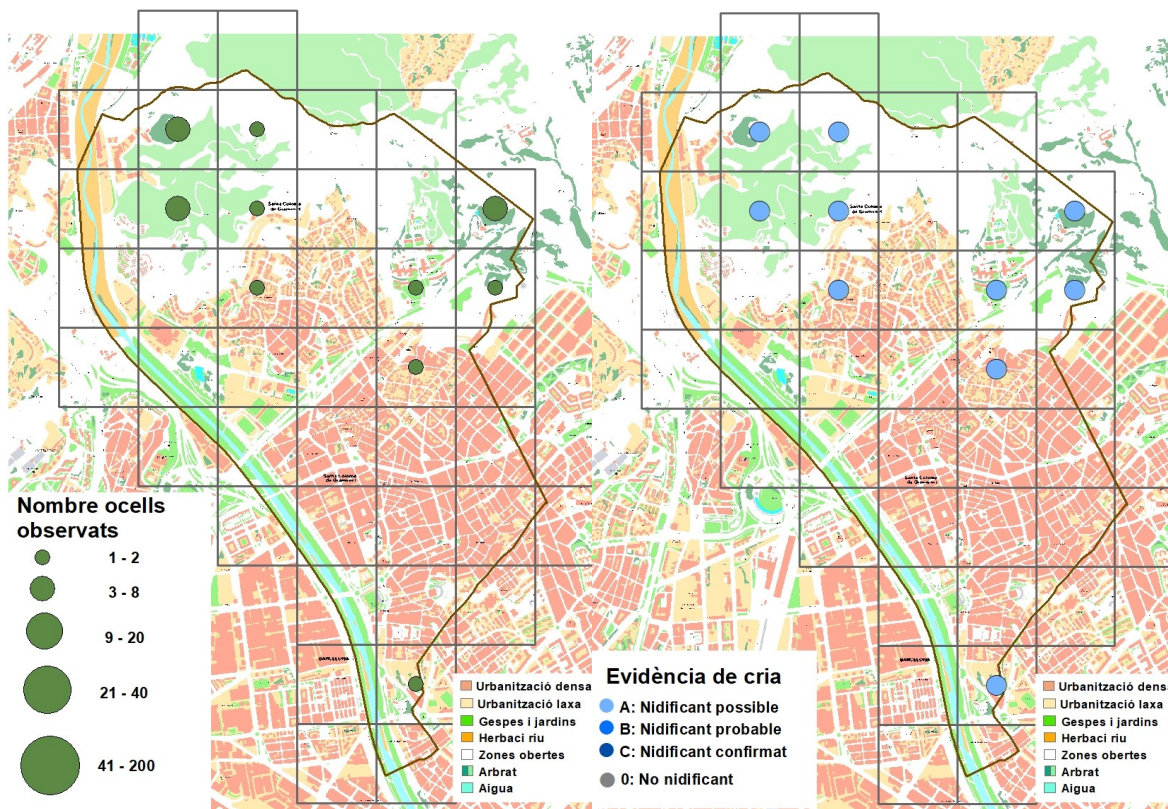

Aquest ocell passa l'hivern a les costes mediterrànies i l'estiu entre el sud i el centre d'Europa. A Catalunya, passa l'hivern a les costes i durant la primavera gran part de la població migra cap a l'interior. No obstant, no és descartable trobar-ne nidificant a la costa també.

A Santa Coloma se l'ha trobat bàsicament durant el període hivernal, però en un quadrat de muntanya ha sigut escoltat en època de cria.

Tallarol de casquet

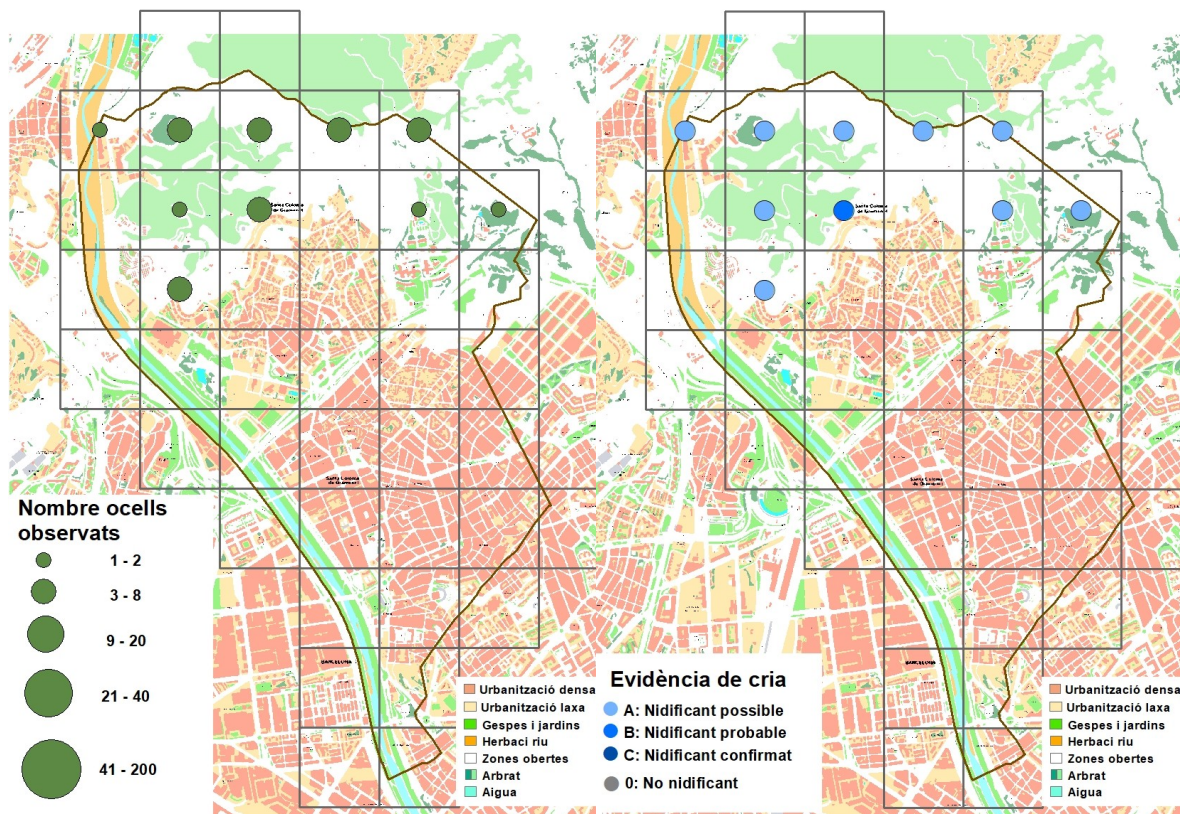
Sylvia atricapilla

Aquest Tallarol és present a pràcticament tota Europa. Li agraden els ambients dels boscos humits. És un ocell que no es deixa veure amb facilitat, però se'l pot reconèixer pel cant. A Santa Coloma se l'ha trobat a les zones on el bosc és humit o a alguna zona on els arbres estan en una zona que no hauria de tenir manca d'aigua.

Tallarol de garriga

Sylvia cantillans

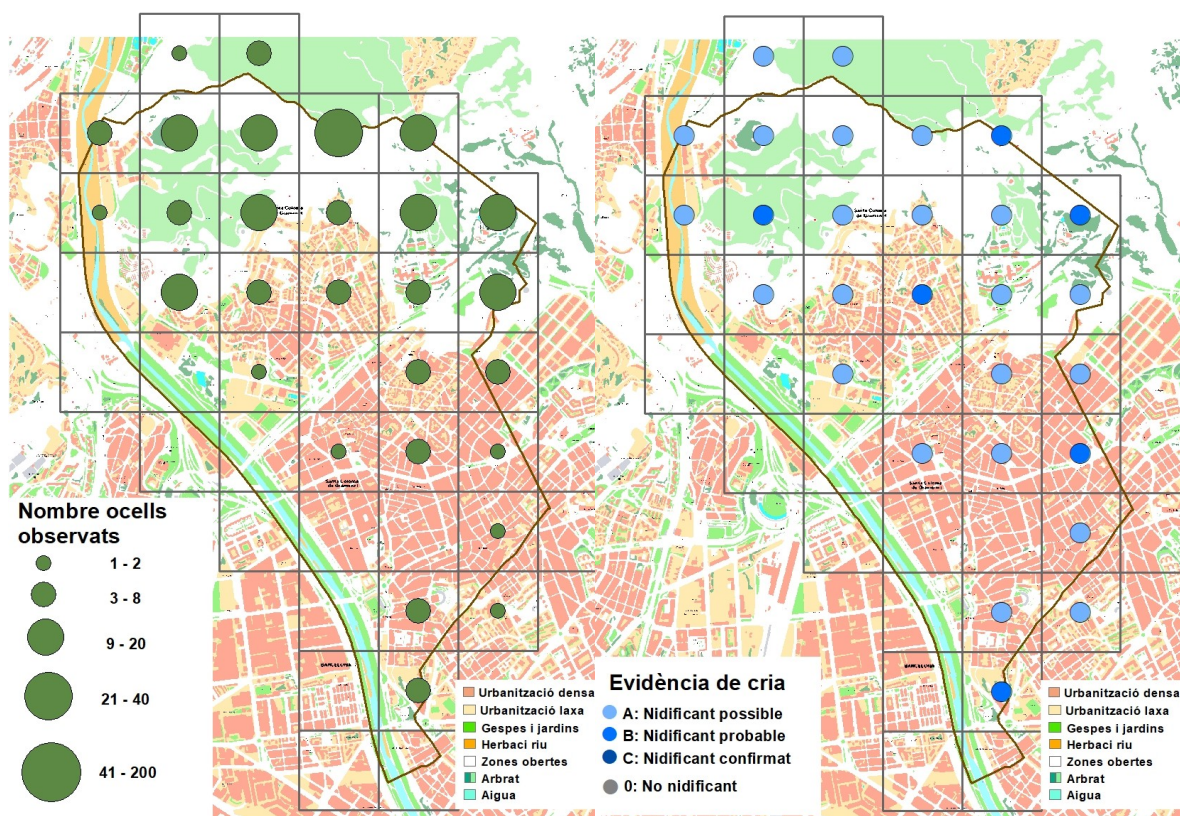
Aquest Tallarol passa l'hivern a l'Àfrica i s'estableix durant el període de cria al sud d'Europa i costes nord-occidentals d'Àfrica.

Li agraden molt per a criar els arbustos de les cares més seques de la muntanya.

A Santa Coloma ha sigut trobat als arbustos de les cares sud de les muntanyes l'arbrat que més freqüenta és el Garric.

Tallarol capnegre

Sylvia melanocephala

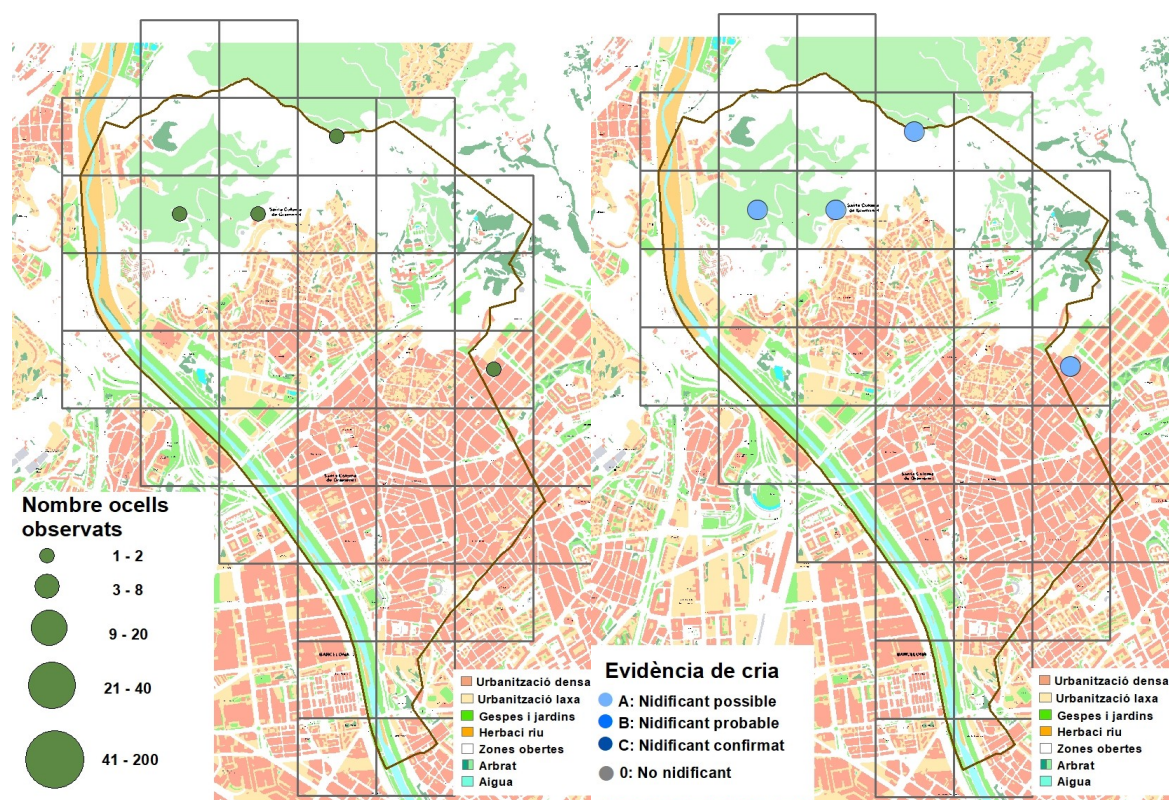
Aquest és sense cap dubte el Tallarol més abundant en tota la mediterrània. És un ocell molt adaptable als ambients calorosos i secs durant l'estiu.

Com tots els Tallarols, és difícil de veure a primer cop d'ull i, per tant, la seva identificació es basa en sentir el seu cant.

A Santa Coloma se l'ha trobat a tot arreu, però evitant les zones de riu i ciutat densa.

Bosqueta vulgar

Hippolais polyglotta

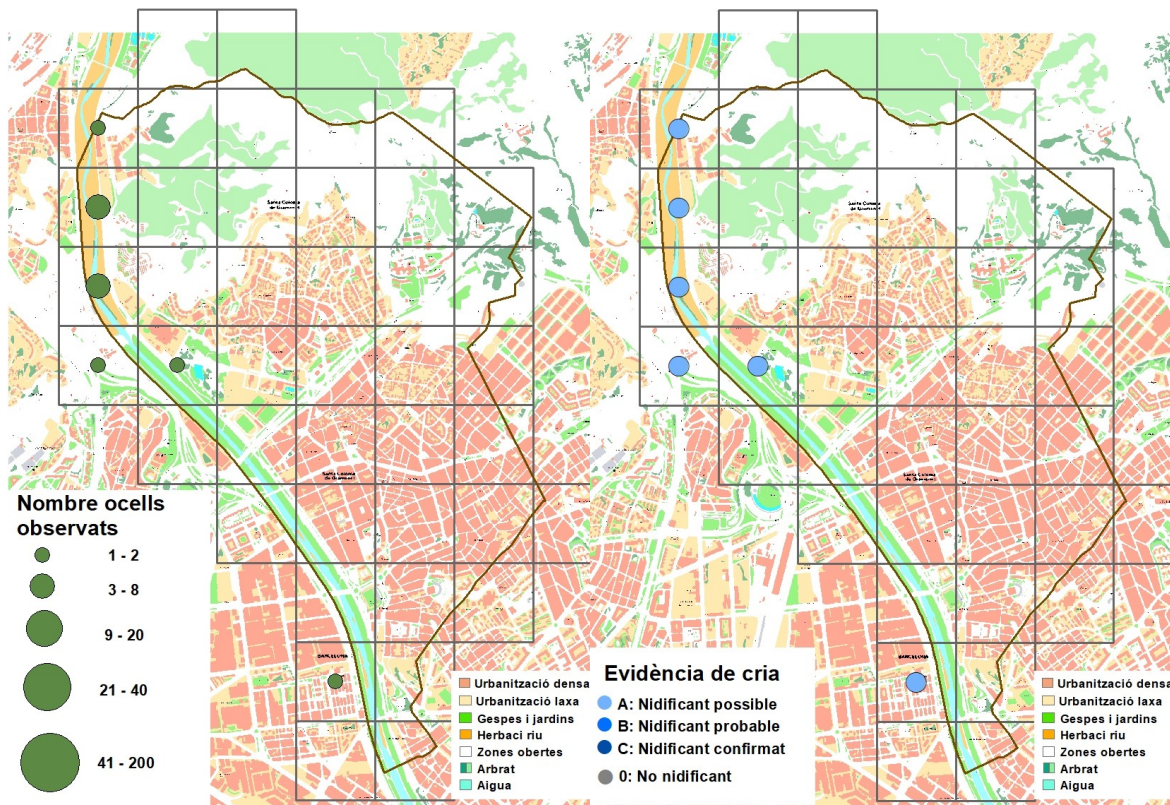

Aquest ocell passa l'època de cria a zones forestals d'aquests països: Itàlia, Croàcia, França, Espanya, Portugal, Argèlia i Marroc, ja que a la resta d'Europa hi trobem la Bosqueta icterina.

A Santa Coloma se l'ha trobat en zones forestals de la ciutat sense cap mena de preferència en el tipus de bosc. Hi ha un quadrat majoritàriament de ciutat que se l'ha trobat, però no ha sigut a la ciutat sinó al tros del quadrat al nord-oest que té muntanya.

Trist

Cisticola juncidis

Aquest ocell li agraden molt els ambients d'herbes altes a les planícies de joncs, zones de cultiu, pantanoses... del sud d'Europa.

El nom de Trist no es basa en el seu estat anímic, sinó pel seu peculiar cant, ja que sembla que digui "trist" quan canta.

A Santa Coloma se l'ha trobat a les zones amb herba alta properes al riu Besòs.

Rossinyol del Japó

Leiothrix lutea

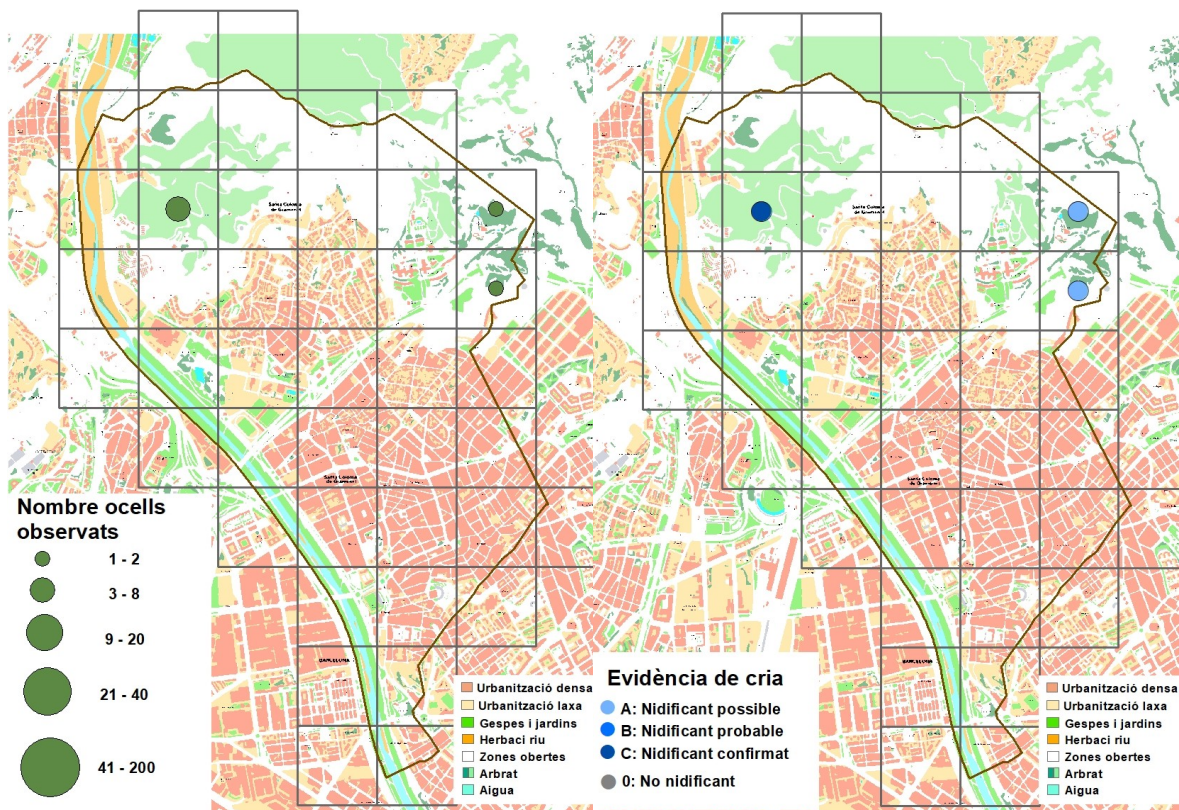

Aquest ocell d'origen asiàtic té uns colors molt atractius. Per això, la gent el compra per tenir-lo engabiats. Fa uns anys que se'n van escapar suficients per a formar una petita població a la serralada de Collserola i a la serralada de Marina. Li agraden especialment els vessants nord de les muntanyes de la comarca.

A Santa Coloma se'l va trobar durant el període hivernal fora de cens.

Pica-soques blau

Sitta europaea

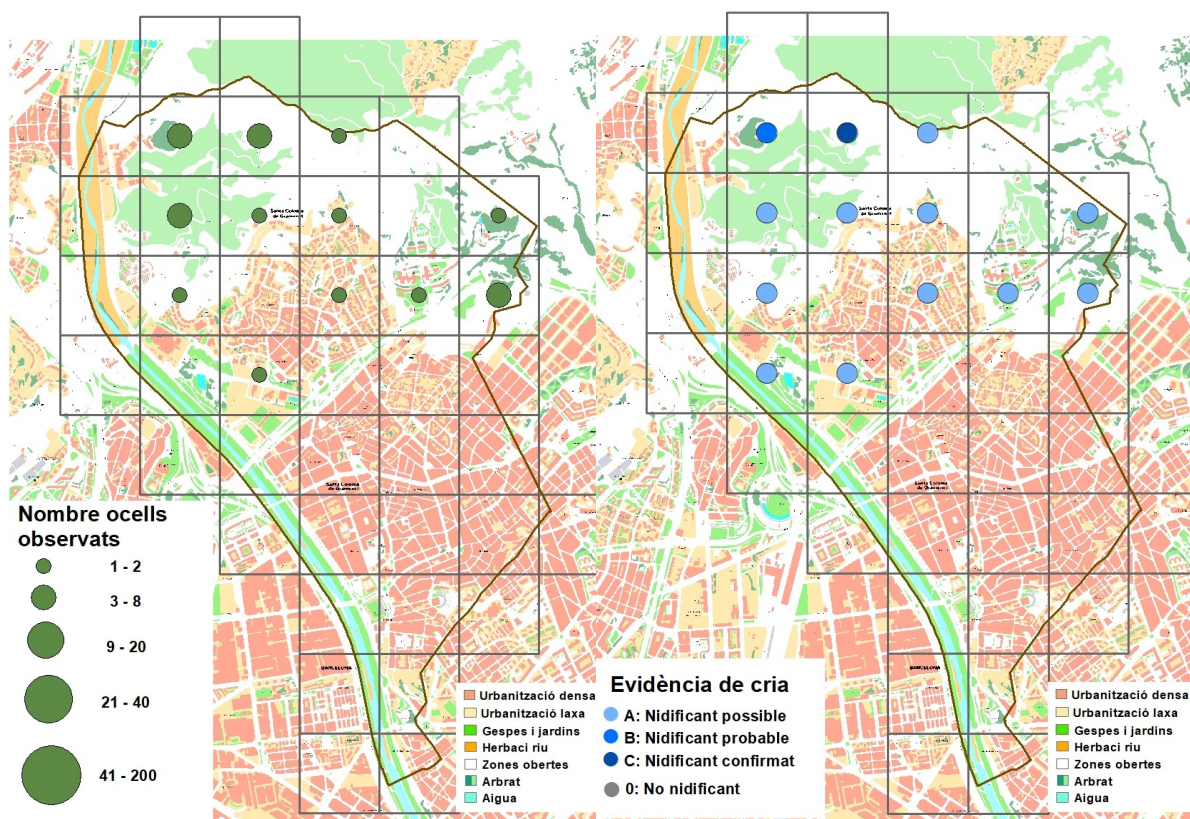

Cria als boscos caducifolis o mixtos moderadament madurs i humits de pràcticament tota Europa. S'alimenta d'insectes, llavors i fruita seca.

A Santa Coloma la seva aparició ha sigut molt recent, ja que aparentment aquest ocell es va movent segons la maduresa dels boscos. Se l'ha trobat en zones de bosc molt humit i madur.

Raspinell comú

Certhia brachydactyla

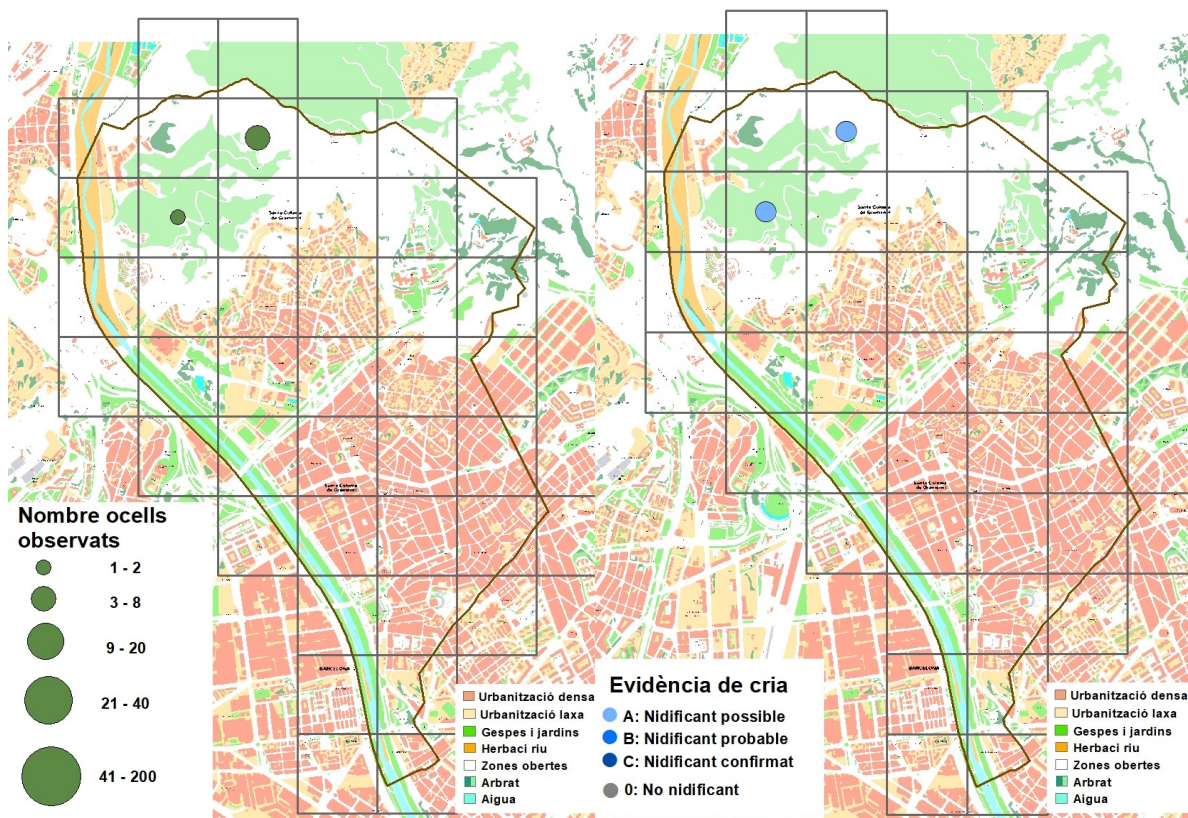

Aquest ocell viu al centre i sud d'Europa. Li agraden els boscos de caducifolis a baixa altitud sobre el nivell del mar.

A Santa Coloma se'l pot trobar en tots els boscos locals tot i que evita les cares molt seques de la muntanya on no hi ha arbres. També se'l pot trobar a algun parc públic de la ciutat com "Can Zam".

Cargolet

Troglodytes troglodytes

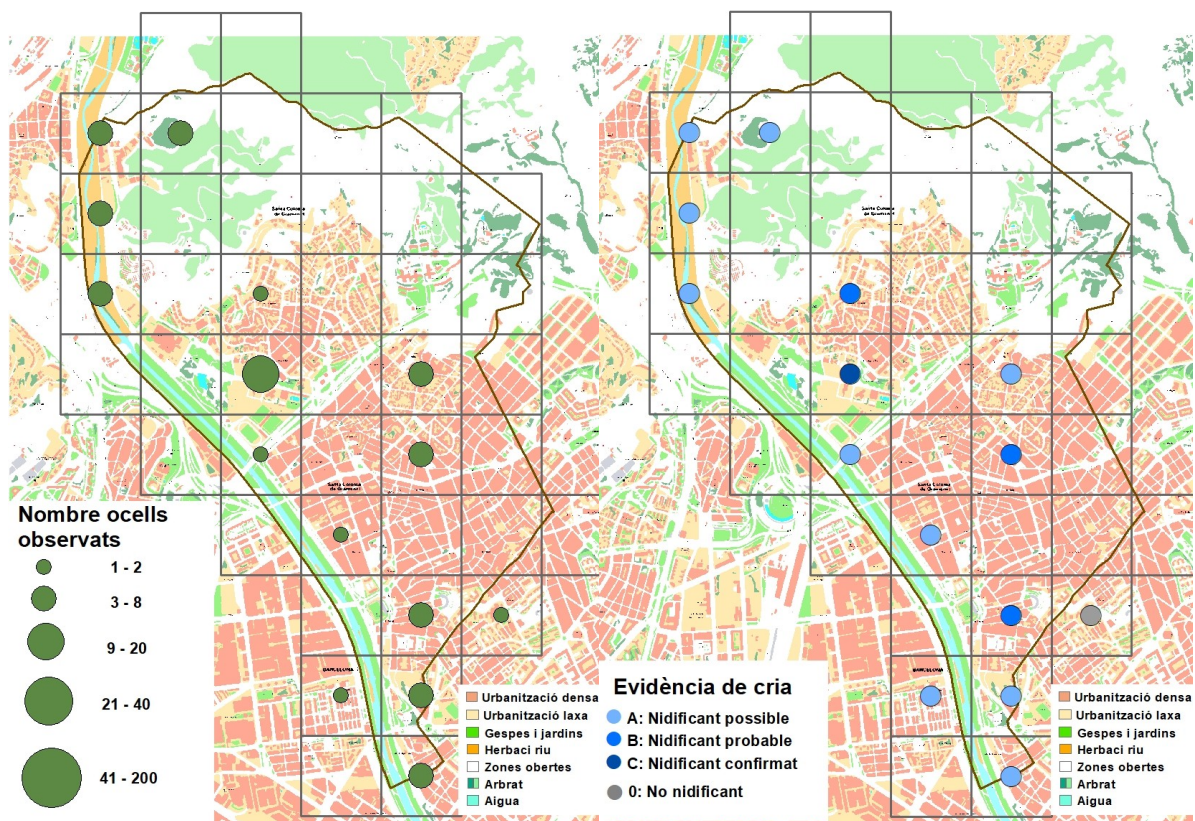

Aquest ocell viu als ambients forestals frescos d'Europa, és força petit i té un cant molt característic i potent. Durant l'hivern acostuma a trobar-se amb més freqüència als boscos d'una alçada una mica més baixa que a l'estiu, que acostuma a pujar a llocs més frescos fent petites migracions.

A Santa coloma se'l pot trobar als boscos més humits de fons de vall o a les cares nord de les muntanyes.

Estornell vulgar

Sturnus vulgaris

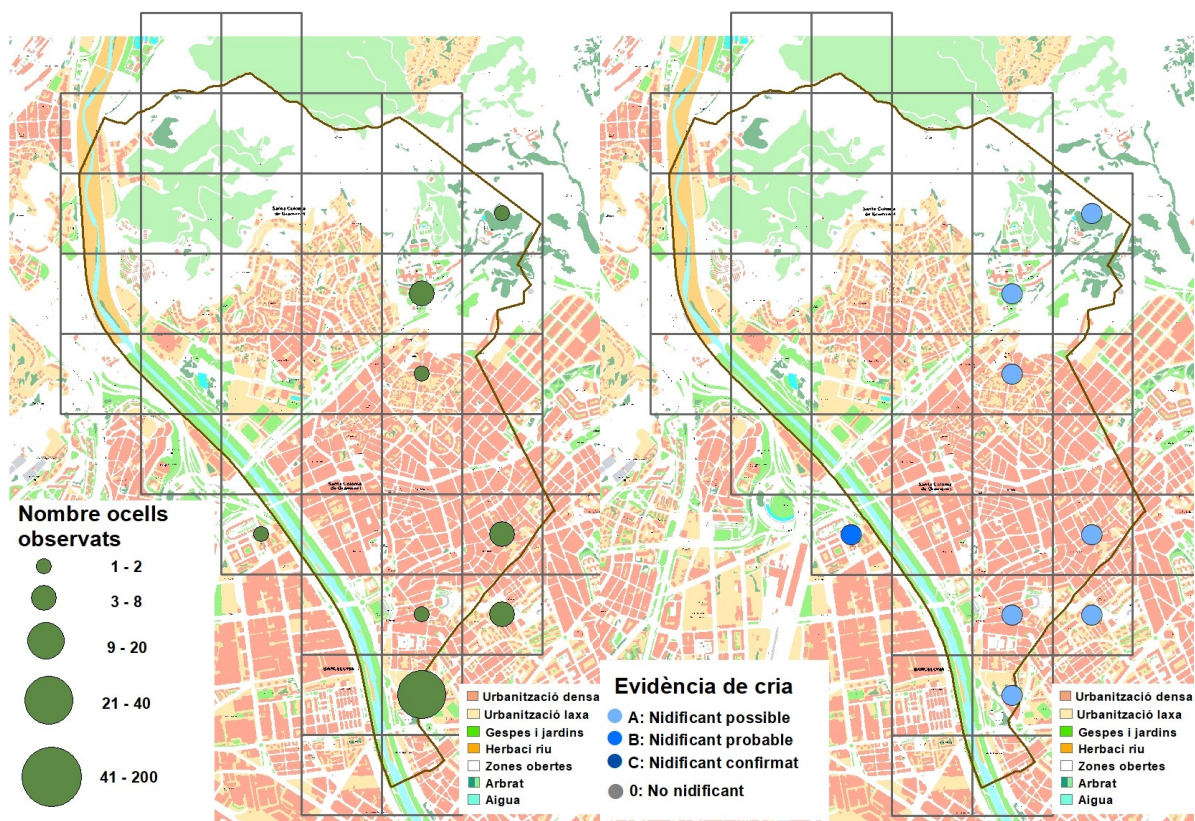

Aquest ocell fosc amb pigues brillants és força freqüent a tota Europa, però evita els boscos frondosos i llocs amb molta altitud sobre el nivell del mar. Viu molt adaptat als homes, però també pot viure en ambients més rurals. Durant l'hivern formen colònies de milions d'exemplars i se'ls pot veure volant tots junts.

A Santa Coloma és força abundant i està bastant escampat li agraden sobretot zones on la ciutat és laxa i evita la muntanya sense urbanitzar.

Estornell negre

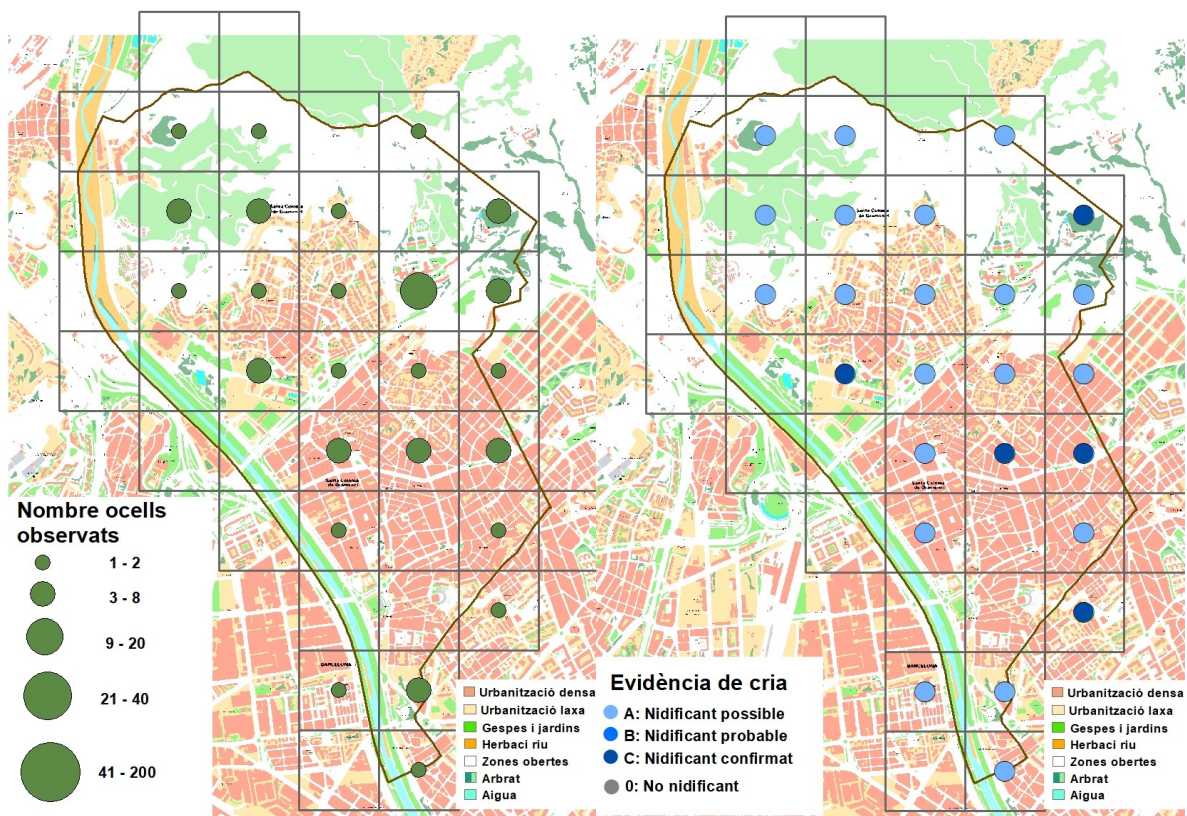
Sturnus unicolor

Aquest ocell és endèmic de la Península Ibèrica i és molt similar a l'anterior genètica i físicament. Fins i tot, es poden hibridar. La principal diferència física són l'absència de pigues en l'Estornell negre. Quant a requisits d'hàbitat, és molt similar a l'Estornell vulgar. A Santa Coloma és una mica menys abundant que l'Estornell vulgar, però també se'l pot arribar a trobar a tot arreu evitant les zones de muntanya sense urbanitzar.

Merla

Turdus merula

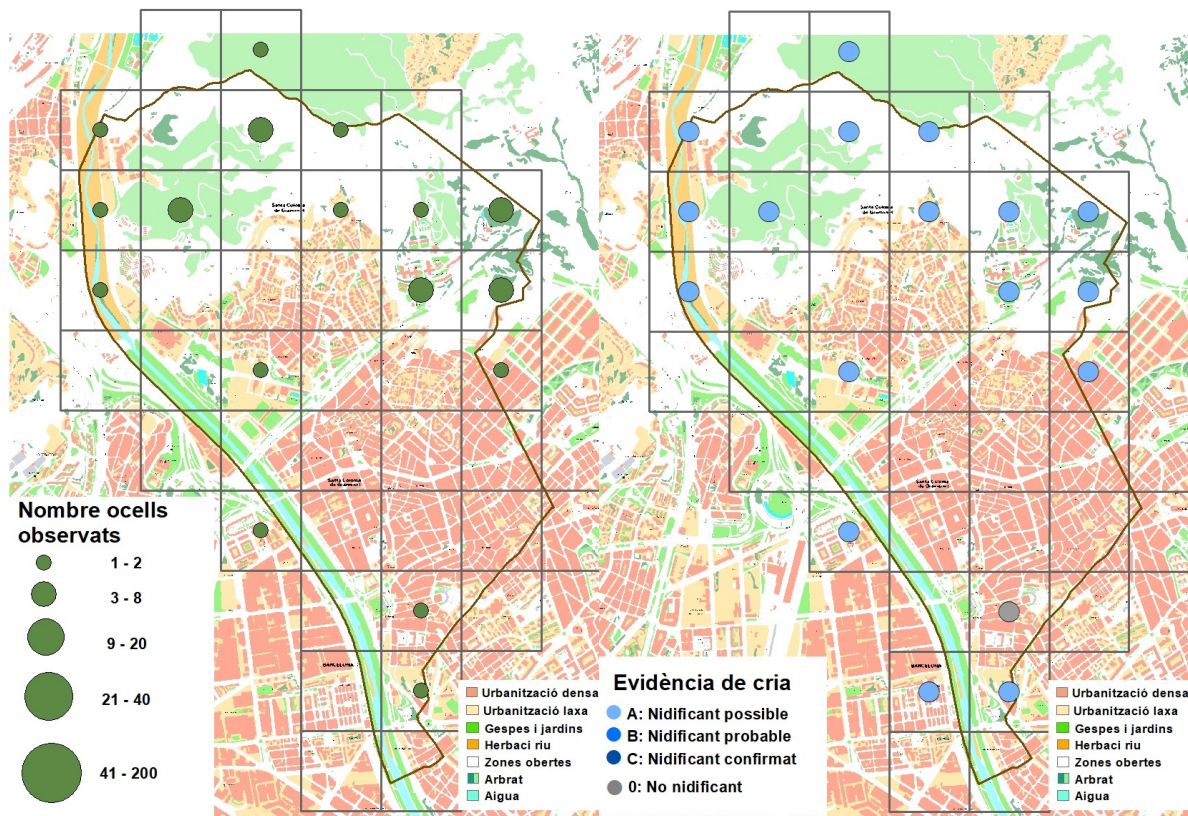

Aquest ocell menja insectes i se l'acostuma a trobar als parcs urbans i als boscos densos rebuscant entre la fullaraca i remenant el sòl buscant algun cuc o algun insecte per a donar als pollets o per a menjar. En l'àmbit europeu és un ocell molt ben repartit.

A Santa Coloma es pot trobar pràcticament a tot arreu, però evita la ciutat densa i llocs molt concorreguts.

Pit-roig

Erithacus rubecula

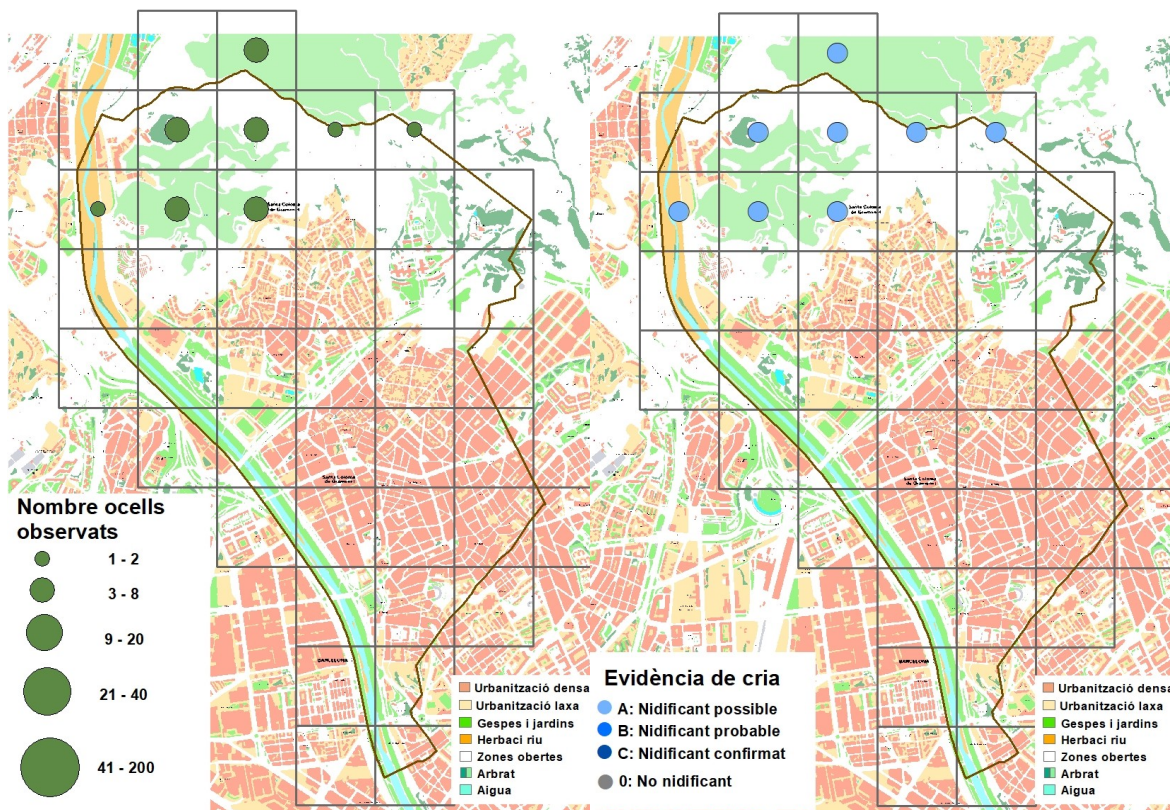

El Pit-roig és un ocell molt comú a escala europea i li agraden molt els ambients de boscos espessos frescos. Fa petites migracions pel continent, depenent de l'estació de l'any: durant l'hivern es concentren al sud d'Europa i durant l'estiu alguns pugen a criar al nord i d'altres fan petites migracions a llocs una mica més frescos com a algun bosc d'alguna muntanya propera.

A Santa Coloma principalment se l'ha trobat la muntanya, però també se n'ha trobat algun al riu o a algun parc públic.

Rossinyol

Luscinia megarhynchos

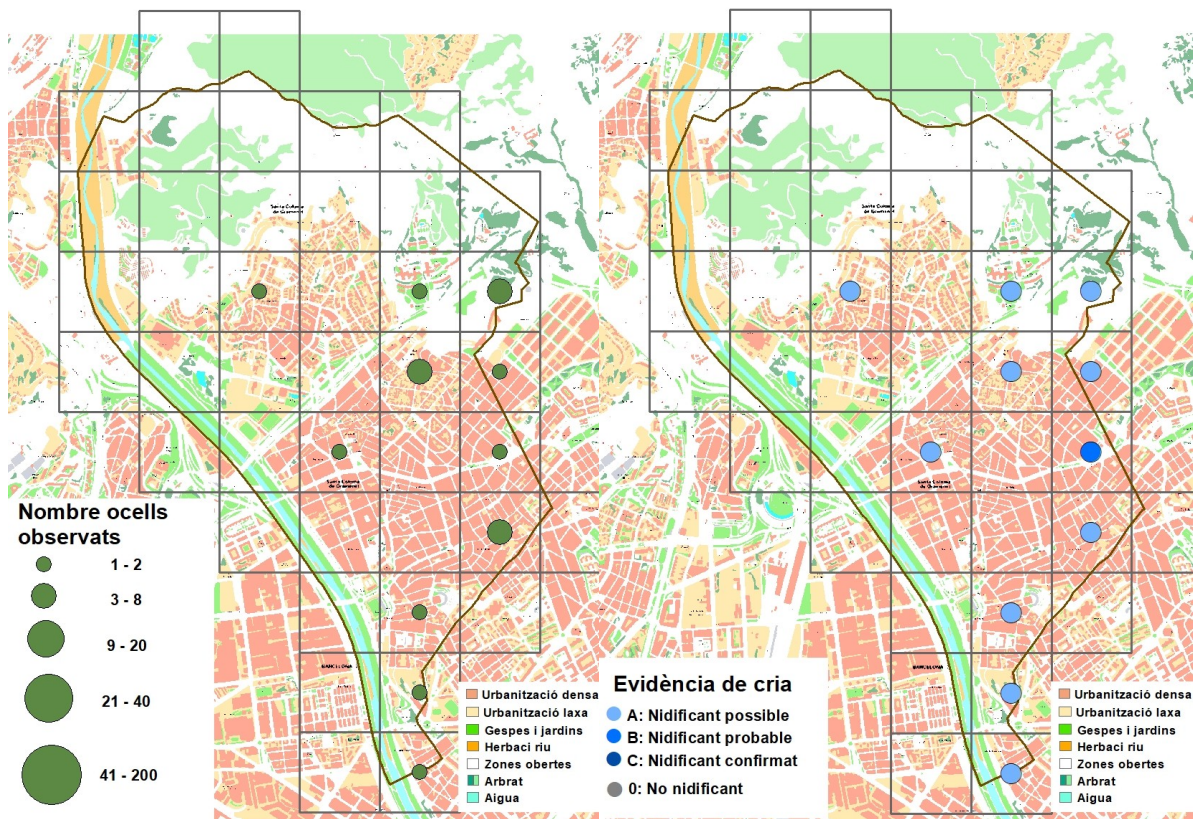
Molt valorat pel seu cant aquest, ocell és molt complicat de veure però no pas de sentir durant l'estiu. Passa l'hivern a l'Àfrica i l'estiu al sud i centre d'Europa.

Viu principalment als boscos humits i li agrada bastant més la tranquil·litat que a altres ocells d'aquest llibre.

A Santa Coloma el trobem principalment als vessants nord de les muntanyes locals, ja que els boscos són una mica més humits, tot i que pot fer alguna excepció.

Cotxa fumada

Phoenicurus ochruros

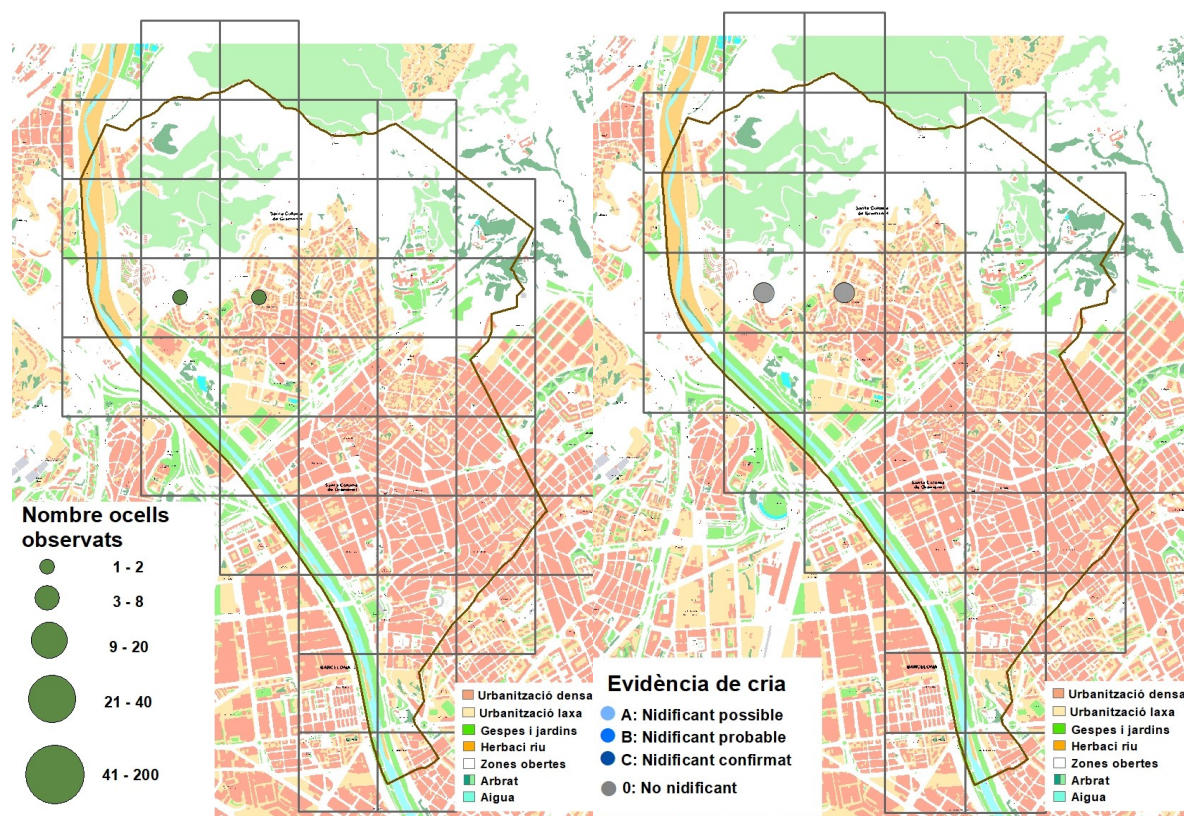

Aquest ocell es pot trobar en pràcticament tots els hàbitats europeus, però evita les zones extremadament fredes del nord a partir de la latitud 60. Té una cria molt adaptable, ja que pot fer nius en arbustos, forats entre les cases, forats a les roques...

A Santa Coloma se l'ha trobat generalment en algun punt de la ciutat cantant sobre les antenes de televisió, tot i que també se l'ha trobat en un quadrat de muntanya.

Còlit gris

Oenanthe oenanthe

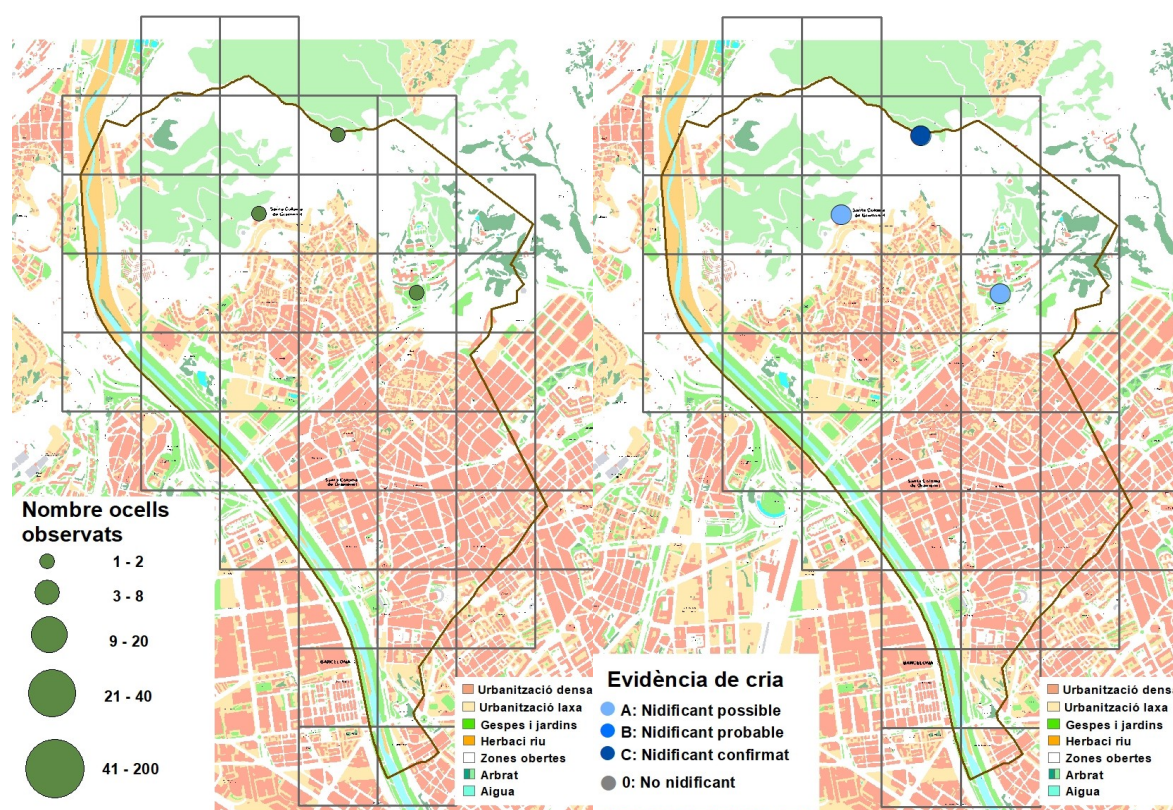

Aquest ocell fa grans migracions per tal de criar. De fet, poden fer migracions de més de 7000 quilòmetres, passen l'hivern a l'Àfrica subsahariana i poden migrar fins a Groenlàndia. Li agraden molt per a criar els ambients d'alta muntanya i frescos. Per això a les costes catalanes no se'l troba.

A Santa Coloma se n'ha trobat algun individu durant el període migratori.

Bitxac comú

Saxicola torquatus

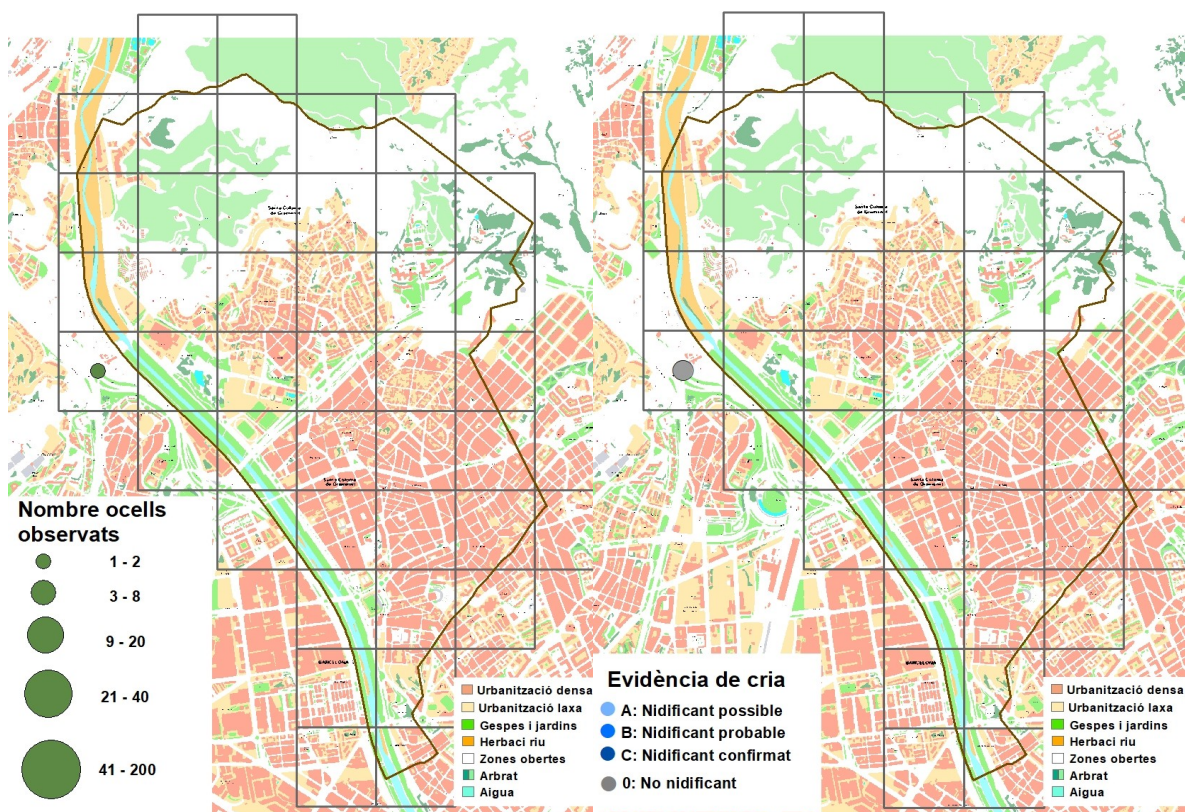

Aquest ocell és típic d'ambients de prats oberts amb vegetació baixa com brucs i argelagues on hi caça insectes. Està bastant ben repartit a escala europea, però no sobrepassa la latitud 60.

A Santa Coloma se'l pot trobar en zones amb prats oberts a la muntanya, generalment al vessant sud de les muntanyes.

Bitxac rogenic

Saxicola rubetra

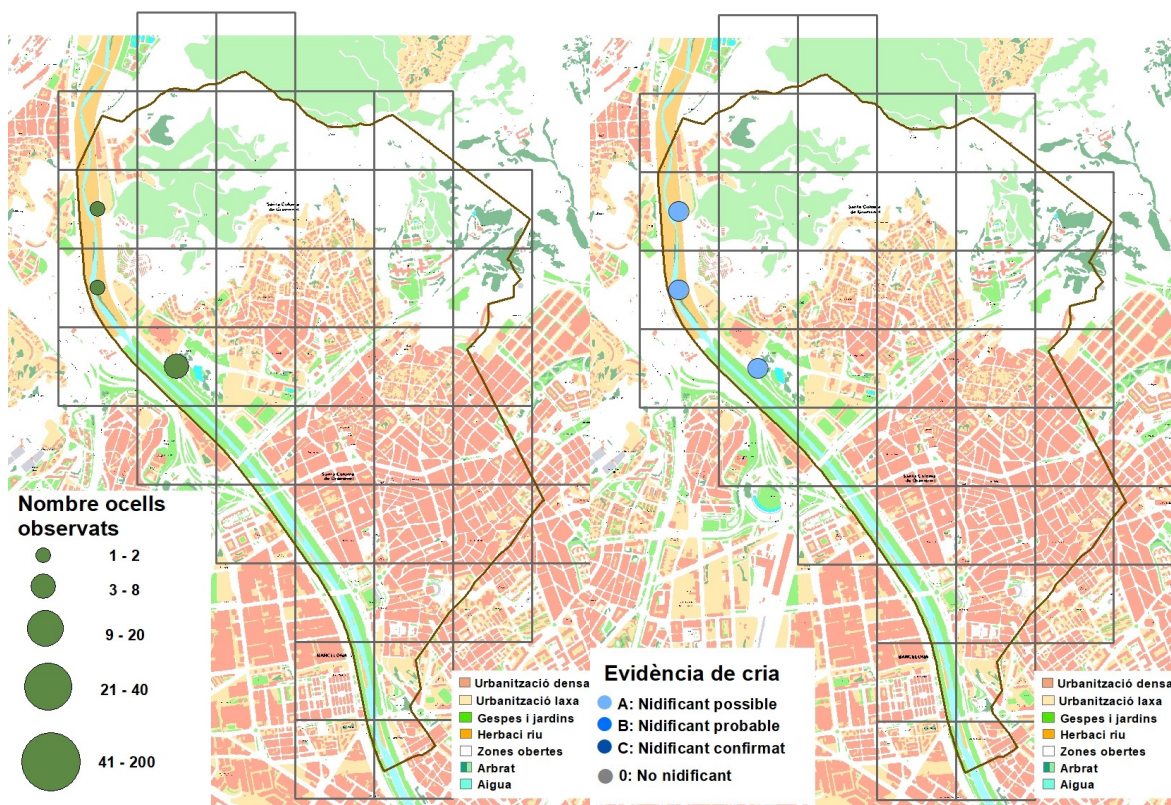

Aquest ocell passa l'hivern a l'Àfrica i migra al nord d'Europa per a criar a la primavera. A Catalunya se'l pot veure de passada durant la migració, li agraden els ambients oberts amb prats.

A Santa Coloma se l'ha vist als voltants dels prats fluvials del riu Besòs descansant de la migració.

Bec de corall senegalès

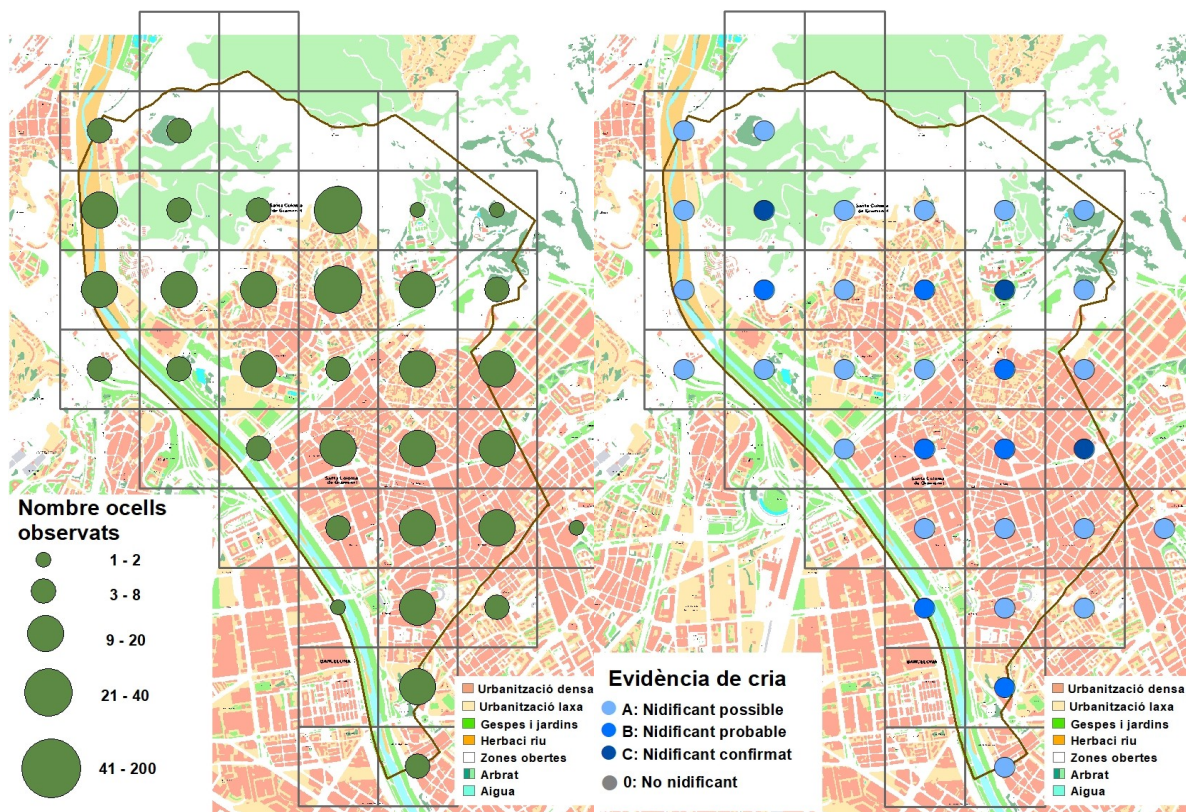
Estrilda astrild

El Bec de corall senegalès és una espècie procedent del Senegal que algunes persones tenen com a animal de companyia. Aquest ocell ocupa ambients de ribera i àrees de vegetació ruderal en zones periurbanes tot hi que pot aparèixer en zones urbanes.

Pardal comú

Passer domesticus

Aquest ocell és possiblement és un dels ocells més ben repartits pel continent, exceptuant Itàlia, tot i que evita les zones inhabitades.

A Santa Coloma podem trobar-lo pràcticament per tot el municipi excepte en t algun quadrat a la muntanya i al riu. En el cas dels quadrats de riu que no està present és a causa de la competència que li aporta el Pardal xarrec.

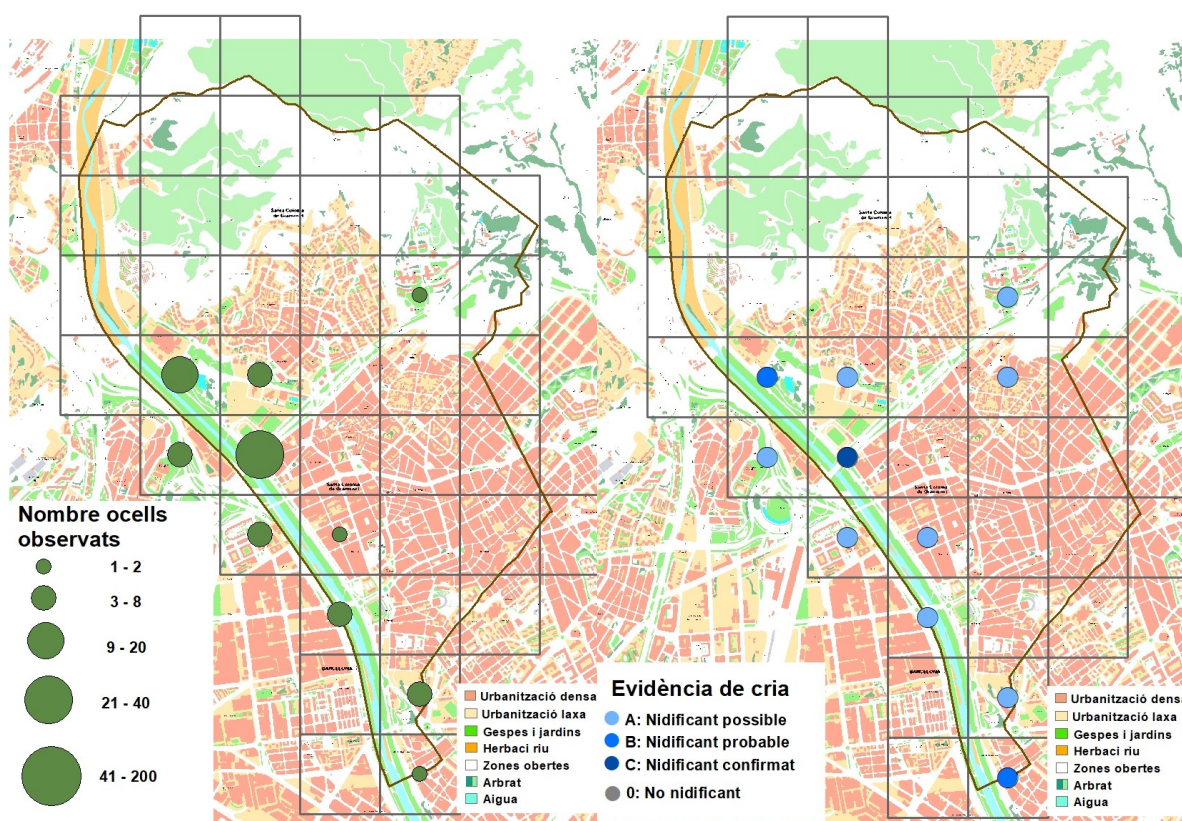
Pardal xarrec

Passer montanus

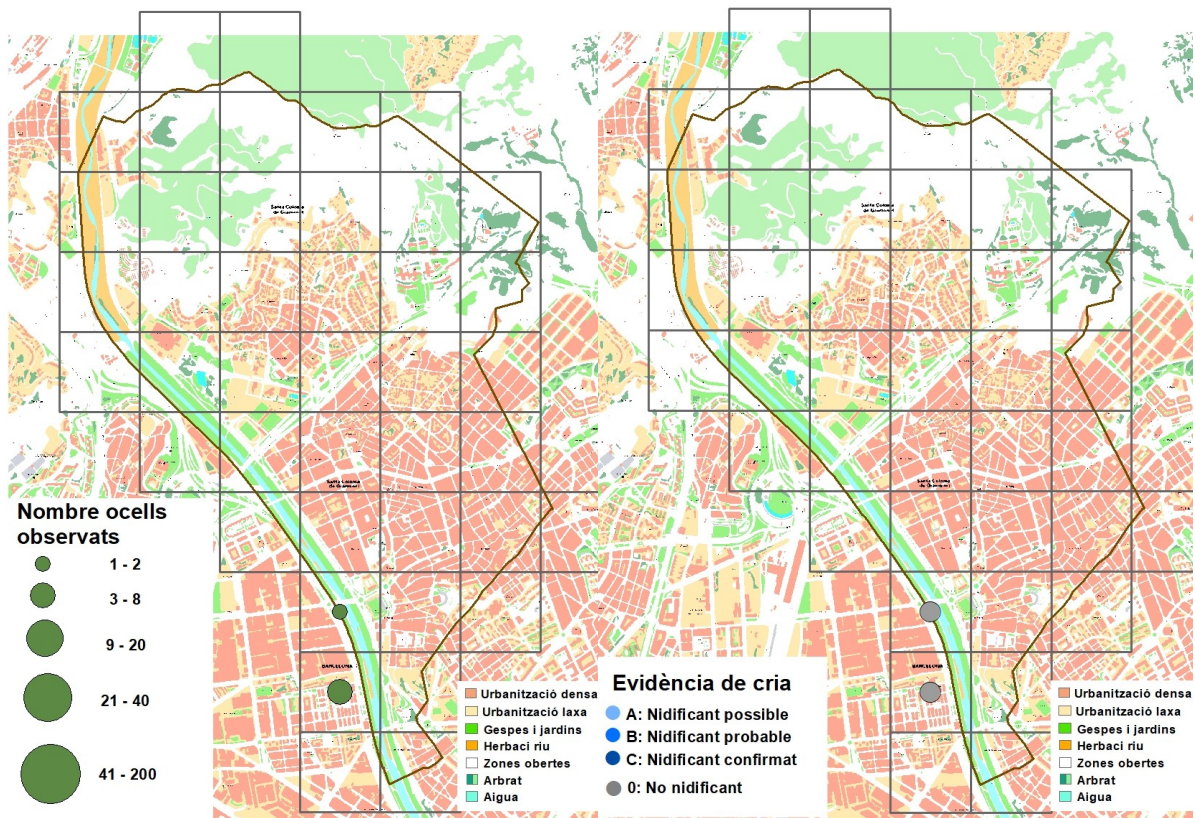
Aquest tipus de pardal és una mica més petit que el Pardal comú. Tot i estar també molt repartit per tota Europa, té uns requisits d'hàbitats una mica més exigents, ja que no tolera la ciutat densa i acostuma a criar en forats de les arbredes obertes.

A Santa Coloma se'l pot trobar a les zones fluvials criant als forats de desaigüe del riu.

Cuereta groga

Motacilla flava

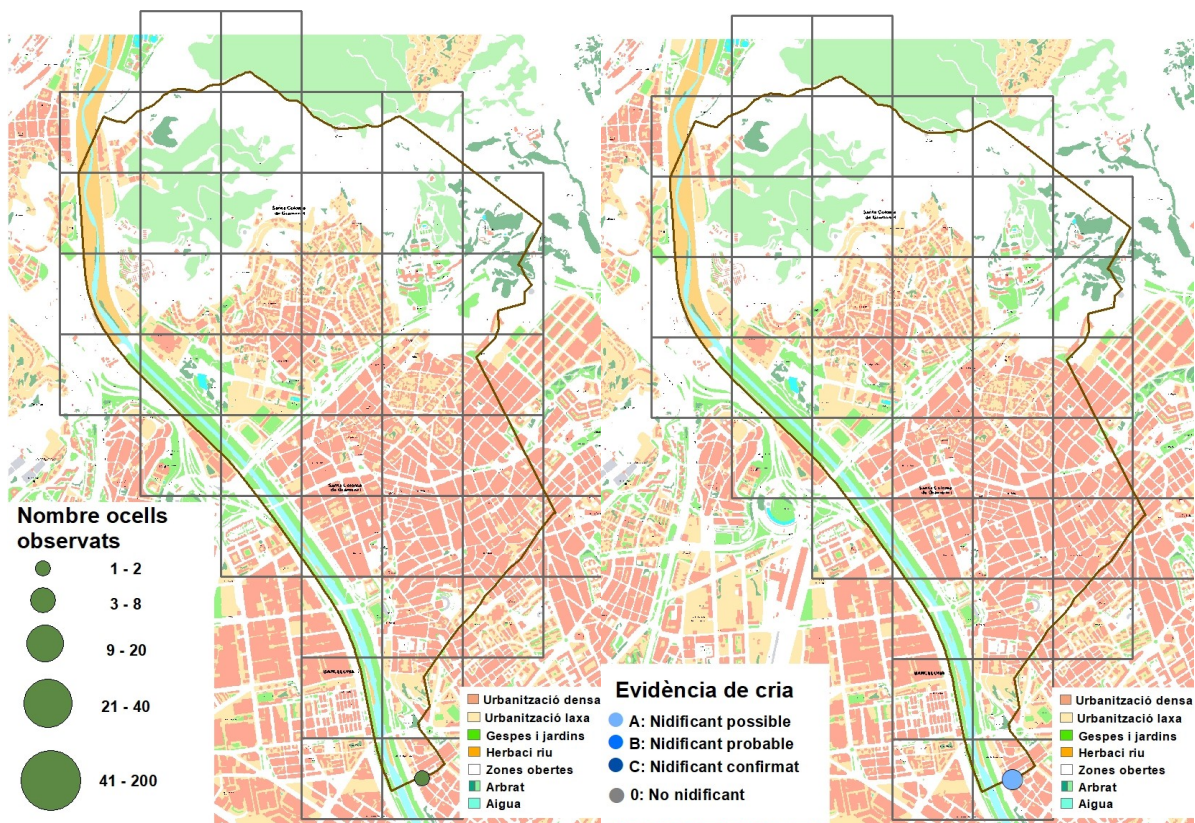

Aquest ocell passa els hiverns a l'Àfrica i l'època de cria la passa generalment al nord d'Europa, però també hi ha individus que es queden al sud. Crien en zones pantanoses a menys de 1200 metres d'altitud.

A Santa Coloma se n'han trobat alguns individus migrant direcció nord.

Cuereta torrentera

Motacilla cinerea

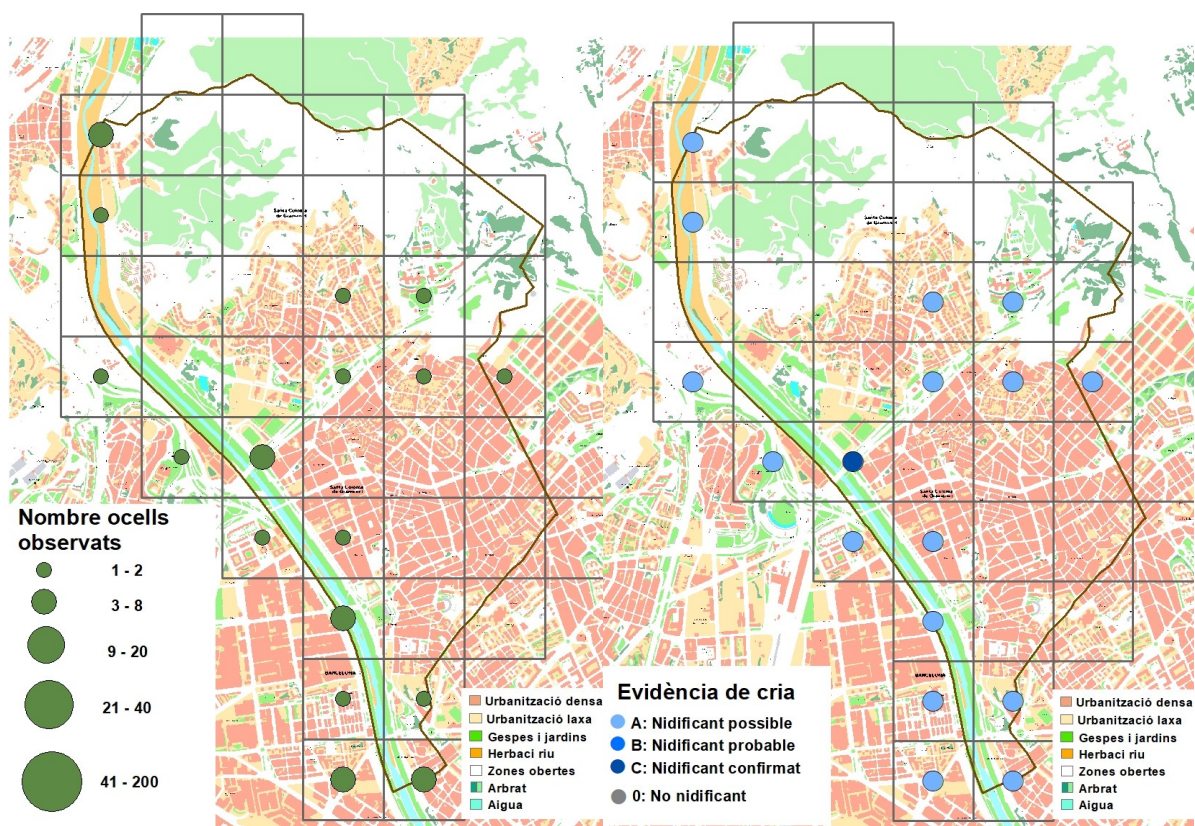

Aquest ocell li agraden molt els rierols de mitja i alta muntanya amb una aigua molt oxigenada a causa d'un riu cabalós. Viu a tota l'Europa mediterrània i tota la meitat occidental del continent

A Santa Coloma se n'ha trobat un individu en un quadrat en època de cria, però no es podria confirmar la seva cria.

Cuereta blanca

Motacilla alba

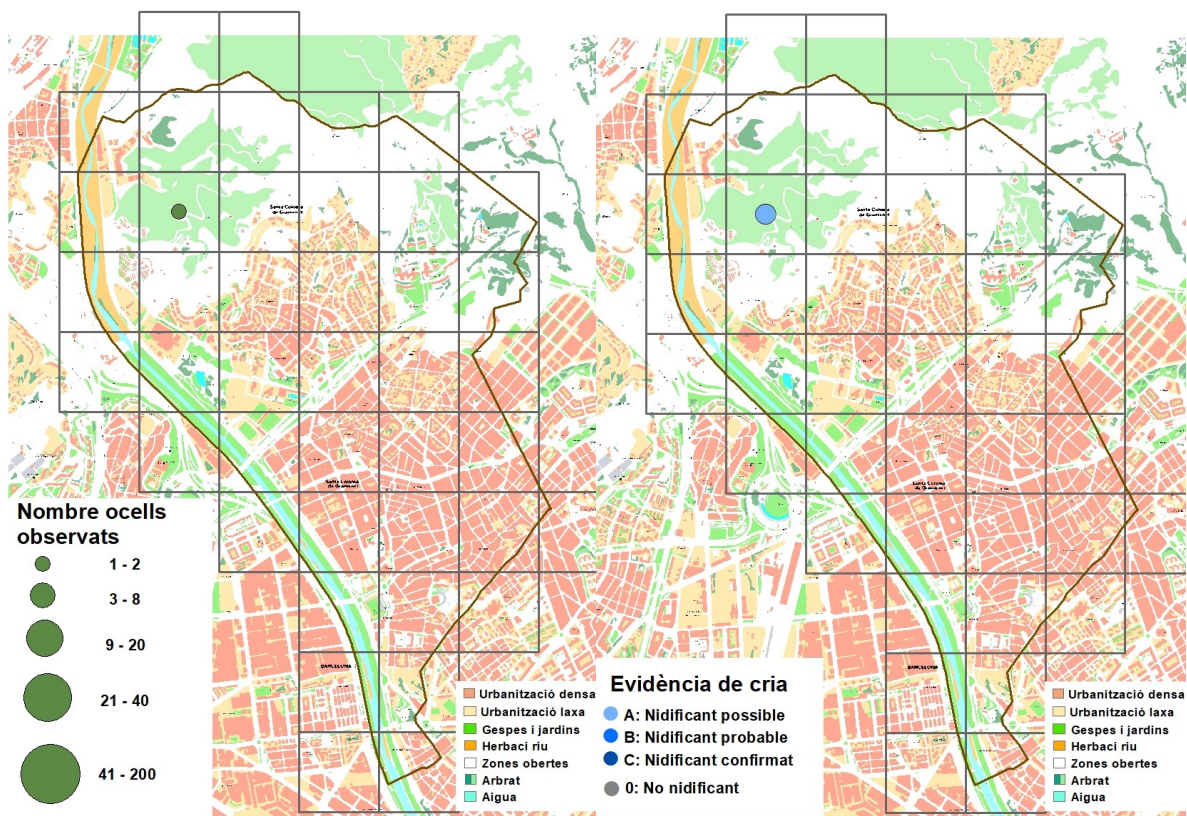

Aquest és l'ocell més escampat de tota Europa en època de nidificació. Tolera qualsevol hàbitat, però les zones on l'hivern es baixa a una temperatura negativa no està present durant aquesta estació. Sovint nidifica a prop d'alguna casa o a terrenys cultivats, però pot fer-ho a pràcticament tot arreu.

A Santa Coloma és present a molts llocs, però el riu és un lloc on li agrada molt estar-hi. Tot i no haver trobat aquest ocell en algun quadrat, és molt possible que hi sigui. Però evita les zones on la ciutat és molt densa.

Pinsà comú

Fringilla coelebs

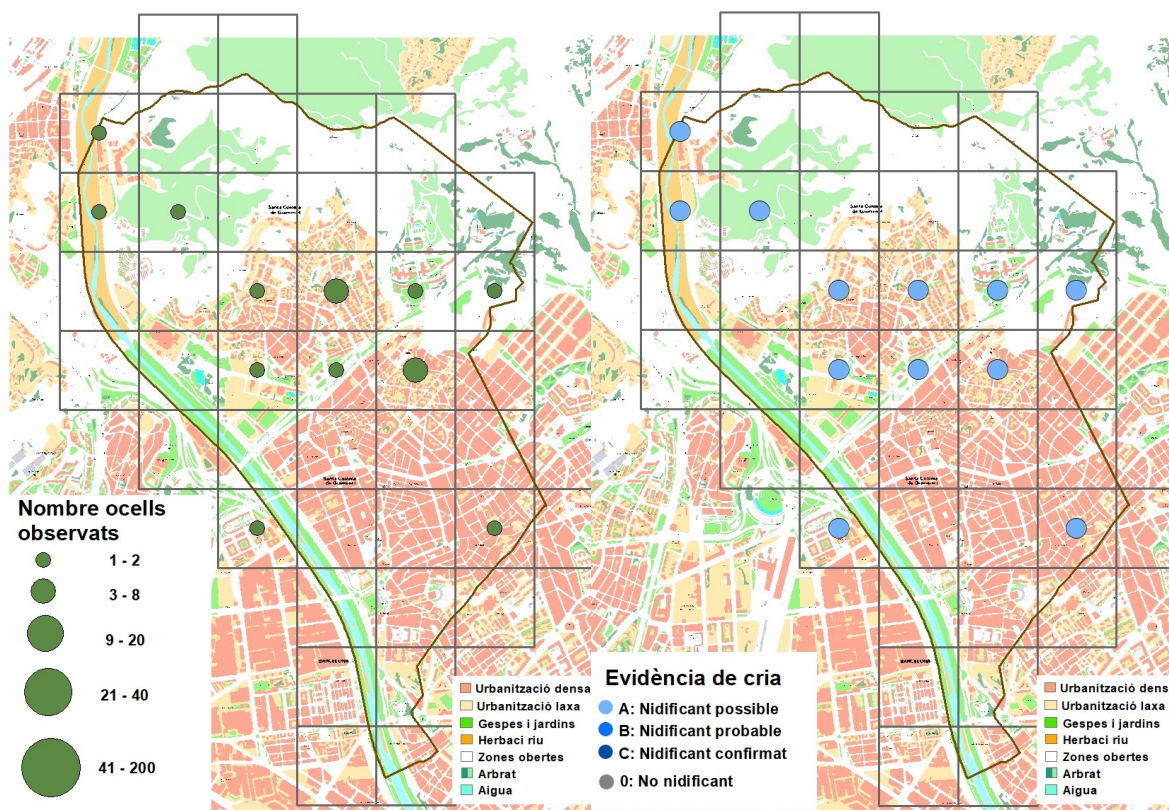

Aquest fringíl·lid és molt típic trobar-lo en zones forestals amb vegetació densa i arbres madurs. És un ocell molt present a pràcticament tots els boscos europeus, però evita els boscos que presentin arbres en una zona seca.

En evitar les zones seques, aquest ocell només és present al bosc més humit del municipi.

Verdum

Carduelis chloris

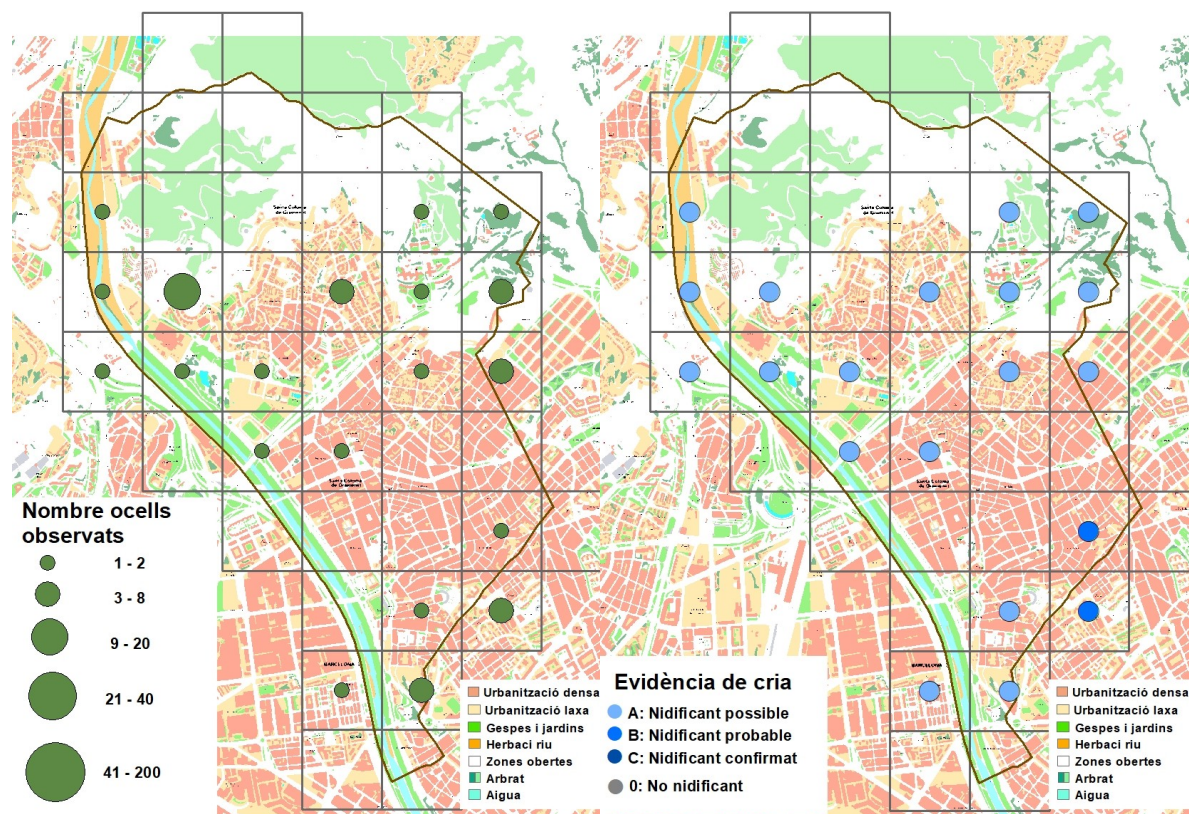

Aquest fringíl·lid menja tota mena de llavors de plantes que creixen als prats, però també li agraden els ambients forestals. Per tant, un hàbitat idoni per a aquest ocell igual que el Pinsà, el Gafarró o la Cadenera és una zona amb prats i bosc.

A Santa Coloma se'l pot trobar generalment en zones on la ciutat és laxa tirant cap a zona mig de muntanya, ja que s'hi donen aquests requisits de descampats i algun arbre.

Cadenera

Carduelis carduelis

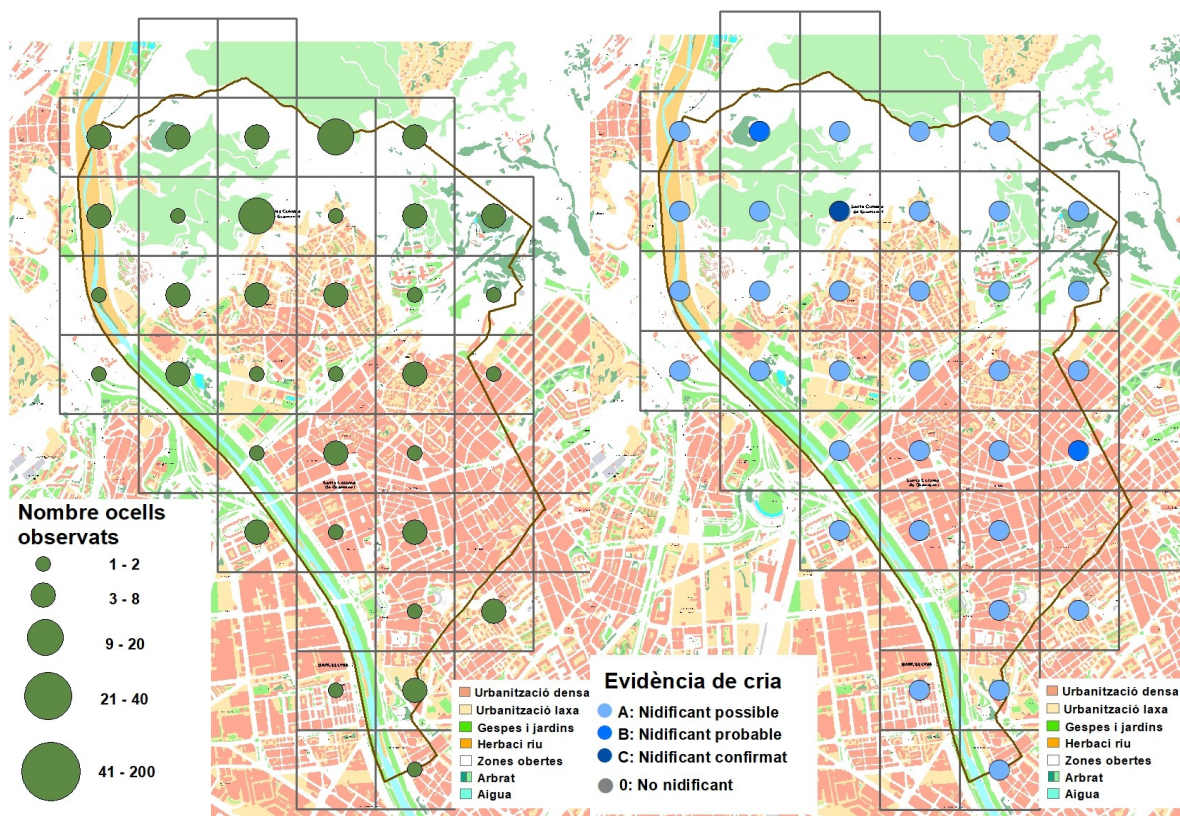

Aquest ocell cria als límits forestals propers a una zona amb arbres a tota Europa menys a les latituds superiors a 60. Menja tota classe de llavors de plantes crucíferes.

A Santa Coloma se l'ha trobat principalment en quadrats de transició entre la muntanya i la ciutat laxa, però també se l'ha trobat en quadrats de ciutat laxa i muntanya.

Gafarró

Serinus serinus

Aquest fringíl·lid similar genèticament i físicament al Canari menja tota mena de llavors que troba als prats propers a una zona amb arbres on cria.

A Europa se'l pot trobar durant tot l'any a la zona mediterrània i durant l'estiu a tota l'Europa central i mediterrània.

A Santa Coloma és un ocell molt abundant i pràcticament es troba en tots els quadrats del municipi exceptuant algun quadrat on la ciutat és molt densa.

ÍNDEX D'ESPÈCIES

PAG Nom ESPÈCIE

32	Abellerol
8	Ànec collverd
40	Aratinga mitrada
30	Ballester
59	Balquer
81	Bec de corall senegalès
14	Bernat pescaire
79	Bitxac comú
80	Bitxac rogenic
58	Boscarla de canyar
46	Bruel
66	Bosqueta vulgar
89	Cadenera
71	Cargolet
78	Còlit gris
33	Colltort
22	Colom roquer
11	Corb marí gros
16	Corriol petit
39	Cotorra de Kramer
41	Cotorreta de pit gris
77	Cotxa fumada
86	Cuereta blanca
84	Cuereta groga
85	Cuereta torrentera
28	Enganyapastors
12	Esplugabous
73	Estornell negre
72	Estornell vulgar
10	Faisà
29	Falciot negre
37	Falcó mostatxut
38	Falcó peregrí
90	Gafarró
44	Gaig
26	Gamarús
43	Garsa
21	Gavià argentat
20	Gavina riallera
45	Gralla
48	Mallerenga blava
	Mallerenga carbonera

PAG. Nom ESPÈCIE

57	Mallerenga cuallarga
50	Mallerenga emplomallada
51	Mallerenga petita
13	Martinet blanc
47	Mastegatxes
74	Merla
62	Mosquiter comú
60	Mosquiter de passa
61	Mosquiter pàl·lid
25	Mussol comú
27	Òliba
55	Oreneta cuablanca
53	Oreneta de ribera
54	Oreneta vulgar
42	Oriol
82	Pardal comú
83	Pardal xarrec
9	Perdiu roja
69	Pica-soques blau
35	Picot garser gros
34	Picot verd
87	Pinsà comú
75	Pit-roig
15	Polla d'aigua
31	Puput
70	Raspinell comú
52	Roquerol
76	Rossinyol
56	Rossinyol bord
68	Rossinyol del Japó
65	Tallarol capnegre
63	Tallarol de casquet
64	Tallarol de garriga
24	Tórtora turca
67	Trist
23	Tudó
17	Valona
86	Verdum
18	Xivita
19	Xivitona
36	Xoriguer